Atomerőmű

paksi atomerőmű

XXXVII. évfolyam, 1. szám

2014. január

Nemzetközi siker lett a Paksi Atomerőmű biztonságnövelő módszeréből

fotó: TLK Archív

Az MVM Paksi Atomerőmű Zrt.-nél alkalmazott biztonságnövelő elemzési módszert ajánlotta követendő példának az Atomerőmű Üzemeltetők Világszövetsége (WANO) saját tagjai számára. A Pakson alkalmazott SOL-módszer lényege, hogy minden, az üzemeltetőket valamilyen szinten kihívás elé állító szituáció okaiból a lehető legtöbbet tanuljanak az érintettek, annak érdekében, hogy egy esetleges nem várt helyzetet a lehető legnagyobb biztonsággal kezeljenek. A nemzetközi szervezet ezt, mint kiemelkedő jó gyakorlatot ajánlotta a világ 220 nukleáris létesítményének figyelmébe egy most megjelentetett iránymutatásában.

Az elmúlt években számos biztonságnövelő fejlesztés zajlott le hazánk egyetlen atomerőművében, és ennek is köszönhető, hogy a közelmúltban, mind az Atomerőmű-Üzemeltetők Világszövetségének partneri vizsgálata, mind pedig az Európa-szerte végrehajtott Célzott Biztonsági Felülvizsgálat során is jól vizsgázott az ország villamosenergia-termelésének több mint 45 %-át adó Paksi Atomerőmű. Ehhez az is nagyban hozzájárult, hogy a szakemberek mind a technológia, mind pedig a munkafolyamatok és eljárások tekintetében folyamatosan kiaknázzák a további fejlesztési lehetőségeket. Ennek egyik fontos eszköze a Pakson már 2007-ben bevezetett SOL-módszer (Safety through Organizational Learning, azaz biztonság a szervezeti tanulás által), amely ahhoz nyújt segítséget, hogy egy felmerülő probléma esetén addig elemezzék az ahhoz vezető folyamatot, míg fel nem térképezik a hiányosságokat, annak érdekében, hogy a jövőben a hibák lehetőségét a minimálisra csökkentsék.

„A WANO a napokban jelezte, hogy a Paksi Atomerőműben alkalmazott biztonságnövelő elemzési módszer részleteivel a világ többi atomerőművét is szeretné megismertetni. A nemzetközi szervezet tavaly ismerhette meg ezt a nálunk már évekkel ezelőtt bevezetett módszert, amelynek elsődleges célja, hogy minden, a munkafolyamatot érintő esetből a lehető legtöbbet tanuljunk, tehát olyan tapasztalatra és tudásra tegyünk szert, amelyek az atomerőmű biztonságát szolgálják. A WANO döntése komoly elismerést jelent az erőműnek és a magyar nukleáris szakembereknek egyaránt” – mondta 2013 decemberében Hamvas István, az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. vezérigazgatója.

A hazai eljárás esetében a SOL-módszert úgy kell értelmezni, hogy egy feltárt probléma esetén az érintettek őszintén és nyitottan, csapatmunkával elemzik az okokat, és azonosítják azokat a hiányosságokat, amelyeket ki kell iktatni a biztonságnövelés érdekében. A munkába bevont dolgozók – a vezetők és az érintett terület szakértőinek társaságában – egy moderátor segítségével bontják elemeire az eseményeket és azok körülményeit, amelynek eredménye egy jelentés, amit minden érdekelt fél megkap. Ennek a folyamatnak a részleteit ismertette a WANO saját tagjaival, és ajánlotta a nemzetközi nukleáris ipar figyelmébe, mint „best practice”, azaz kiemelkedően jó gyakorlat.

Pónya József kapta a Lussonium-díjat

fotó: Molnár Gyula

A Paksi Atomerőmű nyugalmazott vezérigazgatója, Pónya József kapta a Lussonium-díjat a Paksi Iparos és Vállalkozói Kör 2013. december 14-i ünnepi rendezvényén. Az iparos kör azon emberek tevékenységének elismerésére alapította a díjat, akik sokat tettek a településért.

Pónya József a Paksi Atomerőműben 1974-ben kezdte munkáját. Az atomerőmű akkori kormánybiztosa felkérésére jött el a tatabányai erőműből, ahol igazgató volt. Pakson előbb a miniszteri biztos helyettese, majd műszaki igazgató lett. 1978-tól 1991-ig, nyugdíjba vonulásáig a vezérigazgatói posztot töltötte be. Munkásságát Állami díjjal, Eötvös Loránd-díjjal, Wigner Jenő-díjjal, a Paksi Atomerőmű Céggyűrű kitüntetésével ismerték el. Közéleti tevékenységéért, a város fejlesztése érdekében kifejtett munkásságáért 1987-ben Paks Városért Emlékéremmel tüntették ki, 1996-ban a város díszpolgárává választották. Pónya József nemcsak az atomerőmű, hanem Paks városának fejlődése érdekében is aktív tevékenységet végzett.

2013. évi energiatermelési eredmények

Az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. ***15 369,6 GWh*** villamos energiát termelt 2013-ban. Ebből a termelési értékből az 1. blokk 4059,4; a 2. blokk 4016,5; a 3. blokk 3228,1; a 4. blokk 4065,6 GWh-val vette ki a részét. A termelési mennyiséget tekintve a 2013. évben az erőmű történetének 5. legnagyobb termelési eredményét sikerült elérni. A korábbi évekkel összehasonlítva, a termelési rangsorban jelenleg az 1. helyet a 2012. év 15 793,0 GWh, a 2. helyet a 2010. év 15 760,6 GWh, a 3. helyet a 2011. év foglalja el 15 685,0 GWh termeléssel.

Az 1. blokk első párhuzamos kapcsolása óta az erőmű által termelt összes villamos energia mennyisége 2013. év végére meghaladta a 397,9 TWh-t.

Az éves főbb adatok alakulása:	
Termelt villamos energia:	15 369,6 GWh
Értékesített villamos energia:	14 439,3 GWh
Önfogyasztás:	842,6 GWh (5,48 %)
Igénybe vehető teljesítőképesség:	1648,3 MW
Főjavítások időtartama:	180,9 nap (tervezett időtartam: 135 nap)

Országos adatok (forrás: MAVIR Zrt.):	
A VER csúcsterhelése:	6307 MW (–2,5 %), a nyári csúcsigény 6193 MW (–1,6 %) volt.
Bruttó hazai felhasználás:	42 189,2 GWh (–0,4 %)
Az import mennyisége:	11 877,7 GWh (+49,1 %)
Bruttó hazai termelés:	30 311,5 GWh (–11,9 %)
Az import részaránya a hazai felhasználásból:	28,2 % (+9,5 %)
MVM PA Zrt. részarány a bruttó hazai termelésből:	50,7 % (+5,6 %)
MVM PA Zrt. részarány a bruttó hazai felhasználásból:	36,4 % (-0,8 %)

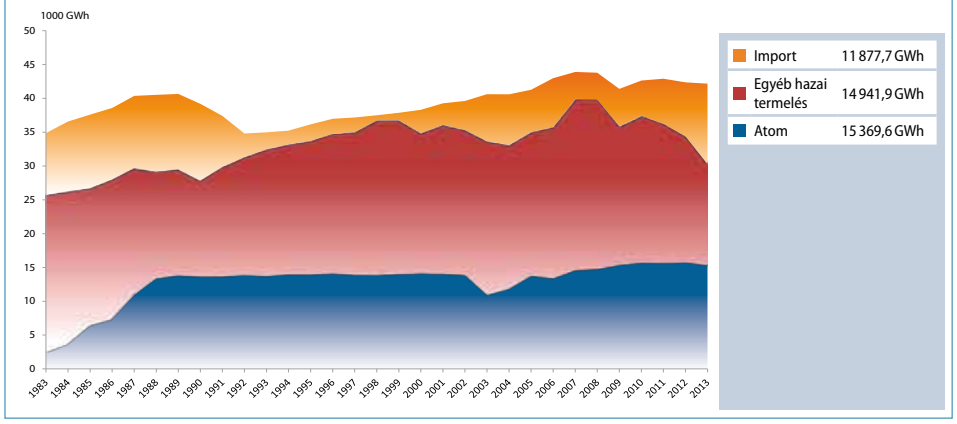

Boldog új évet kívánunk kedves olvasóinknak!

Az MVM harmadszorra nyerte el a Business Superbrands címet

Ismét Business Superbrand lett az MVM Magyar Villamos Művek Zrt. A 16 tagú, független gazdasági, marketing és kommunikációs szakemberekből álló zsűri döntése alapján a 2013-ban hatodik alkalommal kiosztott elismerés is megerősítette, hogy az MVM a dinamikusan fejlődő, vezető üzleti „szupermárkák" közé tartozik, amelyek megbízhatósága és elismertsége folyamatosan növekszik. A 2013. decemberi Superbrands gálaesten Felkai György kommunikációs igazgató vehette át a díjat. A mintegy 3 000 vállalkozás és üzleti (B2B) márka ismertségét, erejét értékelő zsűri harmadszor ítélte oda a rangos elismerést a nemzeti energetikai társaságcsoportnak. Az MVM-hez kapcsolt és elismert értékek kézzelfogható előnyt jelentenek a magyar és nemzetközi piacon is.

Az MVM Csoport az elmúlt években növekedési pályára lépett; míg 2010-ben az 500 legnagyobb árbevételű magyar cég listáján a 13. helyen állt a legnagyobb nemzeti tulajdonú hazai vállalat, addig 2012-ben már az előkelő negyedik helyre került a cégcsoport, míg 2013-ban a sikeres, eredményes, a gázüzletág területén jelentősen megerősödött MVM Csoport várhatóan Magyarország harmadik, míg Közép-Európa huszadik legmeghatározóbb gazdasági társaságává válik. Az MVM 2012-ben a legnagyobb hozzáadott értéket termelő magyarországi cégek között is az előkelő ötödik helyen végzett.

Akadémiai díj az ESZI tanárának

A Magyar Tudományos Akadémia tizenhetedik alkalommal ismerte el Pedagógus Kutatói Pályadíjjal a jelentős tudományos tevékenységet végző középiskolai tanárokat. A kitüntetést 2013 decemberében tizennégyen vehették át az MTA Székházában rendezett ünnepségen, köztük dr. Prantner Zoltán, az Energetikai Szakközépiskola, az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. bázisiskolájának tanára is.

A Magyar Tudományos Akadémia Pedagógus Kutatói Pályadíjára a legalább öt éve oktató, főállású középiskolai tanárok pályázhattak olyan kutatási eredményekkel, amelyek előrelépést jelentenek egy tudományos téma alaposabb feltárásában.

Dr. Prantner Zoltán a „Jemen és a szocialista országok, 1955–1970" című pályamunkájáért kapott elismerést. *LA*

(Dr. Prantner Zoltánnal készített interjút következő számunkban közöljük.)

Héliosz-díj a szakmai munka elismeréséért

fotó: Tóth András

Az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. 2013-ban is Héliosz-díjjal jutalmazta az erőmű biztonságos üzemeltetése, a jövőbeni célok elérése és a társadalmi kapcsolatok fejlesztése érdekében kifejtett tevékenységet. A 2013. december 19-én rendezett ünnepségen dr. Somlyódy László vehette át a Héliosz-díjat.

Dr. Somlyódy László a Budapesti Műszaki Egyetem Vízi Közmű és Környezetmérnöki Tanszékének egyetemi tanára, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja. Szakmai munkájaként említendő a Paksi Atomerőmű dunai hőterhelésének modellezése, a hőterhelés következtében kialakuló hőcsóva matematikai-fizikai modelljével a hőterhelés előrejelzésének kialakítása. Pontosította a hőmérsékleti korlátok mérési kiértékelési módszerét, illetve hőterhelés szempontjából meghatározta a kritikus állapotokat. Nevéhez fűződik a potenciális éghajlatváltozás hatásainak előrejelzése a hőterhelés alakulásának szempontjából továbbá az erőműbővítés hűtővízellátási és potenciális hőterhelési problémáinak szakmai véleményezése, szakmai szempontú optimális javaslatok megfogalmazása.

Újabb rekordot ért el a látogatók száma

Az érdeklődőket számos újdonság várja

Minden eddiginél több látogatót fogadott a Paksi Atomerőmű az elmúlt évben. Bár a 2012-es év látogatóinak száma is rekordnak számított (32 767), a 2013-as év még ezt is felülmúlta. A Paksi Atomerőműben, illetve annak Tájékoztató és Látogatóközpontjában (TLK) és Atomenergetikai Múzeumában összesen 36 823 érdeklődő járt a tavalyi évben. A kommunikációs munkatársak 1285 csoportot kísértek.

A Paksi Atomerőmű számos újdonságot vezetett be, amellyel még színesebbé, érdekesebbé tette az atomerőmű működésének bemutatását, az erőművel kapcsolatos ismeretek bővítésének lehetőségét. A látogatóközpontba érkezőket látványos, kalocsai motívumokkal díszített mini kiállítás fogadja, ahol szemtanúi lehetnek Kalocsa város értékei bemutatásának, és ezzel egyben annak a jó kapcsolatnak, melyet a Paksi Atomerőmű a környezetében ápol.

Az erőmű kommunikációs szervezete a múlt évben új ismeretterjesztő kiadványokat jelentetett meg, országos fotópályázatot szervezett, vendégül látta a Class FM rádiót, a nagycsaládosokat, a nemzetközi munkacsoportokat, és még hosszan folytatható a sor, hogy kik is jártak az erőműben. Új imázsfilm készült, korszerűbb lett többek között az interaktív tájékoztatókamion és a látogatóközpontban található kerékpáros játék is.

Mi minden várja még a Paksi Atomerőmű Tájékoztató és Látogatóközpontjába, valamint az Atomenergetikai Múzeumba érkezőket? Győződjenek meg róla személyesen! Legyenek a Paksi Atomerőmű vendégei!

LA

fotók: Lovászné Anna

Magyar-török együttműködési szándéknyilatkozat a földgáztárolásról

Az Isztambulban rendezett, a magyar és a török miniszterelnök találkozója keretében tartott bilaterális üzleti fórumon az MVM Csoport stratégiai leányvállalata, a Magyar Földgáztároló Zrt. szándéknyilatkozatot írt alá a törökországi földgázpiac meghatározó szereplőjével. A Magyar Földgáztároló Zrt. a török földgázkereskedelmi flexibilitás egyik letéteményese lehet, amely tovább erősíti a két nemzet közötti gazdasági kapcsolatokat.

A jelentős piaci részesedéssel bíró török gázkereskedelmi társasággal már korábban sikeresek voltak az előzetes tárgyalások, amelynek eredményeképpen egy egyedülálló, országokon átívelő koncepció született meg. A szándéknyilatkozat eredményeként a flexibilitás szűkében lévő török földgázkereskedelmi piac a Magyar Földgáztároló Zrt. infrastruktúráján keresztül juthat tárolói kapacitáshoz.

„Az iparági innovációnak számító, a távolság miatt példátlan koncepció infrastrukturális beruházást nem igényel, ugyanis Magyarország és Törökország földgázvezeték-összeköttetése biztosított, így akár rövid időn belül megvalósulhat a magyar tárolói kapacitások Törökországban való értékesítése" – mondta Fritsch László, a Magyar Földgáztároló Zrt. vezérigazgatója. „A rendelkezésünkre álló gáztároló létesítmények minél szélesebb körű kihasználása eddig is kiemelt célunk volt, a magyar vállalatok mellett külföldi, többek között török vállalatok bértárolási igényeit is ki tudjuk elégíteni."

A földgáztárolók kapacitásainak nemzetközi értékesítése segít megvalósítani a Nemzeti Energiastratégiában célként kitűzött regionális gázelosztó központ vízióját. A nemrégiben az E.ON-tól megvásárolt Magyar Földgáztároló Zrt. – hazánk legnagyobb kereskedelmi földgáztároló vállalataként – fontos célkitűzése Magyarország téli gázellátásának hosszú távú biztosítása mellett, hogy hozzájáruljon az ország központi szereplővé válásához a közép-európai régióban.

Vendégeink voltak

fotók: Bodajki Ákos

Kepli Lajos országgyűlési képviselő és delegációja december 11-én tett látogatást az atomerőműben.

December 13-án Denis Flory, a NAÜ nukleáris és fizikai biztonságért felelős igazgatóhelyettese érkezett látogatásra az erőműbe.

December 20-án látogatott az erőműbe Morshedzadeh Mohammad Reza, az Iráni Iszlám Köztársaság budapesti nagykövete és Shirzadian Yazd Ali tanácsos.

December 9-én Miroslav Lipar, a NAÜ OSART vizsgálatokkal foglalkozó részlegének vezetője látogatott az atomerőműbe és tartott előadást.

December 9-én Oszter Sándor színművész és felesége, Failoni Donatella zongoraművész érkezett látogatásra az erőműbe.

A Siemens vezetői, Dale A. Martin elnök-vezérigazgató (középen) és dr. Jan-Marc Lischke_(jobb oldal) december 7-én tettek látogatást Pakson. *BÁ*

A lakosság tájékoztatásáért

A Paksi Atomerőmű környezetében fekvő településeket tömörítő Társadalmi Ellenőrző, Információs és Településfejlesztési Társulás (TEIT) Ellenőrző Bizottsága és a határon túli magyar sajtó képviselői tájékozódtak a 2013-as év végéhez közeledve az atomerőműben.

A TEIT Ellenőrző Bizottságának tagjai rendszeresen látogatják a létesítményt, ezzel is biztosítva az erőmű tevékenysége feletti civil kontrollt, és azt, hogy a térség településeinek polgárai első kézből kapjanak tájékoztatást az atomerőműben elvégzett feladatokról és a szükséges fejlesztésekről. Ez alkalommal az erőmű üzemidejének meghosszabbításával kapcsolatos munkálatokról tájékozódtak és találkoztak a határon túli magyar nyelvű sajtó először itt tartózkodó képviselővel is.

Az üzemi látogatást követően Máté Dénes, gerjeni polgármester, a TEIT elnöke és Hamvas István vezérigazgató adott sajtótájékoztatót a hazai és a külföldi sajtó magyar képviselőinek. Hamvas István elmondta; a TEIT-tel évtizedek óta jó a viszonya az atomerőműnek, hiszen a társulás nagyban segíti az információáramlást a lakosság felé. A vezérigazgató úr a határon túli magyar sajtó képviselőit is köszöntötte, kifejezve abbéli reményét, hogy a jövőben folytatódni fog a jó kapcsolat, hiszen az üzemidő-hosszabbítás és az új blokk(ok) létesítésének határon túli kommunikálásában, közvetítésében ők játszanak kulcsszerepet.

Máté Dénes is köszöntötte a külföldi vendégeket, elmondta, hogy a TEIT rendszeresen tesz látogatást a nukleáris létesítményekben, az ott megismert és tapasztalt dolgokról pedig a társadalomnak ad széles körű tájékoztatást. A mostani látogatásnak az apropója az üzemidő-hosszabbítás volt. A bizottság tagjai megismerkedhettek az beruházás egyes folyamataival, az elvégzett feladatokról kaptak részletes tájékoztatást. Máté Dénes az üzemi látogatás és a tájékoztatást követően kijelentette: az atomerőműben odafigyeléssel, a biztonságot előtérbe helyezve végzik a munkájukat az emberek. Hogy milyen komoly hangsúlyt helyeznek a biztonságra, a polgármester azzal érzékeltette, hogy maga a bejutás sem volt egyszerű, számtalan ellenőrzésen kellett átesni. *Szabó Zoltán*

Elkezdte idei körútját az interaktív kamion

Az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. és az MVM Paks II. Atomerőmű Fejlesztő Zrt. tájékoztató kamionja – amely 2009 októbere óta járja az országot – az idei évben ötödik nagy körútjára indult, és öt megye, Tolna, Bács-Kiskun, Fejér, Somogy és Baranya megye 1500-5000 fő közötti lakosságszámú településeit keresi fel. A mozgó kiállítás mindemellett fesztiválokon, országos rendezvényeken is fogadja a látogatókat. A kamion kiállítási anyaga a tájékoztatáson túl lehetőséget teremt a lakosság részéről felmerült kérdések megválaszolására, az interaktív párbeszéd megvalósítására. A január 6-án kezdődött körút állomása Ozora volt, amit még január elején Pincehely, Szakály, Hőgyész, Tevel követett. *A kamion 2014-es programjáról következő számunkban adunk bővebb tájékoztatást.* *LA*

Radiokémikus hallgatók szakmai gyakorlaton

A Debreceni Egyetem az elmúlt tanévben a vegyész MSc képzés keretében radiokémikus szakirányt indított, amelynek jelenleg hét hallgatója van. Az oktatásban részt vesznek a Természettudományi és Technológiai Kar Kolloid- és Környezetkémiai Tanszék Izotóplaboratóriumának, az Orvos- és Egészségtudományi Centrum Nukleáris Medicina Intézetének oktatói, valamint az ATOMKI munkatársai.

A képzésben résztvevő hallgatók szakmai gyakorlat keretében látogatást tettek a Paksi Atomerőmű Vegyészeti Főosztályán, a Bátaapáti Nemzeti Radioaktív Hulladéktároló telephelyén, az Izotóp Intézet Kft.-nél (Budapest), valamint a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) Energiatudományi Kutatóközpont atomreaktorában, a Nukleáris Analitikai és Radiográfiai Laboratóriumában, valamint a Sugárbiztonsági Laboratóriumában – adott tájékoztatást a szakirány felelőse, dr. Nagy Noémi professzor.

A Paksi Atomerőmű Vegyészeti Főosztályán Elter Enikő főosztályvezető asszony fogadta a csoportot, majd egy rövid tájékoztatást kaptak a vegyészeti ellenőrzési feladatokról. Ezután a minőség-ellenőrző laboratórium munkájával, valamint műszerparkjával ismerkedtek meg. A kora délutáni óráktól az ellenőrzött zónában Menyhárt Ádám csoportvezető (VEO) kalauzolta a csapatot. A reaktorcsarnokban kaptak tájékoztatást a biztonsági rendszerekről, a primer köri főberendezések elhelyezkedéséről, valamint a főjavítások alatti munkákról, a zónaátrakás lépéseiről, az ehhez használatos gépekről, berendezésekről és biztonsági intézkedésekről. Megtekintették a primer köri nagynyomású mintavételi rendszereket, majd végigkísérték a minta útját a primer köri expressz laboratóriumon keresztül a radiokémiai csoportig. Megismerkedtek a radiokémiai paraméterek meghatározásának módszereivel és a nukleáris méréstechnikai berendezéseinkkel, úgymint az alfa-, béta- és gamma-spektrométerekkel. Ízelítőt kaptak a nagyműszeres analitikai vizsgálatokból is.

Valamennyi helyen magas szintű vezetést és gyakorlatokat biztosítottak a hallgatók számára. Köszönetüket fejezték ki a Paksi Atomerőműnek a támogatásért és a látogatás lebonyolításában részt vevő munkatársaknak, hogy ez a tanulmányút megvalósulhatott. *Orbán Ottilia*

Nukleáris szimpózium

A Magyar Nukleáris Társaság (MNT) 2013. december 5-6. között rendezte meg XII. Nukleáris Technika Szimpóziumát Budapesten, a Zsombolyai úti TIT Stúdióban.

Mint megtudtuk, a befogadó intézmény és épület kialakításában jelentős szerepet játszott a legendás hírű Öveges József professzor is, akinek tetteit és több kísérleti eszközét egy kis kiállítás őrzi az épület első emeleti emlékszobájában.

A konferenciára mintegy 130-an regisztráltak, melyen nyolc szekcióban 50 előadás hangzott el. A Paksi Atomerőmű részéről is számos szakember vett részt és tartott előadást. A rendezvény moderátori, főszervezési feladatait Cserháti András (MNT FB elnöke, Paksi Atomerőmű főszakértője) látta el.

A Fúzió c. témakörben a jövő energiatermelési lehetőségét „az európai fúziós útitervvel" Zoletnik Sándor vezette fel. A magfúziós program egyelőre még csak egy hatalmas kutatási terület. A legnagyobb létesítmény, az ITER, Franciaországban, Marseille fölött (Cadarache) épül nemzetközi összefogásban. Ez a tokamak már pozitív energiamérlegű berendezés lesz. A magyar plazmafizikusok szabályzórendszereikkel veszik ki részüket a feladatokból. A plazmakutatáshoz jó hasznát veszik a világszerte egyedülálló fejlesztésüknek, a speciálisan programozható EDICAM gyorskamerának. A szimpózium Külföldön dolgozó magyarok című részében Vámos Gábor a NAÜ, Hadnagy Lajos a WANO, Glöckler Oszkár a SunPort és Szabó István az EIB képviseletében nemcsak kerekasztalformában válaszolt a közérdeklődésre számot tartó kérdésekre, hanem önállóan is kifejtették tevékenységük lényegét.

A 4. generációs reaktorok c. témacsoport tekintetében sok előadás foglalkozott a sóolvadékos, gázhűtésű és szuperkritikus reaktorokkal, számba vették előnyeiket, hátrányaikat. Elhangzott, hogy a Visegrádi Négyek (Cseh Köztársaság, Lengyelország, Szlovákia, Magyarország) összefogtak a franciák (CEA) által már kutatott gázhűtésű gyorsreaktor létrehozása érdekében, amelynek előfutára az Allegro projekt keretében közösen fejlesztett reaktor. A témacsoport keretében Cserháti András a kis, moduláris reaktorokról tartott előadást.

A Biztonság témakörben szó esett olyan problémáról, amit egy leállított reaktor csőtörése okozhat, bemutatták a megjelenés előtt álló, neves szakértők közreműködésével készült Atomreaktorok biztonsága című könyvet, és többek között ismertetést adtak a sikeres ONER baleset-elhárítási gyakorlatról. A Paksi Atomerőműben végzett Célzott Biztonsági Felülvizsgálat (CBF) intézkedési tervének aktuális helyzetéről Vilimi András adott ismertetést.

A Radioaktív hulladékok című kérdéskörrel számos paksi szakember foglalkozott és készített egyéni, illetve közös prezentációt, így Elter Enikő, Feil Ferenc, Kósa Norbert, Baradlai Pál, Oldal Ottó, Kurucz András, Patek Gábor, Nényei Árpád és Otterbein János. Az atomerőmű munkatársai tájékoztatást adtak a kompakt hulladékcsomag bevezetéséről, a radioaktív hulladék kezeléséről, a szilárd radioaktív hulladékok csökkentéséről, a hulladékfeldolgozási technológiák tapasztalatairól.

A Nukleáris létesítmény leszerelése témakörben Az atomerőmű leszerelési tervének felülvizsgálata címmel Elter Enikő és Feil Ferenc közös előadása hangzott el. Több előadás különböző módon érintette a nukleáris létesítmény leszerelésének kérdését. A paksi nukleáris létesítmény leszerelése még távoli, de már most kell készülni rá, jogszabályi előírások szerint folyamatosan megújítva ez erre irányuló terveket. Mérlegelés tárgya például, hogy a leállítás után a blokkok mely részeit lehet rögtön bontani, mit célszerű akár évtizedekre „pihentetni."

Kerekasztal-beszélgetés közben a külföldön dolgozó magyarok

Az Egyéb témák közt igen érdekes előadások követték egymást a nukleáris kommunikációtól a szcintillációs méréseken át a karbantartás hatékonyság monitorozásig. Sajnos már évtizedes tendencia, hogy a természettudományok nem érdeklik a következő nemzedéket. Az oktatók különféle módszerekhez folyamodnak, hogy figyelmüket felkeltsék. Radnóti Katalin, az ELTE TTK főiskolai tanára a Kutatásalapú Tanítás módszerét ismertette, amely abban áll, hogy a diákok érdekes kutatásokról szóló leírásokat tanulmányozzanak, tudományos ismeretterjesztő filmeket nézzenek meg, majd a téma feladatlap jellegű feldolgozásával ébredjenek rá a felfedezés örömteli folyamatára. Sipos László József, a Budapesti és Pest megyei Mérnöki Kamarához telepített Minősítő Bizottság tagja az atomtörvénnyel, kormányrendeletekkel két éve létrehívott független atomenergetikai műszaki szakértők minősítési tapasztalatairól számolt be. A 23 szakterületre kiterjedő, közel kétszáz fős névjegyzék elérhető a www.mmk.hu honlapon. Wolf Gábor, a Paksi Atomerőmű csoportvezetője a nukleáris biztonság feltételének fenntartásával folyó, a karbantartás optimális mértékét, hatékonyságát célzó munkáról számolt be.

A rendezvény keretében adták át az MNT szakmai díjait, majd ezt követően hangzottak el a díjazottak előadásai. Fermi-díjat kapott Csige Lóránt, az ATOMKI tudományos munkatársa, aki a Magspektroszkópiai vizsgálatok az aktinida tartományban címmel tartotta meg előadását. Simonyi Károly-emlékplakettet vehetett át Kocsis Gábor, akinek előadása a pelletek és forró plazma kölcsönhatásának vizsgálatáról szólt. Öveges-díjban részesült Zátonyi Sándor, a Békéscsabai Szent-Györgyi Albert Gimnázium tanára, aki a díjazott kísérleteit, a modern eszközökre (lézeres távmérő, multiméter stb.) épülő kísérleteit mutatta be. A Szilárd Leó-díj boldog tulajdonosa lett Mester András középiskolai tanár Diósgyőrből, aki a Szilárd Leó fizikaverseny és a nyári Nukleáris Szaktáborok szervezéséért érdemelte ki az elismerést. Előadásának címe: Utam a Szilárd Leó-díjig.

gyulai

WANO-utóvizsgálat Iránban

fotó: BNPP

A WANO (Atomerőmű Üzemeltetők Nemzetközi Szervezete) Moszkvai Központja (MC) 2013. november 2-6. között folytatta le az iráni Bushehri Atomerőmű (BNPP) utóvizsgálatát. Ennek célja a 2011 novemberében tartott vizsgálat észrevételeire meghozott intézkedések áttekintése volt.

Az utóvizsgálatot általában kisebb csapat végzi, rövidebb ideig. Ez alkalommal nyolc szakértő vett részt benne egy héten keresztül. A csoportvezető ismét Jean-Marie Baggio volt a WANO hongkongi irodájából, míg a koordinációt megint Vaszilij Galkin MC-tanácsadó végezte. A csoporttagok még Franciaországot, Kínát, Magyarországot, Oroszországot, Szlovákiát, Ukrajnát képviselték. Nekem is abban a szerencsében volt részem, hogy ismét a WANO-team tagja lehettem, és így – egy tavalyi NAÜ-megbeszélést követően – immár harmadik alkalommal utazhattam Iránba.

A WANO-csoport áttekintette a két évvel korábbi észrevételeket, és megfigyelések, interjúk, dokumentációvizsgálat révén értékelte az elvégzett, illetve a még nem befejezett intézkedéseket. A szakértők elégedetten vették tudomásul, hogy jelentős előrelépés történt valamennyi területen, és az iráni szakemberek biztonságosan, nagy önállósággal, öntudatosan működtetik erőművüket. Az örömteli személyes élmények közé tartozott a régi ismerősökkel való találkozás, ami egyben további lehetőséget adott a nyílt, őszinte tapasztalatcserére. Kiváló szervezés, meleg, magas színvonalú fogadtatás fogadta a vendégeket mind bushehri, mind teheráni részről. Kellemes volt a langyos, őszi, 27-28 fokos időjárás is, de a kemény munka mellett most nem volt mód a városban körülnézni.

Az utolsó nap délutánján a WANO-team hivatalosan is tájékoztatta az üzemeltető vállalat (NPPD) és az erőmű vezérigazgatóját, Mohammad Ahmadiant és Hossein Derakshandeht az elvégzett munkáról, a tapasztalt eredményekről és az értékelésről. A vizsgálat fontosságát mutatja, hogy a zárómegbeszélésen csatlakozott a szakértői csapathoz a WANO Kormányzótanácsának (GB) elnöke, Jacques Regaldo, a Moszkvai Központ GB-elnöke, Nagy Sándor és igazgatója, Mihail Csudakov is. A magas rangú WANO-vezetők elismerésüket fejezték ki a házigazdák felé az elért eredményekért, és a jó gazda hozzáállását, a kölcsönös együttműködés folytatását kérték tőlük. Az erőmű részéről annak igazgatója a WANO-programokban való még aktívabb részvételt ígért. Ezt követően ünnepélyesen átadták a helyi WANO-képviselő irodáját is.

A változás hivatalosan is elkezdődött Bushehrben: szeptemberben az építő Atomsztrojekszport (ASE) aláírta a létesítmény kétéves átadási folyamatáról szóló megállapodást az Iráni Atomenergia-szervezettel (AEOI), az erőművet pedig hivatalosan is üzemivé nyilvánították. Mindemellett az üzemeltető NPPD komolyan gondolkodik egy új bushehri blokk építésén. A politikai változások pedig reménykeltőek e tervekhez.

Hadnagy Lajos, London

Sikeres tanúsítás az MVM NET Zrt.-nél: ISO 9001 minőségirányítási rendszer a társaságnál

A Nemzeti Távközlési Gerinchálózatot is üzemeltető MVM NET Távközlési Szolgáltató Zrt. 2012. március elsejével kezdte meg működését. Ekkorra datálódik a társaság működését segítő irányítási rendszer kialakításának kezdete is. A rendszerkialakító munka során egyesült a szervezet építése, a mindennapi üzletmenetet támogató működési folyamatok kialakítása és ezek finomítása, valamint ezzel párhuzamosan az MVM csoportszintű szabályozási rendszerének leképezése és beépítése a belső működési folyamatokba.

Ennek az eredményes, több irányú fejlődési szakasznak az egyik fő állomása a minőségirányítási rendszer sikeres tanúsítása volt, amely a közelmúltban zajlott le. A Magyar Szabványügyi Testület által kiadott MSZ EN ISO 9001:2009 tanúsítvány az MVM NET Zrt. magas színvonalú működtetésének elismerését is jelenti egyben.

A Társaság a továbbiakban is jelentős figyelmet szentel a folyamatos fejlesztésnek, amely többek között egy a működést támogató workflow rendszer (NET-Work) januári éles indítását is magában foglalja. További tervek között szerepel a főbb támogató szoftver rendszerek összehangolása is. Az elért eredmény az MVM NET Zrt. munkavállalóinak közös sikere és a befektetett munka méltó elismerése.

A tanúsítások során a Társaság bizonyította, hogy:

- a felső- és középvezetők elkötelezettek az MVM NET Zrt. minőségközpontú működtetése iránt,
- a stratégiai tervezés, az alapos előkészítés, a rendszerirányítás igényei és a távközlési technológiák átfogó ismerete jellemzi a vállalat tevékenységét,
- a munkatársak minőségtudatossága minden irányítási szinten és minden folyamatnál meghatározó,
- a külső és belső kommunikáció kiváló, ami az MVM Csoport tevékenységének széles körű elfogadottságát segíti, az érdeklődők részére a szakmai fejlődésre is fórumokat biztosít,
- az MVM NET Zrt. minden munkatársa részére egészséges munkakörnyezetet, jó munkakörülményeket biztosít,
- a jó munkahelyi légkör a fiatalokat is segíti a beilleszkedésben, és a tehetségük kibontakoztatásában,
- a folyamatok magas színvonalú informatikai támogatottsággal rendelkeznek,
- a társaság tevékenységét a magas minőségi színvonalra való törekvés mellett a fenntartható fejlődés iránti elkötelezettség hatja át.

Az MVM NET Zrt. valamennyi munkatársa magas szakmai képzettségű, nagy tapasztalattal rendelkező szakember, akik a vezetőséghez hasonlóan elkötelezettek a magas színvonalú munkavégzés és a társaság minőségirányítási rendszerének fenntartása és folyamatos fejlesztése iránt. Ez az elkötelezettség a garanciája annak, hogy az MVM NET Zrt. a jövőben is meghatározó szerepet játsszon a magyar távközlési iparágban.

Szigorú szabályok és feszes határidők között

Interjú Halász János logisztikai főosztályvezetővel

Az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. Gazdasági Igazgatóságához tartozó Logisztikai Főosztály foglalkozik az erőmű széles körű beszerzési, szerződéskötési és raktározási feladataival. A szervezet komoly gazdasági feladatokat lát el, melyek érintik valamennyi társasági szervezet munkáját. A tevékenységük a csekély összegű, kisebb jelentőségű feladatoktól a nagy összegű, komoly felelősséggel, fontossággal bíró projektekig terjedő skálán mozog.

– Széles körű tevékenységeikből melyek a legjellemzőbbek, és milyen kiemelkedő feladatok jelentkeznek?

– A Logisztikai Főosztály tevékenysége már abból adódóan is különösen összetett, hogy egy nukleáris létesítmény működtetésével összefüggő anyagok, információk, erőforrások rendszeren belüli és szervezetek közötti áramlásának tervezésében, szervezésében, irányításában, ellenőrzésében vesz részt, mégpedig szigorú szabályozások és gyakran feszes határidők mellett. A tevékenységünk az irodai levélpapírtól kezdve a reaktorhoz kapcsolódó speciális berendezésekig, a tárgyaktól a szellemi alkotásokig, a pár forintos tételektől a rendkívül nagy összegű beszerzésekig, szerződésekig széles területet ölel fel.

Feladatunk a Társaság forgó- és tárgyi eszközökre, immateriális javakra és szolgáltatásokra vonatkozó igényeinek kielégítése. Mindezt a műszaki követelmények elsődlegessége mellett a gazdasági, gazdaságossági szempontok figyelembe vételével végezzük.

Ha folyamat szerint tekintjük át a feladatokat, akkor az igénylési, beszerzés-előkészítési feladatokat ellátó beszerzéstámogató csoporttal kell kezdeni. Az erőmű szervezeteinek igényeit a beszerzők dolgozzák fel, akik között a feladatok anyag-, illetve tevékenységcsoport szerint kerülnek felosztásra. A tevékenységhez tartoznak a közbeszerzések és az úgynevet nemzetbiztonsági beszerzések lebonyolítása is. Ezek az eljárások nagyon formalizált, időigényes eljárások, több jogszabály előírásait kell figyelembe venni, a kollégáktól nagy precizitást, figyelmet igényelnek. A nukleáris üzemanyag beszerzésével kapcsolatosan feladatunk a szerződések előkészítése, a szerződéskötési tevékenység ellátása és a szállítások megszervezése.

Továbbá a szerződések teljesítésével kapcsolatos reklamációs ügyek, illetve jótállási, szavatossági ügyek kezelése, valamint különféle logisztikai jelentések, elemzések készítése is a feladataink közé tartozik. Tevékenységünk része az értékesítési feladatok meghatározott körének ellátása.

A beérkező áruk átvételét a raktározási szervezet végzi, ez kb. évi 30 000 átvételt jelent 4-5 Mrd Ft értékben. A raktáros kollégák feladata – szintén anyagkörre specializálódva – az árubevételezés és -kiadás.

– Az atomerőmű egy nagyvállalat, különböző tevékenységi területeket felölelő igazgatóságokkal, különböző igényekkel. A kezelendő összegeket tekintve milyen határok közt dolgoznak?

– Rendkívül széles a skála az értékeket, összegeket tekintve. Gondoskodunk a legalapvetőbb, a legegyszerűbb, minimális értékű igények teljesítéséről ugyanúgy, mint a speciális kivitelű, minőségű, méretű, különösen nagy értékű tárgyak, berendezések beszerzéséről, vagy éppen nagy rendezvények lebonyolításáról. Mindez kellő figyelmet, körültekintést és nagy felelősséget igényel a munkatársaktól.

A kis értékű megrendelések száma az elmúlt évek szisztematikus munkájával sokat csökkent. A konszignációs ellátás bővítésével, ami évente kb. 600 M Ft, valamint az asztalra szállítás bevezetésével és folyamatos kiszélesítésével, ami évi kb. 170 M Ft, az igénylők kiszolgálása egyszerűbb és gyorsabb lett. A nagy kihívások közé tartoznak a több 100 M Ft értékű közbeszerzések és az összetett, nagy értékű beruházási szerződések előkészítései.

– Az események jelentőségét tekintve melyek az általánosak, a meghatározók és melyek a legmagasabb rendűek?

– A logisztikai folyamat a biztonságos és gazdaságos üzemeltetést szolgálja. A feladatok között prioritást élveznek a sürgős beszerzések, idén például a 3. blokki pihentetőmedence úgynevezett TG-rendszerének rekonstrukciójához kapcsolódó beszerzések. Kiemelt figyelmet igényelnek az üzemidő-hosszabbításhoz és a C15 Projekthez kapcsolódó feladatok. Persze a kollégáim és én is gyakran úgy éljük ezt meg, hogy csak sürgős, „tűzoltó" feladatunk van, ebből adódóan gyakran keletkeznek konfliktusok. Munkánkat egy igen összetett szabályrendszer mellett végezzük, gyakran érezzük a határidők szorításának a terhét, melyet néha az emberi magatartás problémája is nehezít. A konfliktusra a legjobb „válasz" a szorgalom, a fegyelmezett munka és a türelem. Kollégáim többsége nagy munkabírású, toleráns ember.

– Szervezeti felépítését tekintve hogyan végzi munkáját a Logisztikai Főosztály?

– A tevékenységi folyamatunk alapján szervezetünk beszerzési és raktározási tevékenységből áll. A Mácsik György által vezetett Beszerzési Osztályhoz tartozik az előkészítési tevékenységet végző 12 fős beszerzéstámogató csoport, Böröcz László vezetésével. Szél István 16 fős kiemelt beszerzési csoportja évi 7-8 Mrd Ft értékben készít elő közbeszerzési és nemzetbiztonsági szerződéseket és több nagy értékű beruházást. Évente 25-30 közbeszerzési eljárást, illetve nemzetbiztonsági beszerzési eljárást folytatunk le. A 11 fős szolgáltatás-beszerzési csoport, Beke Zsolt vezetésével, a nem közbeszerzési szolgáltatások és a beruházás területén felel a beszerzésekért. Az évi 45 Mrd Ft értékű eszközbeszerzéseket Kalamár László csoportvezetővel az élen a 18 fős eszközbeszerzési csoport végzi. A 4 fős értékesítési csoportot Petter László irányítja. A 33 fős Raktározási Osztályt Csordás Gábor vezeti. Az Átvételi és Hulladékanyag Raktárban 12 fő, a Kereskedelmi Raktárban 11 fő, a Tartalék Anyag Raktárban 8 fő végzi munkáját.

– Milyen sikereket könyvelhet el a szervezet?

– Minden embernek szüksége van sikerre, pozitív élményre. A szigorú szabályok és feszes határidők között dolgozó munkatársaknak gyakran „keresni kell" a sikerélményt. A munkánkból adódó „alaphelyzetnek" természetes része egy érdekellentét, hisz a vállalkozó és a megrendelő közös célja a szerződés, azonban sem az árban, sem a határidőkben, sem több más feltételben nem lehetünk egy oldalon. Ez más cégnél sincs másképp. Tudni kell örülni egy ütemezetten előrehaladó ügynek, jól sikerült áralkunak vagy egy megnyert jogorvoslatnak. Örülni kell annak is, hogy egy segítőkész, barátságos kollektívában dolgozhatunk.

Sikerként éltük meg az elmúlt évek nagy kihívásait, mint például az SAP rendszer 2001. évi bevezetését, a közbeszerzésekre való felkészülést, az SRM bevezetését, illetve az SAP verzióváltását. Az SAP 6.0 bevezetése még több tekintetben alacsonyabb funkcionalitással rendelkezik a „régi" rendszernél, azonban folyamatban van több működést javító fejlesztés, módosítás.

Kárpáti Viktor

Megújult a Rekreációs Központ

Befejeződött a Balatonfüredi Rekreációs Központ felújításának második üteme, és december közepén megtörtént az épület műszaki átadása, a vendégek január 3-tól ismét birtokba vették az üdülőt. Az elvégzett munkálatokról kérdeztem ifj. Bernát Lajost, a Létesítményüzemeltetési Osztály vezetőjét.

fotó: Bodajki Ákos

– Milyen koncepció alapján történt a Rekreációs Központ felújításának második üteme?

– A felújítást az épület élettartama miatti műszaki állapotok indokolták. Az üdülő a nyolcvanas évek elején épült, az installációk egykorúak az épülettel, és az üzem alatt több olyan meghibásodás volt, ami egyértelműen a belső installációkra vezethető vissza. Jellemzőek voltak a szennyvízcső-, csapadékvízcső-lyukadások, az ivóvíz- és a fűtési rendszereknek a tömörtelenségei. A mi feladatunk az volt, hogy 2012-2013 évekre elosztva olyan programot állítsunk össze, ami az épület működése szempontjából megfelelő biztonságot ad mind a vendégek, mind az üzemeltető számára. A felújítás koncepciója alapvetően három területre terjedt ki; az épület tűzbiztonságára, az épület energetikájára és a belső installációk felújítására. A biztonsági szempontok keretében a felújítás első ütemében megtörtént a menekülőutak kialakítása, új, monolit beton menekülőlépcsők kialakítása. Az épület teljes homlokzati, födém- és a terasz hő- és vízszigetelései cserére kerültek, ezzel jelentősen javítva az épület energetikai jellemzőit. A korábbi években a főépület és az uszoda közötti fűtési cső lyukadása miatt a vezetékek a tetőre kerültek, amelyeket most lefektettünk a talajba, és egy, a kor színvonalának megfelelő fűtési távvezetékrendszert alakítottunk ki, a földszint feletti tető pedig egy új PVC-szigetelést, rajta folyami kavics leterhelést kapott, ami esztétikailag sokkal kellemesebb látványt nyújt az előző bitumenlemezes szigetelésnél. A tetőhöz kapcsolódó komplett csapadékvízrendszert is kicserélték, és megtörtént a felújított tetőkön a gyenge- és erősáramú vezetékek kiváltása, valamint a villámvédelem kiépítése is. A felújítás keretében gyakorlatilag az összes vendégszobai vizesblokkot, zuhanyzót, WC-t kibontottuk, az összes installációs vezetéket kicseréltük, biztosítva ezzel, hogy a jövőben beázási problémák ne forduljanak elő. A szobákban lévő régi típusú, rossz állapotban lévő alumíniumradiátorok és a kapcsolódó szelepek cseréjéről is gondoskodtunk. A villamos részek, főelosztó felújítása és cseréje is nagyon időszerű volt, hiszen az üzemeltető többször jelezte, hogy ezekkel olyan problémák jelentkeztek, amelyek meghaladták a napi karbantartás terjedelmét. Nagyon komoly gondot jelentett számunkra a korábbi burkolatok felújítása, illetve cseréje. Azok az anyagok ma már egyrészt nem is kaphatók, amelyek az üdülő építésekor beépítésre kerültek, illetve már más minőségben készíti a gyártó ezeket a termékeket. Ezért a régi burkolatok ma beszerezhető anyagokkal történő pótlása, megfelelő látványban történő kivitelezése időnként jelentős fejtörést okozott számunkra. Új, akadálymentes WC kialakítására is sor került, amely a földszinti vendégszobákkal szemben található.

– Az üdülővendégek mit tapasztalhatnak a megújult üdülőben?

– Az elvégzett munkálatok elsősorban épületgépészeti, hő- és vízszigetelési megoldásokat, technológiai, technikai fejlesztéseket érintettek, és a gazdaságosabb üzemeltetést szolgálják, látványos változásokat nem látni, ugyanakkor hosszú távon megbízható működtetést biztosítanak és minőségi szolgáltatást nyújtanak a pihenni vágyó munkatársak számára.

Lászlóné Németh Ilona

Újabb készülékekkel gazdagodtak a paksi mentősök

A Paks és Környéke Mentéséért Közalapítvány a 2013-as évben is számos eszközzel, berendezéssel gazdagodott a támogatók jóvoltából. A Paksi Atomerőmű is jelentős mértékben járult hozzá a közalapítvány gondozásában lévő mentőszolgálati eszközök fejlesztéséhez.

fotó: Wollner Pál

A közalapítvány munkálkodásával kapcsolatban Feil József, a kuratórium elnöke elmondta, hogy alapítványuk 2013-ban is a támogatóktól kapott pénzekből eszközöket és berendezéseket vásárolt a mentősök részére. 2013-ban 1 700 000 forintnyi támogatással sikerült mentéstechnikai eszközöket beszerezni. Két lehetőségük volt az eszközök beszerzésére, egyrészt önkormányzatnál pályázatok útján – itt több sikeres pályázatuk volt –, másrészt a Paksi Atomerőmű célzott támogatásával, illetve a Pakson dolgozó vállalkozók, egyéni személyek felajánlása alapján.

Vásároltak égési kötszert, mely minden évben fogyóeszköz. Az új fülhőmérő készülék akár magas hőmérsékletű, lázas beteget, gyereket is tud mérni néhány másodperc alatt. Sikerült beszerezni navigációs eszközöket, melyek ma a legmodernebbek, és meggyorsítják a beteghez való eljutás idejét. Az ultrahang dopplerrel szállítás alatt lehet ellenőrizni a kismama magzatának szívhangjait. Minden autóban ma már van defibrillátor is. A szakemberek továbbképzéséhez sikerült megfelelő szakkönyveket beszerezniük.

Az alapítványuk 1990-ben jött létre, azóta folyamatosan működik, a Paksi Atomerőmű rendszeresen támogatja. A közalapítványuk célja, hogy a Pakson és Paks körzetében élő embereknek a mentőellátását biztosítsa magasabb színvonalon. Pakson jobban felszereltek a mentők, mint átlagosan az országban.

Wollner Pál

Tevékenységük elismert és elfogadott

Szokásos éves sajtótájékoztatóját tartotta a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. (RHK Kft.) december 11-én Budapesten.

Dr. Kereki Ferenc ügyvezető igazgató emlékeztetett rá, hogy a 60 fővel Pakson megalakult szervezetükkel tevékenységi körük is igen szerteágazóvá vált. Tájékoztatójában sorba vette a telephelyeket, ismertetve az eredményeket, a jellemző adatokat.

Püspökszilágyon a Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tárolóban (RHFT) 75 alkalommal szállítottak be közel 4000 db használaton kívül helyezett sugárforrást. Biztonságnövelő intézkedések és kapacitásbővítő program keretében a laborépületet átalakítják, a diszpécserközpontot korszerűsítik.

Pakson a Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolója (KKÁT) modulrendszerűen bővíthető. A következő modul építése előtt talajcsere szükséges, amelyre közbeszerzési pályázatot írtak ki. Mivel a tárolóban már régóta pihentetett kazetták is vannak, jelentősen csökkent (remanens) hővel, így azok kockázatmentesen sűrűbben is elhelyezhetők lennének.

Bátaapátiban, a Nemzeti Radioaktívhulladék-tárolóban (NRHT) két föld alatti tároló lett átadva, benne 160 konténer elhelyezve. Büszkeségük a 16 tonnás rakodó, mely 5 m magasra tud konténert emelni, valamint 5,5 m sugarú körben megfordulni. A felszínen 2520 hordó van, amelyeket dokumentálnak, konténerpakolási terveket készítenek. A betonkonténereket tartalma elmozdulásának biztosítására kiöntik. A megszilárdulás után már leszállíthatják a földalatti tárolóba.

Független közvélemény-kutatás szerint a cég tevékenysége ismert és elfogadott. Nem csoda hát, hogy a helyszínre, a folyamatokra mintegy 80 ezren voltak kíváncsiak itthonról és külföldről egyaránt.

Boda térsége, a Bodai Aleurolit Formáció (BAF) kapcsán elhangzott, hogy a nagy aktivitású hulladék elhelyezésére nagy valószínűséggel a régi uránbánya alatti üledékes kőzet lesz alkalmas, amint azt az előzetes geológiai vizsgálatok már igazolták. Természetesen még részletesen meg kell kutatni a területet, hogy a tárolóhely alkalmasságát igazolhassák. A föld alatti laboratórium 2030 körül kerül kialakításra, és 2055-től kezdődne meg a tároló kialakítása.

Újságírói kérdésre elmondták, hogy a működéshez szükséges pénzeszközök az egyenlegjavítási intézkedések után is rendelkezésre állnak, a projektek működnek. Az atomerőmű befizetései az üzemidő-hosszabbításnak köszönhetően várhatóan még 20-25 évig növeli az alapokat.

gyulai

Térségi kitekintő

KALOCSA ÉS KÖRNYÉKE HÍREI

December 3-án adták át a BKM Kereskedelmi és Iparkamara kitüntető díjait. Térségünkből Guzsván Ferencné, a kalocsai Diófa vendéglő vezetője érdemelte ki az „Év gyakorlati képzőhelye" elismerést.
Guzsván Ferencné, az általános iskola elvégzését követően kereskedelmi és vendéglátó-ipari szakiskolába járt Kalocsán, majd Budapesten. Szakmunkás vizsgát a Royal Szállóban tett 1965-ben. Híres séfektől tanulhatott, de nem maradt a fővárosban, hazatért Kalocsára, és a Bács-Kiskun Megyei Vendéglátó Vállalatnál helyezkedett el. Kalocsán, a Vadászkürt vendéglőben kezdett, majd a jó hírű Piros Arany étterem konyhafőnöki állását elfogadva teljesedett ki fiatal kori szakmai pályája. Tíz év után váltott, és a helyi ÁFÉSZ Kristály vendéglőjének séfjeként kitűnő konyhát vezetett évekig. 1976-ban vállalkozóként kifőzdét nyitott. 1980-ban a régi helyén férjével felépítették a most is működő Diófa vendéglőt. 1993 óta folyamatosan nagy létszámban foglalkozik gyakorlati képzéssel is pincér (felszolgáló) és szakács szakmákban. Jelenleg is tizennégy tanulószerződéses tanulónak igyekszik átadni szakmai tapasztalatait és tudását. Ebben a munkában lánya és fia segíti.

***

Ászáron, a 2000 fő alatti lakosságszámú települések országos sakkcsapatbajnokságán ***(Magyar Sakkvilágkupa 2013.)*** az Uszódot képviselő 4 fős csapat a kiemelkedő II. helyet érte el. A csapat a településen kívül Bács-Kiskun megyét is képviselte.
A csapat tagjai: ***Balázs Gábor, Kaczúr Flórián, Balázs Lajos*** és ***Varga László*** (Varga Öcsi). Gratulálunk a csapatnak a kiváló eredményhez.

***

November 28-án adták át Baján a ***Pilinszky János-díjakat.*** Az elismeréseket odaítélő alapítvány olyan Bács-Kiskun megyei pedagógusok, művészek, újságírók elismerésére jött létre, akik munkásságukkal közmegbecsülésre méltók, életművükkel és kiemelkedő alkotásaikkal hozzájárultak a nemzeti kultúra értékeinek védelméhez és fejlesztéséhez. Imre Károly, a szervezet elnöke hangsúlyozta: Pilinszky magas mércét állított, a díjazottak ennek egy életen keresztül kiemelkedő módon meg tudtak felelni. Az idei esztendőben térségünkből a Dusnokon élő és alkotó ***Frank Nándor naiv festő, faragó*** érdemelte ki a magas elismerést.

Péjó Zoltán

A jégpályára várják a korcsolyázókat

A Paksi Atomerőmű által létesített Gesztenyés úti jégpályára múlt év decemberétől ismét várják az érdeklődőket. A jégpálya nyitva tartása, illetve a jegyár a korábbi évekhez hasonló: hétfőtől péntekig 14:00 órától 22:00 óráig 500 Ft, hétvégén, ünnepnapon és iskolai szünetben 9:00 órától 22:00-ig 600 Ft. A nyitva tartás az időjárás függvényében változhat. A megváltott jegy és karszalag egész napos belépésre jogosít. Jegyváltásra a nyitva tartás utolsó órájában nincs lehetőség.

Az Atomerőmű újság olvasóinak kedves ismerőse mosolyog a budapestiekre a Duna Pláza előtt és a főváros több pontján, de Szekszárdon és Pakson is. Gáti Mariann faddi képzőművész egyike azoknak, akik a Paksi Atomerőmű iránti bizalmukról adnak bizonyságot.

A kultúrát gazdagító Gastroblues

fotó: Wollner Pál

A Duna, a halászlé, az atomerőmű, a Gastroblues Fesztivál egyaránt Paks hírnevét öregbítik, a város jelképeivé váltak az idők során és rengeteg érdeklődőt vonzanak.

A nyári Gastroblues Fesztivál decemberi lemezbemutató koncertjére hagyományokhoz híven került sor most is (a Gastroblues Klubban) – a szervezők kiváló munkáját újfent igazoló érdeklődéssel egybekötve.

Köztudott, hogy az ESZI-csarnokban, valamint az ESZI-parkban tartott koncertek mellett templomi fellépéseket is szerveztek minden évben. 2013-ban ez utóbbi esetében új otthonra leltek, immáron az evangélikus egyházközség adott otthont a templomi rendezvénynek.

A december 7-én megtartott sajtótájékoztatón a támogatók és a szervezésben közreműködők, valamint a sajtó képviselői vettek részt. Hajdú János Paks város polgármestere, dr. Kovács Antal, az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. kommunikációs igazgatója, Pálmay István, a paksi evangélikus egyházközség felügyelője, Kelemen András felvételvezető, Légli Ottó borász, Jenei Károly viski református lelkész, Nemes Nagy Péter zenei szakértő röviden ismertette a 21. fesztiválhoz kötődő élményeket és számba vették az eseményeket. Minden felszólaló szavai a köszönetről és az elismerésről szóltak a szervezők irányába, mivel egyöntetű véleményük, hogy egyrészt Paks város kulturális életét gazdagító és a város hírnevét még a határokon túl is öregbítő rendezvényről van szó, mely évről évre megújuló zenei kínálattal, kiváló ételekkel és borokkal várja az idelátogatókat. Másrészt, akik eddig is támogatták valamilyen formában a Gastroblues Fesztivált – itt a város és az atomerőmű szerepe kiemelkedő –, ígéretet tettek arra, hogy továbbra is segítik Gárdai György csapatát abban, hogy a következő években is megrendezhessék a nagysikerű és egyre nagyobb létszámú érdeklődőt vonzó programsorozatot.

A sajtótájékoztatót Petruska András gitárkoncertje nyitotta, majd Enyedi Sugárka és Csicsák György Balázs előadása zárta.

E napon 17 órai kezdettel került sor az evangélikus templombeli koncertre, ez volt a ráadás program. Felléptek: Pál Eszter és Pál Lajos (Visk), Petruska András és Upor András, Enyedi Sugárka – Keresztmetszet Zenekar, Miller-Gárdai Viktória és Miller Júlia Anna. Majd 19 órától a dunakömlődi faluházban folytatódott a lemezbemutató, a közönséget Petruska András, Upor András és a Soulbreakers, majd Takáts Tamás Blues Band, valamint az Ed Philips & Memphis Partol zenekarok szórakoztatták. Rendkívül jó hangulatban telt az esti program is, amely szintén sok érdeklődőt vonzott.

Gyöngyösiné Nyul Petra

Szalagtűző az ESZI-ben

Az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. bázisiskolája, az Energetikai Szakközépiskola és Kollégium múlt év december 13-án tartotta szalagtűző ünnepségét az intézmény sportcsarnokában.

Szabó Béla igazgató többek között tájékoztatást adott arról, hogy a 2013-ban 119 diákjuk fejezte be tanulmányait. Az ünnepségen Mittler István az ESZI Intézményfenntartó és Működtető Alapítványi Kuratórium elnöke, Horváthné Szűcs Marianna az ESZI Intézményfenntartó és Működtető Alapítvány ügyvezetője és Bordács István, a Paksi Önkormányzat képviselője is részt vett.

Az immár hagyományosnak számító rendezvényt a végzősök palotástánca nyitotta meg, majd az igazgatói köszöntő után az osztályok rövid, 5-10 perces videofilmekben mutatkoztak be, visszaemlékeztek az elmúlt három és fél év emlékezetes pillanataira. Ezt követően kerültek fel a végzősök ruhájára a szalagok, melyeket név szerint és egyesével tűzött az osztályfőnökük.

A sportcsarnok zsúfolásig telt lelátóján a szülők és vendégek gyönyörködhettek az ünnepeltek táncprodukcióiban. A 72 fős végzős diák angolkeringővel készült, majd zárásként a gyertyafény-keringőt adták elő, utána Michael Jackson dallamok hangzottak el fantasztikus előadásban, szaxofonon.

Az ünnepség folytatásában állófogadással köszöntötte az iskola a végzősöket, majd a hagyományos diák-tanár, illetve diák-szülő nyitótánccal kezdetét vette a szalagtűző bál.

Orbán Ottilia

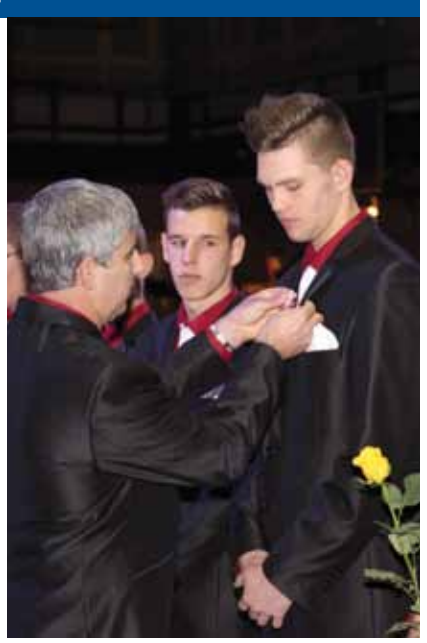

Térségi kitekintő

Volt mit a fára akasztani

Családbarát Munkahelyhez méltó programot kínált a részvénytársaság december 7-én a munkavállalók és családtagjaik számára, az Adventi Egészségkuckó Napon. A nagy sikerű rendezvény keretében a szervezők az ünnepi készülődésen keresztül hívták fel a résztvevő gyermekek és szüleik figyelmét az adventi hagyományokhoz kapcsolódó szokásokra, és arra, hogy ezek a készségek, jártasságok a gyermekkorban alakíthatók ki a legjobban.

Az ESZI-ben megrendezett, immár hagyományosnak tekinthető program advent második szombatján lehetőséget nyújtott elmerülni a karácsonyi készülődés várva várt forgatagában. A Humán Igazgatóság szervezésében megvalósult rendezvényen ötletes karácsonyfadíszekkel gyarapodhattak az oda látogató családok. Az agyagból, gyöngyből és filcből készített karácsonyfadíszeken kívül adventi koszorú készítésre is adódott lehetőség.

A kézműveskedés mellett az arcfestők színpompás csillámló minták festésével gondoskodtak a gyerkőcök hamisítatlan karácsonyi megjelenéséről. Akinek még ez is kevés lett volna a karácsonyi hangulat átéléséhez, az az adventi nosztalgiafotózás és a korabeli öltözetekhez hasonló jelmezek segítségével könnyedén a századfordulón érezhette magát. Az előtérben berendezett, az 1900-as éveket idéző karácsonyi díszlet előtt bárki készíttethetett egy családi fényképet, amelyet haza is vihetett karácsonyi üdvözlőlap formájában. A legbátrabbak a tökéletes külső érdekében nem riadtak vissza a műbajusz ragasztástól sem! Mindeközben a teret áthatotta a gőzölgő alkoholmentes forralt bor, az aszalt gyümölcsök és a narancsos szegfűszeg illata.

Az ügyes manóként tüsténkedő gyerekek természetesen elnyerték jutalmukat, és találkozhattak a Mikulással is.

A rendezvényt a nap fénypontja, a 100 Folk Celsius zenekar egyórás koncertje zárta, amely igazi kikapcsolódást nyújtott gyereknek és felnőttnek egyaránt. *LILI*

Ismét Pakson járt a füvesember

A nagy érdeklődés miatt másodízben jött Paksra a gyógynövényszakértő Szabó György (1928), a füvesember, Bükkszentkeresztről, és tartott előadást az egészségmegőrzés fontosságáról és annak praktikáiról december 19-én a Csengey Dénes Kulturális Központ színháztermében.

Bevezetőjében hivatkozott az Egészségügyi Szervezet 35. Alma-Ata-i Konferenciájának (1978) nyilatkozatára, mely leszögezi, hogy alapvető az egészséges élethez való jog – ezt biztosítják az egészségügyi és szociális intézmények, de felelősségük van az egyéneknek is. A Pekingben megtartott (2008) WHO-konferencia már felhívja a figyelmet a népi gyógymódokra.

Az előadás során elhangzott, hogy a mai rohanó világunkban nem fordítunk kellő figyelmet elemi szükségletekre sem – étkezések kimaradnak, időtartamuk lerövidül, nem rágjuk meg kellően az ételt, nem azt eszünk, amire szüksége lenne a szervezetünknek (kevesebb hús, inkább rostok, zöldségek). Túlterheljük a szervezetünket, hát csoda, hogy megbetegszünk. Orvoshoz megyünk, szedjük a gyógyszereket, majd már a mellékhatásra is. Régen a gyerekek az iskolában „Élet és Egészség" c. tantárgy keretében megtudhattak valamit az egészséges életmódról.

Ma már a hagyományos orvoslás mellett a szinte elfeledett népi gyógymódok is segítik az egészséges életvitelt. Világszerte a kínai, arab és indiai maradt fenn viszonylagos teljességben. A Pécsi Tudományegyetem Erdélyben kutatja a még fellelhető népi recepteket (szilvalekvárral a mellrák ellen). Ellenőrzik a hatóanyagokat, majd a hagyományos orvoslásban is bevezetik a gyógymódot.

Már nemcsak gyűjtik, de termelik a gyógynövényeket – tudhattuk meg. Az aszalt gyümölcsök viszonylagosan sok antioxidánst tartalmaznak (szilva, szeder, fekete mazsola). Felsorolt rengeteg közismert növényt, s azok egészségre gyakorolt hatását.

Aki törődik egészségével, esélye lehet rá, hogy élvezze nyugdíjas éveit.

gyulai

A Finnlandia baráti kör életéből

A múlt év vége felé igen eseménydúsan telt a paksi Finnlandia kör élete. Novemberben két alkalommal vendégül látták a finn nagykövetet, illetve a loviisai testvérvárosi küldöttséget, decemberben pedig finn Mikulás-estet rendeztek.

A paksi Finnlandia Magyar-Finn Baráti Kör meghívására a finn nagykövet első ízben járt Pakson 2013. november 9-én. Pasi Tuominen nagykövet paksi látogatása alkalmával felkereste az atomerőművet. Paks és finn testvérvárosa, Loviisa is atomerőműnek ad otthont, ezért régebben a két város és a két erőmű hivatalos, valamint a civilszervezeteinek nem hivatalos kapcsolatai is részben e téma köré épültek. A cél az együttműködés kiszélesítése, például a kultúra területén. A látogatás a Paksi Atomerőműben kezdődött, ahol Hamvas István vezérigazgató és Nagy Sándor, az MVM Paks II. Atomerőmű Fejlesztő Zrt. vezérigazgatója fogadta a vendéget. A látogatóközpont megtekintése után az üzemi területtel való ismerkedésre került sor. A városházán a nagykövetet Hajdú János polgármester, Tell Edit alpolgármester és Blazsek Balázs főjegyző, a paksi Finnlandia Magyar-Finn Baráti Kör elnöke várta. A beszélgetést buszos városnézés követte, amikor Paks nevezetességeit mutatták be. A nagykövet részt vett a paksi bortermelők Sárgödör téri Márton-napi ünnepségén, a Paksi Boráldáson és a Zászlószentelőn. Pasi Tuominen jó tapasztalatokról számolt be a látogatás után, szavai szerint a sokéves kapcsolatot az atomenergetika területén érdemes folytatni, és ígéretesnek tartotta a szellemi termékek cseréjét ezen a területen is. Kitért arra is, hogy Finnország szeretné növelni az atomenergia-termelés részarányát az energiamixben; egy új erőművet építenek, és még egy megépítésére most adott ki engedélyt a finn kormány. Hozzátette, hogy a megújuló energiák felhasználásra is szükség van az országukban.

November 29-én Pasi Tuominen finn nagykövet ismét Paksra látogatott. A Finnlandia baráti kör tagjai finn vacsoraesten látták vendégül a nagykövetet és a loviisai testvérváros küldöttségét.

December 6-án a Csengey Dénes Kulturális Központban több mint négyszáz óvodáskorú gyermeknek finn Mikulás-estet tartott a baráti kör, ahol a Pro Artis Művészeti iskola tanulói és tanárai adtak elő műsort.

Wollner Pál

Impresszum

Kiadja: az MVM Paksi Atomerőmű Zártkörűen Működő Részvénytársaság (MVM Paksi Atomerőmű Zrt.)
Felelős kiadó: Hamvas István vezérigazgató

Nyomdai előállítás:
MVM Paksi Atomerőmű Zrt., Nyomdaüzem;
Felelős vezető: Gergely Judit Etel

Főszerkesztő: Lovászi Zoltánné;
e-mail: lovaszine@npp.hu
Főszerkesztő-helyettes: Beregnyei Miklós

A szerkesztőség tagjai: Enyedi Bernadett, Gyöngyösiné Nyul Petra, Gyulai János, Kárpáti Viktor, Lászlóné Németh Ilona, Orbán Ottilia, Prancz Zoltán, Tóth-Pataky Adrienn Magdolna, Wollner Pál

Tördelés:
Schubert Miklós, Szabó Szabolcs

Szerkesztőség címe:
MVM Paksi Atomerőmű Zrt., Tájékoztató és Látogatóközpont
7031 Paks, Pf. 71, telefon: 75/507-882,
telefax: 1/355-7280
Internet: www.npp.hu;
www.atomeromu.hu

Az atomkorszak hajnalán

Az Atomenergetikai Múzeum könyvtára igen ritka kiadvánnyal gyarapodott Bencze Eszter könyvtáros jóvoltából. Az Országos Béketanács kiadványként jelent meg a „Mi van a nagyvilágban?" című külpolitikai füzetsorozat 45. száma, amely beszámol a Genfben, 1955. augusztus 8–20 között megrendezett első világkonferenciáról. A konferencián 73 ország csaknem kétezer tudósa és megfigyelője vett részt, amelynek jelszava: „Az emberiség szolgálatába az atomerőt". (Részletesebb anyag az erőmű portálrendszerén.)

Beregnyei

Erőműves híradások

Havas tavasz (03. 26.)

Török újságírók (04. 10.)

Óévi visszatekintés

Lányok napja (04. 25.)

Májális (05. 01.)

NAÜ nagykövetek (05. 18.)

Kínai nagykövet (05. 10.)

Az arab üzleti klub elnöke (07. 12.)

Vietnami miniszterelnök-helyettes (07. 29.)

Egyezség a szakszervezetekkel (08. 17.)

Nyílt Nap (09. 07.)

Családi Nap (09. 08.)

Atomfutás (09. 14.)

Céggyűrű ünnepség (10. 08.)

Finn nagykövet (11. 09.)

Orosz parlamenti képviselők (12. 07.)

OSZTÁLYTABLÓ

VILLAMOS ÜZEMVITELI OSZTÁLY C–D MŰSZAK

fotók: Bodajki Ákos

Prajda István

művezető

Székesfehérváron született 1958-ban. Dunaújvárosban végezte a szakmunkásképzőt, majd a szakközépiskolát is. A Dunaújvárosi Papírgyárban kezdett dolgozni. 1983-ban került villanyszerelőként az atomerőmű területére, az – akkori – Vertesz munkavállalójaként. 1984 augusztusában felvételt nyert társaságunkhoz (az akkori Paksi Atomerőmű Vállalathoz), mint váltóműszakos villanyszerelő. Ezt követően elvégezte az elektrikusi tanfolyamot, majd ebben a munkakörben dolgozott tovább. 1986-ban vezető elektrikusi hatósági jogosító vizsgát tett. Még ebben az évben a technikusi képesítést is megszerezte. Mindezek nyomán vezető elektrikusként dolgozott a 3. blokkon, 2000-ig. 2000-ben művezetői hatósági jogosító vizsgát tett, azóta művezetői munkakörben végzi a munkáját a II. kiépítésen, a C műszakban. Feladatai közé tartozik a villamos főberendezések üzemeltetése és felügyelete, beosztottjainak szakmai továbbképzése és vizsgákra történő felkészítése, valamint a szakmai tapasztalatok továbbadása. Mindezek során elengedhetetlennek tartja a biztonságos munkavégzés követelményeit, ugyanakkor törekszik a kollégákkal való jó munka- és emberi kapcsolatra. Idén érte el a 30 éves törzsgárdatagságot. Munkáját 2006-ban Biztonságos üzemeltetésért díjjal ismerték el.

Harminc éve nős. Dunaföldváron él feleségével egy nagy családi házban. Szabadideje nagy részét a ház körüli munkákra fordítja. Emellett Bölcskén van egy kis présháza, ahol amatőr borászkodással szokott kikapcsolódni. Feleségével három gyermeket neveltek fel. Gábor fia szintén az erőműben dolgozik a külső technológiai osztályon. Gyermekeik már három unokával ajándékozták meg őket. Megpróbálnak minél több időt az unokákkal tölteni, akikre nagyon büszkék.

Prancz Zoltán

Szombat Zoltán

vezető elektrikus

Pakson született 1979. január 31-én. Az általános iskoláit Dunaszentgyörgyön végezte, a Csapó Vilmos Általános Iskolában. Felvételizett az ESZI-be ipari elektronikai technikus szakra, és 1998-ban sikeres technikusminősítő vizsgát tett. Ezt követően a Budapesti Műszaki Egyetem Villamosmérnöki Karán, villamosmérnök szakon folytatta tanulmányait, és 2003-ban lediplomázott.

Az atomerőműben 2005-ben kezdett dolgozni a Műszaki Igazgatóságon, azon belül a Villamos Műszaki Osztályon technológus mérnök munkakörben. Fél év után üzemvitelre került, a Villamos Üzemviteli Osztályra. Eleinte az Atomix Kft. állományában tevékenykedett, majd 2006 őszén átkerült a PA Zrt.-hez. 2008 őszéig elektrikusként dolgozott az 1. blokkon, majd 2007-ben a 2. blokkon a 400/120 kV-os állomáson. Jelenlegi beosztásában, vagyis vezető elektrikusként 2008 novemberétől dolgozik a 2. blokkvezénylőben.

Mint vezető elektrikus, a blokk villamos berendezéseit és rendszereit felügyeli, üzemelteti. Sajnos nehézségként róható fel, hogy lassan a munkájuk egyre nagyobb része adminisztratív feladat. A napi munkaidejük igen nagy részét köti le az elektronikus napló, az elektronikus kartonozás, az AS6, a mut-ok forgalmazása és egyéb szakma specifikus adminisztrációs tevékenység.

Zoltán jelenleg Dunaszentgyörgyön él családjával. 2003 óta nős, és még abban az évben meg is született első gyermekük. Azóta két újabb csemete követte. 2003–2005 közt Budapesten laktak, és ott is dolgozott. 2005-ben költöztek haza, azóta laknak a faluban, jelenleg három gyerkőccel, nagycsaládosként. A szabadidő, mint olyan, szinte ismeretlen fogalom számára a gyermekek és családi ház mellett. Folyton átalakítani vagy felújítani kell valamit, de mindezt nagyon élvezi. A gyerekek pedig önmagukban is rengeteg elfoglaltságot adnak.

Hobbija a sport, már amikor tud rá időt szakítani. Még az egyetemi évek alatt elkezdte a testépítést hobbiszinten és nagy szerelem lett belőle. Azóta is kisebb-nagyobb kihagyásokkal jár edzeni a helyi edzőterembe. Nemrég felesége unszolására elkezdte a kettlebell (gömbsúlyzó) edzést is. Erre hetente egyszer van csak ideje, de így is nagyszerű elfoglaltságnak tartja.

Nagycsaládosként őszintén vallja, hogy a család, a gyerekek és az egészség a legfontosabb dolog az életében. Mindent igyekeznek megtenni annak érdekében, hogy a gyermekeik ne szenvedjenek semmiben hiányt, hisz nekik, mindkettőjüknek viszonylag sokat kellett nélkülözniük. Zoltán számára a sport pedig nemcsak öncélú szórakozás, hanem szeretné a lehető legtovább megőrizni a jó egészségét.

Orbán Ottilia

Szatmári Richárd Győző

vezető elektrikus

Ózdon született 1984-ben. Később Egerben élt, s onnan költözött Tolna megyébe. Szakmai tanulmányait Egerben, a Wigner Jenő Műszaki Szakközépiskolában kezdte meg, majd az Energetikai Szakképzési Intézetben (ESZI) fejezte be, elektrotechnikai technikusként. A szakmai gyakorlat alkalmával már dolgozott az atomerőműben

2004-ben egy váratlan telefonhívást kapott: éppen felvétel van az osztályra, s ha gondolja, próbálja meg. Ezt követően, sikeres felvételi interjú nyomán került a jelenlegi munkahelyére, a villamos üzemvitelre. A 3. blokk D műszakjában kezdett, majd a 4. blokkon folytatta a munkát, végül az 1. blokk C műszakjába került, s azóta is itt dolgozik. Munkakörét tekintve villanyszerelőként indult, majd a szükséges vizsgák letétele után elektrikus lett. 2009-ben a hatósági jogosító vizsgát is letette, így azóta vezető elektrikusként végzi a munkáját.

Főbb feladatai közé tartozik a blokki villamos rendszerek üzemeltetése, a munkautasítások forgalmazása, és szükség esetén az üzemzavar-elhárítás. A munkája során mindig a szeme előtt van az erőmű, az itt dolgozó emberek és a környéken élők biztonsága. Üzemviteleskénti alapelvnek tartja, hogy a legkisebb hibát is komolyan kell venni és hatékonyan kell kezelni. Ehhez hozzátartozik a szabályok maradéktalan betartása is.

Richárd hobbija a horgászat, az utazás és az akvakertészet (növényes akvarisztika). Ezenkívül zenél is: a Hungarokarma zenekarban alapító tagként dobol, saját szerzeményeket adnak elő.

Feleségével Szekszárdon élnek, nyolc hónapos kisfiukat nevelik.

Prancz Zoltán

Boldizsár Mihály

elektrikus

1966-ban született Budapesten, először Érden laktak a nagyszüleinél, majd 1967-ben elköltöztek Százhalombattára. Általános iskolai tanulmányait szintén ebben a városban végezte. Az általános iskolai évek után szülei szerették volna, ha kollégista diákként folytatja tanulmányait. 1980-ban vették fel a budapesti Üteg utcai Erősáramú Szakközépiskolába. Elmondása szerint elég sok megpróbáltatással járt ez a könnyűnek semmiképp sem nevezhető iskola, de azért sikerült elvégezni. Eközben, 1981-ben szüleivel Paksra költöztek. Az érettségit 1984-ben tette le. Majd a Paksi Atomerőmű Vállalathoz jelentkezett felvételre, 1984. augusztus 27-én állt munkába. A Villamos Üzemviteli Osztályra került, a 2. blokki B műszakba mint ügyeletes villanyszerelő. Pont ebben az időben indult el ez a blokk. Kicsit később áthelyezték a 3. blokkra, ahol még csak az üzembe helyezés folyt. 1986 tavaszán továbbhelyezték a 4. blokkra, ott még volt egy év az indulásig. A munkavégzést a sorkatonai szolgálat letöltése megszakította másfél évre. 1989-ben, amikor leszerelt, 2. blokki C műszakba került, jelenlegi is itt dolgozik elektrikusi munkakörben.

Távolabbi szakmai tervei között az első helyen szerepel, hogy még hosszú ideig itt végezzen munkát, majd innen menjen nyugdíjba. Szülei szintén az erőműből mentek nyugdíjba.

Van két serdülő korú lánya, a kisebbik nála is lakik, a gyerekeivel való foglalkozás köti le szabadideje nagy részét, emellett kis házát építgeti vagy motorozik.

GYNYP

Feil Zoltán

szolgálatvezető

1966-ban született Pakson, gyermekkorától fogva ebben a városban élt szüleivel, és jelenleg is itt is lakik a családjával. Az atomvárosban kezdte meg tanulmányait a Bezerédj Általános Iskolában. Ezt követően – a műszaki pálya felé orientálódva – Budapestre jelentkezett. Az Üteg utcai Villamosenergia-ipari Szakközépiskolában tanult, ahol a sikeres záróvizsgák után képesített atomerőművi áramszolgáltató végzettséget szerzett.

1985-ben helyezkedett el a Paksi Atomerőmű Vállalatnál. Itt mint pályakezdő állt munkába. A Villamos Üzemviteli Osztály csapatát erősíti immáron 29 éve. Először a D műszakba került, három műszakos munkarendben dolgozott villanyszerelői munkakörben.

Tanulmányait tovább folytatta, s két év múlva technikusi minősítést is szerzett.

1998-ban – miután megszerezte a szükséges szakmai és helyismereti gyakorlatot és vizsgát tett – vezető elektrikusi beosztásba került, de ekkor már a C műszakban. Úgy gondolta, hogy 2004-ben jelentkezik a Kandó Kálmán Műszaki Főiskolára, a felvételi sikeres volt. Miközben a főiskolára járt, munkahelyén is újabb megmérettetés várt rá, amikor 2006-ban villamos művezetői hatósági vizsgát tett. Ezt követően került sor az államvizsgára, melynek eredményeképpen villamosmérnöki diplomával zárta felsőfokú tanulmányait. Bár hozzáteszi, hogy a villamos szakma is igen nagy változáson megy keresztül a digitális technika fejlődésével, ezért folyamatos továbbképzést igényel.

2009-ben nevezték ki a C műszak villamos szolgálatvezetőjévé. Napi feladatai közé tartozik többek között a társ- és karbantartószervezetekkel való kapcsolattartás, a blokkok közötti munkaprogramok koordinálása, irányítása, illetve a műszakban dolgozó kollégák szakmai támogatása és tevékenységük ellenőrzése.

Zoltán a kezdetektől tagja a műszakosok helyi szakszervezetének, a MÉSZ-nek, 3 éve küldöttként is segítve annak munkáját.

Szintén paksi születésű feleségével három gyermeket nevelnek, akik 22, 14, illetve 8 évesek. Felnőtt lányuk a Paksi Atomerőmű Tájékoztató- és Látogatóközpontjában dolgozik tájékoztatási munkatársként.

Hobbiszinten focizik, kerékpározik, emellett barkácsolással és a ház körüli munkával tölti szabadidejét.

Gyöngyösiné Nyul Petra

Horváth József

művezető

1970-ben született Dombóváron. Gyermekkorát Baranya megyében, Mágocson töltötte. Itt járta ki az általános iskolát, majd Dombóváron a szakközépiskolát. A további tanulmányait a MÁV pécsi vontatási főmérnökségén, illetve az OVIT-NYUMIG tatabányai igazgatóján végezte.

A MÁV vontatási főmérnökségétől 1988-ban az OVIT kaposvári 120/35/20 kV-os, illetve a toponári 400/120/18kV-os alállomására került, elektrikusi munkakörbe. Itt végül két alállomás vezető elektrikusa lett.

1990-ben lehetősége adódott elhelyezkedni az atomerőműben. Még ebben az évben, decemberben felvételt nyert a villamos üzemviteli osztályra, hálózati elektrikusi munkakörbe. 1995 októberétől az 1. blokkra került elektrikusi munkakörbe. 1996 júniusától vezető elektrikussá nevezték ki. 2008-ban pedig a művezetői teendők végzésére kapott megbízást, amely munkakörben jelenleg is dolgozik. Feladata a műszakjának, illetve művezetői egységének hatáskörébe tartozó technológiai rendszerek üzemeltetése, üzemellenőrzése az érvényben lévő területelhatárolási rendnek és a vonatkozó üzemeltetési dokumentációknak megfelelően, emellett a műszakjába, illetve a művezetői egységébe tartozó munkavállalók koordinálása, ellenőrzése, valamint a szervezeti egységének kezelésébe tartozó rendszerek szakmai, üzemeltetési kérdéseiben való döntéshozatal, illetve a magasabb szintű döntéshozatal támogatása, végrehajtása és végrehajtatása.

Munkáját több alkalommal is Biztonságos Üzemeltetésért díjjal ismerték el.

József hobbija az utazás, a kirándulás. Feleségével egy tizenöt éves gyermeket nevelnek.

Prancz Zoltán

Földesi Péter János

vezető elektrikus

Szekszárdon született 1973. március 5-én. Általános iskoláit Pakson, a Bezerédj István Általános Iskolában végezte. A középiskolát 1987-ben az ESZI-ben kezdte meg, és 1991-ben villamos gép- és készülékszerelő szakon végzett.

1992 óta tartozik az PA Zrt. állományába, ahol a villamos laborban kezdett műszerészként. Munka mellett technikusi végzettséget szerzett Pécsett, a Zipernowsky Károly Műszaki Szakközépiskolában. 12 év elteltével a villamos üzemviteli osztályra került elektrikus beosztásba. Sikeres vizsgát követően került vezető elektrikus munkakörbe, és azóta is ezt a feladatot látja el a 2 D műszakban. Nagyon jó a munkahelyi kollektíva, rendkívül jó csapatba került. Feladata a blokkvezénylőben a villamos feladatok elvégzése, koordinálása.

Péter nős, két kislány édesapja. A nagyobbik most kezdte meg tanulmányait Balatonfüreden, a Lóczi Lajos Gimnáziumban, a kisebbik Pakson, a Deák Ferenc Általános Iskolában második osztályos. Legfontosabb dolog az életében a család, szeretné gyermekeit a párjával tisztességesen felnevelni, elindítani őket az életbe. Szabadidejében szívesen sportol, fut, kerékpározik, és nagyon szeret olvasni.

Orbán Ottilia

Belus Péter

elektrikus

1982-ben született Szekszárdon, gyermekkorát Pakson töltötte, a 4. Sz. Általános Iskolában tanult. Középiskolai tanulmányait az I. István Szakképző Iskolában folytatta, ahol első szakmai képesítését szerezte gázhálózat-készülék szerelőként. Ezt követően a szekszárdi 505. Sz. Szakmunkásképző és Szakközépiskolában a villanyszerelői szakot is elvégezte.

Első munkáltatója a Dunacenter Therm Kft. volt, ahol a lakossági hőszolgáltatáshoz kapcsolódó hőközpontok villamos rendszereinek üzemeltetése és javítása volt a főbb tevékenysége.

A Paksi Atomerőmű területén 2004-ben helyezkedett el. A korábbi VERTESZ vállalat (más néven Schneider Electric) alkalmazásában kezdett dolgozni, részt vett a Paksi Atomerőmű területén meglévő villamos rendszerek szerelési munkálataiban és újak kiépítésében is.

Egy kedves barátja ajánlotta neki, hogy pályázzon meg egy állást a Villamos Üzemvitel Osztályon, ahová aztán felvételt is nyert 2005-ben. Kezdetben még atomixes volt, majd 2006 októberében vette át a Paksi Atomerőmű a saját állományába.

A D műszakban dolgozik a kezdetek óta, először 4. blokkra került, majd később a 3-asra. Napi feladatai: a villamos galériákban történő műveletek végrehajtása 6 és 0,4 kV-on. Hozzájuk tartozik a TVV-221 GANZ generátorok és segédberendezéseinek üzemeltetése, a primer és szekunder köri villamos elosztó rendszerek ellenőrzése és ottani villamos üzemi műveletek elvégzése, a primer és szekunder köri 0,4 kV-os villanymotorok be-, illetve kikötése. Az üzem közbeni üzemzavarok elhárítása, illetve megelőzése is kapcsolódó tevékenység. Elég sokrétegűnek és összetettnek tekinthető a feladatkör ezen a területen, amely sok odafigyelést és precízséget igényel.

A jövőben szeretne nyelvet tanulni, elsősorban angolt, és továbbfejleszteni mostani szaktudását, terve, hogy mestervizsgát tegyen.

Péter boldog kapcsolatban él, tervezik az összeköltözést és a családalapítást.

Szabadidejét a párjával és munkával tölti. Nagyon szeret futni, kirándulni, kerékpározni, és az olvasást sem veti meg, ha ideje engedi.

Gyöngyösiné Nyul Petra

Halász István

elektrikus

Szekszárdon született 1964. május 27-én. Az általános iskoláit Tolnán végezte. Ezt követően megszerezte Budapesten az Üteg utcai Erősáramú Szakközépiskolában a középfokú villamosenergia-ipari és atomerőművi végzettséget és az 503. szakszámú villanyszerelő szakmunkás-képesítést. 1982-ben végzett, és még ebben az évben, októberben az atomerőműnél helyezkedett el, akkor még verteszesként. Egyéves időszak után sikerült felvételt nyernie az atomerőmhöz villanyszerelőként. A két év szakmai gyakorlat letelte után az Üteg utcában megszerezte a technikusi végzettséget, és elektrikus beosztásba került.

Huszonéves korában forrófejű fiatalként élete következő állomása 1987-ben a „tengizi show” következett, irány Tengiz, mert úgy gondolta, hogy ott egy év alatt jelentős anyagiakra tehet szert. Sajnos különböző okok miatt a terv nem vált be és az utazás elmaradt. Az akkori Tolnai Műszeripari Szövetkezetnél tudott elhelyezkedni üzemtechnikusként, ahol két évet töltött el. Új lehetőségként a szekszárdi Malom elkészültével jelentkezett és felvételt nyert műszerészként. Szép, új és modern felszerelésekkel, berendezésekkel rendelkezett a vállalat, ahol tíz évet dolgozott. Sajnos a privatizáció ezt a céget sem kímélte, így átkerül a DÉDÁSZ-hoz értékesítési csoportvezetőként. Új kilátás reményében visszatért ismét a szekszárdi Malomhoz, ahol nagyon változatos és érdekes időszak következett, de egyre kevesebb jövedelemhez jutottak az alkalmazottak. 2003-ben ismét lehetőséget kapott arra, hogy visszakerülhessen az erőműbe. Ennyi megpróbáltatást és nehézséget követően sikerült elektrikusként elhelyezkednie. Van, aki kezdetektől fogva itt dolgozik, és van, aki több mindent csinál, mire (talán kényszerből) idáig eljut. Talán több rálátással rendelkezik ezt követően a külvilágra, más értékrenddel rendelkezik, jobban megbecsüli azt, amije van, és a gyerekeket persze taníttatni kell. Van egy mozgássérült húga is, akit szintén támogatnia kell. Nagy vargabetűkkel, de úgy érzi, végre megállapodott.

István nagylánya 29 éves, Székesfehérváron a Kodolányi János Főiskolán végzett kommunikáció, bölcsész és politikai PR szakon, majd művelődésszervezőként is diplomát szerzett. Öt éve az Egyesült Államokban, Texas Államban, Dallasban telepedett le és ment férjhez. Sikeresen el tudott helyezkedni a képzettségének megfelelően. Nagyfia 26 éves, már a tolnai Fastron Hungária Elektronikai és Finommechanikai Kft.-nél dolgozik. Ő még itthon maradt egyelőre. Egy házasságon kívüli 10 éves fia van, aki édesanyjával él Szekszárdon és rendszeresen tartja velük a kapcsolatot.

Jelenleg Tolnán él családjával, felesége Mözsön a tsz-nél képesített könyvelő. Régi, kedvelt hobbija a nagymotorozás. 1998-ban baleset érte, és súlyosan megsérült, amelynek a nyomait még a mai napi is magán viseli. A kedvét nem vette el a motorozástól, de a nagyobb kategóriájúakat mellőzi. Úgy érzi, hogy újabb esélyt kapott az élettől. Két évvel ezelőtt súlyosan megbetegedett és át kellet értékelnie eddigi életét.

Sokat gazdálkodtak, dolgoztak, de most úgy érzi, hogy vissza kell venni a tempóból, fontossá vált az egészség. Azt szeretnék, hogy legalább egyszer egy évben meglátogathassák lányukat Texasban. Az ember, ha teheti, azon buzgólkodik, hogy a család minél többet és újra együtt lehessen. Mindig is a család volt és lesz a legfontosabb számára, mindenben ez motiválta.

Orbán Ottilia

Szebényi Gábor

elektrikus

1969-ben született Szekszárdon. Családja Pakson telepedett le, itt töltötte gyermekkorát és ebben a városban járt általános iskolába is. Amikor a pályaválasztásra került a sor, úgy döntött, hogy műszaki vonalon indul el. A szekszárdi 505. Sz. Ipari Szakközépiskola és Szakmunkásképzőben erősáramú berendezés szerelő szakra adta be jelentkezését, ahová felvételt is nyert. A szakmunkásvizsga letételével képzettséget szerzett.

Később a paksi Vak Bottyán Gimnáziumban folytatta tanulmányait, 1990-ben tett sikeres érettségi vizsgát.

A Paksi Atomerőműben 2001. szeptember 1-jén helyezkedett el – akkor még az Atomix Kft. állományában. A Villamos Üzemviteli Osztályon kezdett dolgozni. 2002. augusztus 1-jén került át Paksi Atomerőmű állományba, elektrikusi munkakörbe. Napi feladatai közé tartozik a villamos üzemviteli tevékenységek végrehajtása és kiszolgálása.

Két lánya van, a nagyobbik Réka, ő villamosmérnöki képzésen folytatja felsőfokú tanulmányait, szakmai gyakorlati idejét a Paksi Atomerőműben tölti jelenleg. Kisebbik, Sára idén kezdte a gimnáziumot, hatosztályos tagozatra jár.

Gábor a szabadidejében túrázni jár a párjával, az ASE Természetjáró Szakosztály tagjai mindketten. Emellett hobbiszinten űzi a labdarúgást.

Gyöngyösiné Nyul Petra

Vezérigazgatói dicséret 2013

2013. december 18-án az Irodaépület földszinti tanácstermében került sor a Vezérigazgatói dicséret kitüntetések átadására. Minden évben 20 munkavállaló részesül Vezérigazgatói dicséret kitüntetésben a vezetők javaslata alapján - kezdte köszöntőjét *Hamvas István* vezérigazgató. Elmondta, hogy általában párhuzamot lehet vonni a cég eredményessége és a kitüntetések között, hiszen mindig vannak olyan munkatársak, akik átlag feletti munkateljesítményt nyújtanak. Ezen a napon is ilyen kollégákat köszönthettünk, akik az elmúlt időszakban nyújtott kiemelkedő és példamutató munkájukkal jelentősen hozzájárultak a cég eredményeihez, és ezzel méltán vívták ki vezetőik elismerését. Munkájukat megköszönve a vezérigazgató azt kérte a kitüntetésben részesülő munkavállalóktól, hogy feladataikat a jövőben is az eddigihez hasonló minőségben és elkötelezettséggel végezzék, majd átadta részükre az elismerést jelképező okleveleket.

foto: Bodajki Ákos

Elismerésben részesültek:

▪ ***Bajári Miklós*** a Biztonsági Igazgatóság Dozimetriai Osztályának sugárvédelmi mérnöke, a pihentetőmedence környékén végzendő munkák dózisterhelésének tervezése és a szükséges védőintézkedések meghozatala céljából végzett megalapozó számításokért. Részletes mérési program készítéséért, a program végrehajtásának irányításáért, az eredmények kiértékeléséért. A 30TG értekezleteken a sugárvédelem képviseletéért, a sugárvédelmi feladatok koordinálásáért.

▪ ***Bóna Gábor*** a Műszaki Igazgatóság Reaktorfizikai Osztályának reaktorfizikusa, a C15 munkák üzemanyag-viselkedéses elemzéseiben való aktív részvételért, a C15 kapcsán végzett elemzések véleményezésében, zsűrizésében való közreműködéséért. Az értékelések eredményeként fellépő problémák önálló elemzéséért, az átrakás utáni felterhelés menetére vonatkozó javaslatáért.

▪ ***Csontos Erzsébet,*** a Műszaki Igazgatóság Projektfőosztályának főtechnológusa, az AS6 PM modul bevezetésének irányításáért, MVM projektkövetési módszertanának egyeztetéséért, a projektvégrehajtás dokumentációs környezetének kidolgozásáért (IOP008 és TKO303 folyamatok).

▪ ***Dohóczki Csaba,*** a Tájékoztató- és Látogatóközpont csoportvezetője, az üzemidő-hosszabbítás és az erőműbővítéssel kapcsolatban megnövekedett látogatói érdeklődés kezeléséért, a kiemelt csoportok, magas rangú hazai és külföldi delegációk fogadásában és annak előkészítésében végzett kiemelkedő munkájáért, a példamutató rendelkezésre állásáért.

▪ ***Gerzsei Zoltán,*** a Humán Igazgatóság Technológiai Oktatási Osztály csoportvezetője, naprakész, hiteles tudással végzett munkájáért, irányító tevékenységéért. A karbantartó és a műszaki szervezetek szinten tartó képzésében tapasztalható fejlődés területén végzett munkájáért. A vietnami egyetemi oktatók képzésében a szervező, irányító közreműködésért. Példaértékű munkabírásáért, a cég iránti elkötelezettségéért.

▪ ***Kajári Csaba Attila,*** a Karbantartási Igazgatóság Gépész Szerviz Osztályának művezetője, a 30TG rendszeri munkák hegesztési tevékenységeinek folyamatos, magas színvonalon történő irányításáért, amellyel nagyban hozzájárult az eddigi ütemes teljesítéshez.

▪ ***Karácsony Sándor,*** a Biztonsági Igazgatóság Baleset-elhárítás vezető szervezője, munkaköri feladatainak folyamatosan, magas szinten történő teljesítéséért. Aktív részvételéért az ONER3-2013 gyakorlat előkészítésében, végrehajtásában. A szervezet hatékonyabb működését támogató kezdeményezéseiért, a kollégák munkájának támogatásáért. A hatóságokkal történő aktív kapcsolattartásért, a hatósági beadványok kezeléséért.

▪ ***Kaszás István,*** az Üzemviteli Igazgatóság Reaktorosztályának üzemviteli technológia vezetője, a 3. blokki pihentetőmedence szintcsökkenés-felismeréséért, a kezelésének kezdeti irányításáért, továbbá a probléma kezelésében való folyamatos, lelkiismeretes, biztonságtudatos közreműködéséért.

▪ ***Lozsi Gábor,*** az Üzemviteli Igazgatóság Vegyészeti Technológiai Osztályának üzemvezetője, a kiemelkedő volumenű oktatási feladatok ellátásáért, a „Vízi közművek üzemeltetése" és az új pótvíz-előkészítő közbeszerzés folyamatában való részvételéért, a „Szekunder köri ürítések optimalizálása" értékelemzési team munkájában való aktív közreműködéséért.

▪ ***Mácsik György Tamás,*** a Gazdasági Igazgatóság Beszerzési Osztályának osztályvezetője, lelkiismeretes, megbízható, alapos és precíz, nagy munkabírással és hatékonysággal végzett munkájáért. Az SAP 6.0 reimplementációval kapcsolatos feladatok teljesítéséért, az MVM-szintű adatmigráció- és konverzió, felhasználói programspecifikációk készítéséért. A feladatok iránti lojalitásáért, a tagvállalatokkal történő példaértékű együttműködéséért, munkatársai iránti tiszteletéért, segítőkészségéért és empatikus magatartásáért.

▪ ***Müller Attila,*** a Karbantartási Igazgatóság Építészeti és Szakipari Szerviz Osztályának technológus mérnöke, a 30TG rendszeri munkák hegesztési tevékenységeinek folyamatos, magas színvonalon történő irányításáért, amellyel nagyban hozzájárult az eddigi ütemes teljesítéshez.

▪ ***Orosz József Attila,*** az Üzemviteli Igazgatóság Külső Technológiai Osztályának üzemviteli technológiavezetője, az 1-4. blokki klíma- és szellőzőgépek rekonstrukciója során az üzemeltetői igények kimagasló képviseletéért, nagymértékű üzemeltetői tapasztalatából merített jobbító ötleteinek következetes végigviteléért, munkaidőn túli, személyes jelenlétéért.

▪ ***Pálfi János,*** a Karbantartási Igazgatóság Automatika Osztályának üzemvezetője, példamutató magatartásáért, pontosságáért, alaposságáért. Az összetett tudást igénylő feladatok elvégzésében való kiváló helytállásáért, nagy munkabírásáért. Élenjáró rendelkezésre állásáért, a szakmai, műszaki és biztonsági követelmények magas szintű teljesítéséért. Kollégáival és a társszervezetekkel való kiemelkedően jó kapcsolattartásáért, segítőkészségéért.

▪ ***Somodi Gábor,*** a Karbantartási Igazgatóság Armatúra- és Csővezeték-karbantartó Osztályának művezetője, a rábízott feladatok minden esetben maximális pontossággal történő végzésért és végeztetéséért, munkájában tanúsított precízségéért. Az 1. blokki tápvízrendszer RL08-as szabályzók cseréinek sikeres végrehajtásában betöltött kiemelkedő szerepéért, példaértékű elkötelezettségéért és rendelkezésre állásáért.

▪ ***Szabó László,*** a Karbantartási Igazgatóság Reaktor- és Készülék-karbantartó Osztályának reaktorszerelés-vezetője, a főjavítási időszakok kritikus úti munkái, ütemtervekben előirányzott határidejének tartásáért, az irányítása alá tartozó műszakok munkájának szervezéséért, az erőforrások biztosításáért, az előírt munkák minőségi végrehajtásának ellenőrzéséért, a kiemelt fontosságú tevékenységek helyszíni irányításáért. A 2. blokkon zajló TKP munkáihoz a karbantartói jelenlét biztosításáért, a 3. blokki pihentetőmedencéből a 4. blokki pihentetőmedencébe történő kiégett üzemanyag átszállítási munkáinak végrehajtásában végzett koordinációért.

▪ ***Szente András,*** az Üzemviteli Igazgatóság Irányítástechnikai Üzemviteli Osztályának üzemviteli technológiavezetője, a példamutató teljesítményéért, felelősséggel végzett munkairányításáért, műszaki támogató tevékenységéért. A központi és osztályszintű oktatások előkészítésében, szervezésében, végrehajtásában, dokumentálásában, valamint az oktatási anyagok készítésében nyújtott kiemelkedő teljesítményéért. Magas szakmai felkészültségéért, munkatársaival és a társszervezetekkel való példamutató kapcsolattartásáért, lelkiismeretes és biztonságtudatos munkavégzéséért.

▪ ***Tarnóy László,*** az Üzemviteli Igazgatóság Üzemirányítási Osztályának főtechnológusa, a rendszerek tesztelési gyakorlatának utóbbi években véghezvitt változtatása során tanúsított folyamatos és magas színvonalú munkavégzéséért.

▪ ***Tesényi László,*** az Üzemviteli Igazgatóság Karbantartás-irányítási Osztályának főkoordinálója, a karbantartás-irányítás primer szakterület feladatainak főjavítási és üzem közbeni koordinálásáért, szervezéséért. Kiváló együttműködéséért a primer köri üzemviteli személyzettel a feltételek meghatározásában, a karbantartó művezetőkkel a helyszíni részletek egyeztetésében, az előkészítő műszaki szervezetekkel való kommunikációban. Az új kihívások, akadályok esetén tanúsított kreativitásáért, megoldásokban gazdag ötleteiért, a cég iránti elkötelezettségéért és kitartó szorgalmáért.

▪ ***Vilimi András,*** a Műszaki Igazgatóság Reaktortechnikai Főosztályának műszaki főszakértője, a részvénytársaság stratégiai akciói közül két témakörben, a CBF-javítóintézkedések végrehajtása és a dízelgenerátorok üzem közbeni karbantartásának megalapozási munkáiban nyújtott kimagasló mérnöki munkájáért.

▪ ***Vargáné Kovács Mária,*** a Gazdasági Igazgatóság Kontrollingosztályának osztályvezetője, kiemelkedő munkateljesítményéért, a mindenkor megbízható és pontos munkavégzéséért. Az éves üzleti tervek és a várható értékek elkészítésében való részvételéért, a testületi anyagok jó minőségben történő összeállításáért.

LILI

Műszaki Alkotói Pályázat

A 2013. évben meghirdetett Műszaki Alkotói Pályázat ünnepélyes díjkiosztóját 2014. január 7-én az Irodaépület földszinti tanácstermében tartották. A pályázatra 17 dolgozat érkezett. A munkákat a Bíráló Bizottság (Bocsor István, Cserháti András, Debreczeni Sándor, László Zoltán, Somogyi Győző, Szendrei István, Tóth Gábor) értékelte és Hamvas István vezérigazgató hagyta jóvá.

1. díjas:

Buránszky István, Mercz Zsolt: Tokozott üzemanyag-kezelés műszaki kiszolgálásával kapcsolatos fejlesztések

2. díjas:

Kiss Tibor, Tarczal Lajos: A pihentetőmedence alternatív hűtése

Bajor László, Kárpáti Viktor, Zsoldos Dániel: Üzemviteli személyzet elméleti ismereteinek felfrissítésére és szinten tartására szolgáló új oktatástechnikai eszköz bevezetése

Kálya Zoltán, Dr. Pós István, Parkó Tamás: Szubkritikusság meghatározás a VERONA-expert rendszerrel

3. díjas:

Bóna Gábor: Az átrakás utáni felterhelés vizsgálata a C15-ös kampányokban fűtőelem-viselkedési szempontból

Kálya Zoltán, Pós István, Parkó Tamás: Megoldási javaslat a reaktor hőteljesítményének finom szabályozására

Tarnóy László, Számel László: Felbórozás optimalizálása

Kern Álmos, Bácskai Péter István: Technológiai kondenzátorok hőátadásának megőrzése korszerű tisztítási technológiák alkalmazásával

Bajor László: Pihentetőmedence hűtőköri rendszer csőtöréses üzemzavari állapotainak kezelése

Dicséretes és jutalmazottak:

Lojek Csaba, Gáspár Gyula, Vida Zoltán: A szekunder köri sótalanvíz-tartályok (01-02WP30, 32,34B001) hasznos térfogata növelésének, illetve a szintmérések egységesítésének műszaki javaslata

Papp Zoltán: Irányítástechnikai Rekonstrukció a Paksi Atomerőműben

Fetter József, Osztermajer Adrián: Elektronikus üzemi adatlapok és értékeléstámogató rendszer alkalmazása célszoftver fejlesztése nélkül, az MS SharePoint és MS Excel szoftverek felhasználásával

Madách Ferenc Zsolt: Hidrogénégető rendszer szekunder műszereinek kiváltása intelligens eszközökkel

Dicséretesek:

Miskei Patrik: BRU-A, BRU-K szelepcsiszoló szerszám

Dobri Zoltán: Térfogat-kompenzátor szintszabályzó alapjelképzés kiváltása intelligens eszközzel

Mach Gyula Máté: A lehívó rendszerkorszerűsítési lehetőségei a Paksi Atomerőműben

Orbán Mihály: A PILLE űrdózismérő életre keltése

Gyulai János

Munkavállalói tájékoztató

A Biztonsági Kultúra felmérés eredményeinek ismertetése céljából munkavállalói tájékoztató megtartására került sor az erőmű dolgozói számára december 10-én. A menedzsment részéről *Volent Gábor* biztonsági igazgató nyitotta meg a fórumot, majd a felmérés eredményeit *Jókay Gábor*, az Aon Hewitt Humán Tanácsadó Kft. munkatársa ismertette.

Volent Gábor a megnyitó alkalmával ismét hangsúlyozta, hogy a biztonság az erőmű üzemeltetésének a legfontosabb eleme, amely elsőbbséget élvez a termelési célokhoz képest. A biztonság egyrészt a technológián alapul, de legalább ilyen fontosságú a technológiát üzemeltetők biztonságközpontú viselkedése és gondolkodásmódja. Ezt az attitűdöt mindig magas szinten kell tartani, illetve továbbfejleszteni. Ahhoz, hogy érzékelhessük, hol tartunk éppen, időnként felmérést kell végezni, melyre októberben került sor.

Jókay Gábor elmondta, hogy a felmérésben részt vevők aránya 38,7% volt, amely a 2009-es évhez képest magasabb, amikor a kitöltési hajlandóság 31%-os volt. A felmérés kérdőíves módszerrel történt, anonim volt és 3 terület vizsgálata alapján állt össze. Mérték a biztonsági kultúra szintjét, a biztonsági kultúra kampányának hatékonyságát, valamint a dolgozói hozzáállást és elkötelezettséget. A felmérés továbbá kimutatta ennek a három kategóriának a különböző szempontok szerinti eloszlását. A biztonságos működéshez szükséges hét meghatározó kulcsterületre vonatkoztak a kérdések. Ez a hét terület az elkötelezettség a biztonság iránt; az eljárásrendek használata; a konzervatív döntéshozatal; a jelentési kultúra; a nem biztonságos tevékenységek és körülmények kezelése; a tanulószervezet és a kommunikáció; világos prioritások; átlátható szervezet és a világos felelősségi viszonyok. A dolgozói válaszok alapján az MVM PA Zrt. jelenlegi biztonságikultúra-indexe 74%, mely igazgatóságonként eltérő. A tavasszal elindított Biztonsági Kultúra Kampány hatékonyságára vonatkozóan is voltak kérdések, amelyek megválaszolása alapján 49%-ra tehető a kampánnyal teljesen egyetértők aránya, míg az Ezüstkártya Programmal a munkavállalók 31%-a értett teljesen egyet. A pozitív ingadozókat – tehát akik inkább támogatták a programokat – is figyelembe véve a munkavállalók több mint fele látja alkalmasnak és folytatandónak a biztonsági kultúra programot. A felmérés harmadik része az elkötelezettséget mérte a szervezet iránt, amely igen magas 80%-os értéket ért el, ez jelentősen meghaladja a 2009. évi 64%-os mértéket. Itt levonható az a következtetés, hogy akik elkötelezettek a cég iránt, azok elkötelezettebbek a biztonsági kultúra megítélésével kapcsolatban is.

Volent Gábor zárszavában elmondta, hogy pozitívan értékeli a biztonsági kultúra felmérésének eredményeit, hiszen a 2009-es évhez képest javuló tendencia tapasztalható. Ennek ellenére nem bízhatjuk el magunkat, és a jövőben is figyelmet kell fordítani a biztonsági kultúra fejlesztésére, további intézkedéseket kell tenni ennek érdekében.

Laszlóczki Ivetta

Ezüstkártyásaink decemberig

A Biztonsági Kultúra Fejlesztési Program részeként májusban került bevezetésre a motivációs program, amely keretén belül ezüstkártyákat adományozhattak a munkahelyi vezetők, ösztönözve a munkavállalókat a példaértékű, biztonságközpontú viselkedés és gondolkodásmód alkalmazására. A program időtartama alatt összesesen 72 munkavállaló kapott ezüstkártyát, többen kettőt, hármat és egy fő négyet (december 13-i adatok alapján). Az ezüstkártyában részesült dolgozóknak ezúton is gratulálunk!

Ezüstkártyában részesült dolgozóink:

Adorján János
Árvay Tamás
Bajnai Péter Krisztián
Bayer Ottó
Bencze János
Benkő Ádám
Berkó János
Bérces Béla
Bíró Zoltán
Bordács József
Bottyán János
Csillag Tibor
Csötönyi Tamás
Dohány István
Fauszt Gábor
Fábián Zoltán

Fejes István Béla
Főglein Tamás
Gál Tamás
Érdi Zoltán
Gazdag Viktor
Gőbölös Kálmán
Gyulai Károly
Hamvas Attila
Hirt József
Kabai Péter
Müller Attila
Nagy György
Kajári Csaba
Kaszás István
Kis Ferenc
Kis Tamás Ágoston
Kiss Andor
Kiss Gábor
Kohlmann Béla
Koleszár Norbert
Kovács Attila
Kovács György
Kovács József
Kőműves István
Ludányi Miklós
Makovecz Gyula
Medveczky Gábor
Menzer János
Menyhei Zsolt
Mészáros János
Mészáros János
Paczolai József
Páskuly Gyula
Pálosi Attila
Pásztor István
Péter Jenő
Rácz István
Sallai János
Sáfrány István
Sánta László
Sitkei Béla
Somodi Gábor
Szabó Zoltán
Szánóczkiné Bujna Éva
Szutor János
Takács Imre
Takács Zoltán
Tancsa János
Tiborc Ferenc
Tumpek József
Ujszászy József
Varga Péter Gyula
Varnyú Elemér
Velenczei János
Winecker Ferenc
Zentai Tibor

L.I.

6 kV-os elosztóberendezések szekunder köri rekonstrukciója (2. rész)

A címadó rekonstrukciót bemutató kétrészes cikkünk első részében a koncepcionális kérdésekről és az elvi megalapozásról esett szó. Áttekintettük a műszaki átalakítást szükségessé tevő okokat, körülményeket, valamint az előirányzott feladatokat, illetve az elérendő célokat. Tudósításunk jelenlegi – második – részében már a megvalósítással, az ehhez kapcsolódó tervezési, kivitelezési kérdésekkel foglalkozunk, ugyanazoknak a szakembereknek a tájékoztatása alapján, akik az előző résznél is közreműködtek: *Baricz Gábor* üzemvezető (Automatikaosztály), *Czifra István* berendezésmérnök (Villamos Műszaki Osztály), *Bencze Roland* projektvezető (Projektfőosztály) és *Medveczky Gábor* művezető (Automatikaosztály).

6 kV-os elosztó berendezések szekunder köri rekonstrukciója négyblokkos átalakítás, azaz mind a négy blokkon meg kell valósítani. Ennek tervezett menete 2013-tól 2018-ig tart. Az 1-4. blokkon összesen közel 500 darab VERTESZ gyártmányú 12BOTO típusú beltéri fémtokozott elosztó cella felújítását foglalja magába. A beépítésre kerülő készüléktípusokkal szembeni általános követelmény, hogy a teljes rekonstrukció ugyanazokkal a készüléktípusokkal valósuljon meg. Ebből következik, hogy a kiválasztásuknál fontos szempont volt, hogy azok 2018-ig beszerezhetők legyenek. Emellett a védelmi-, irányítástechnikai készülékeknek rendelkezniük kell a MAVIR Zrt. OVRAM alkalmassági tanúsítvánnyal. Az elosztó berendezések korszerűsítésével a kor követelményeinek megfelelő magas műszaki színvonalú, minden műszaki igényt kielégítő kialakítás jön létre, amely a blokkok húsz évvel történő élettartam-meghosszabbítását biztonsággal kiszolgálja. A rekonstrukció során felgyülemlő tudást, tapasztalatot kiválóan hasznosítani lehet a későbbi erőműbővítés kapcsán. A kivitelezés és az üzembe helyezés először a 31BA jelű normál üzemi elosztó berendezés rekonstrukciójával zajlott le, a 3. blokk mostani főjavításán.

A 31BA elosztó szekunder köri rekonstrukciójára igen kevés idő állt rendelkezésre, ezért az előkészítő munkákat (mint a védelmi készülékek programozása és vizsgálata, a szekunder készülékeket tartó panelek szerelése) az üzemi területen kívül végezték el. Mint az első, úttörő munkák esetében várható volt, a gondos tervezés ellenére is sok megoldandó feladat keletkezett az előkészítés és a beépítés folyamán, amelyeket nagy erőfeszítések árán sikerült megoldani. Innentől kezdve élvezhetők a digitális készülékek által nyújtott előnyök, hiszen a továbbiakban sokkal inkább rutinjárásokra lesz szükség a kivitelezés során. A továbbiakban a 6 kV-os cellák üzembe helyezése a legidőkritikusabb

Baricz Gábor

Bencze Roland

Czifra István

Medveczki Gábor

munkamenet, ahol az új szekunder egységet kell a meglévő automatikához és vezérléshez próbálni.

A 31BA elosztó rekonstrukciójának tapasztalatai alapján bebizonyosodott, hogy a kivitelezés során a főjavítási határidők tartásához 24 órás folyamatos munkavégzés szükséges, mind a fővállalkozó, mind az erőmű szakemberei részéről. Ez igen jelentős kihívás jelent, mivel ki kell tudni szolgálni a többi folyamatban lévő villamos átalakítást és közben a karbantartásokat is végezni kell.

A jövőben a rekonstrukció alá vont elosztó átalakítását a főjavítási hálóban a főjavítások közepére, második felére kell ütemezni az előszerelési munkák elvégzése miatt. A megfelelő szintű előszerelési munkák végrehajtása kulcsfontosságú a projekt sikerességéhez.

A másik nagyon fontos feladat, hogy az előgyártásokat, valamint a gyártóművi próbákat a főjavítások megelőző időszakában megfelelő minőségben el kell végezni. A gyártóművi próbák elosztónként két hetet vesznek igénybe. Ez alatt megtörténik az elosztó cellák új mezővezérlő készülékeinek egyenkénti tételes próbája, ezt követik a közös rendszerpróbák, majd az irányítástechnika hálózati próbák és legvégül az átkapcsoló automatika próbája. A próbákat a fővállalkozó irányításával és az erőmű érintett szakembereinek aktív közreműködésével előre egyeztetett program szerint hatjuk végre. Ezáltal a helyszíni üzembe helyezés egy részét műhelykörülmények között előre el tudjuk végezni.

A villamos kiviteli tervdokumentációkat a Konkoly és Kis Mérnöki Iroda Kft. készítette. A kivitelezés fővállalkozója az MVM OVIT Zrt., amely a fővállalkozói (koordinálói) tevékenység keretében tervezési, gyártási feladatokat, gyártóművi próbákat, helyszíni szerelést és üzembe helyezést is végez. Ugyanakkor a tervezési és kivitelezési feladatokba számos további vállalkozó kapcsolódik be a fővállalkozó partnereként: a Protecta Kft. a védelmi-mezővezérlő és az új átkapcsoló automatika fejlesztésében, gyártásában és tesztelésében végzett kiemelkedő munkát. Az ABB Kft. az irányítástechnikai, hálózatos rendszercsomag tervezését, gyártását és kiépítését valósította meg. Az MVM ERBE Zrt. a független szakértői és a műszaki ellenőrzési feladatokat látta el. A SCADANET Kft. a blokkszámítógép technológiai számítógépes hálózatot érintő tervezési és kivitelezési terjedelmet biztosította. A T-LAB Kft. pedig a földrengés-állósági rázóasztalos minősítő vizsgálatokat végezte el. A partnervállalkozások magas színvonalú, lelkiismeretes munkájáért ezúton is köszönetüket fejezik ki a rekonstrukció atomerőműves témafelelősei.

A külső vállalkozásokkal történő hatékony együttműködés mellett ugyancsak szót érdemel az atomerőmű belső szervezeteinek példaértékű együttműködése. Azt, hogy a projekt megkezdődhetett, illetve a 31BA elosztó berendezés rekonstrukciójának sikeres végrehajtásával immár konkrét eredményt mutatott fel, a villamos szakmán belüli nagyon komoly összefogás, összetartás tette lehetővé. A beruházás a projektfőosztály villamos és irányítástechnikai szakmacsoportja és a villamos műszaki osztály közös koordinálásban zajlik. A szerződések előkészítésben fontos szerep jutott a beszerzési osztálynak.

fotók: Bodajki Ákos, Lovászíné Anna

Átkapcsoló automatika és mezővezérlő készülékek

A villamos védelmes szakterületi munkák végrehajtása terén meghatározó az automatikaosztály feladata. A projekt irányítói külön köszönetet mondanak a villamos üzemviteli osztálynak a projekt során nyújtott aktív közreműködésért és az üzembe helyezési munkák irányításáért, a villamos karbantartási osztálynak az erősáramú és a karbantartási területen nyújtott támogatásért, a digitális rendszerek osztálynak az irányítástechnikai és számítástechnikai szakterületen tanúsított folyamatos, konstruktív hozzáállásért, valamint a villamos műszaki osztálynak a villamos téma összefogásáért, ezen belül is kiemelten az illetékes berendezésmérnöknek, aki mintegy projektvezetőként végezte kiemelkedően a munkáját a maga területén.

Prancz Zoltán

Szakmák az atomerőműben

Fotó: Bodajki Ákos

Az ÜFFO Automatikaosztályán a teljesítményelektronikai csoport vezetőjével, *Pukli Józseffel* beszélgettünk.

Pukli József 1965-ben született Pakson. 1983-ban érettségizett a Vak Bottyán Gimnáziumban, ezt követően 1985-ig a szekszárdi 505. Számú Ipari Szakmunkásképzőben tanult tovább, ahol rádió-televízió műszerész végzettséget szerzett. Első munkahelye a paksi Gelka szervizben volt. 1986-ban felvételt nyert az atomerőmű biztonsági csoportjához, innen került a teljesítményelektronikai csoportba, ahol 2007-től csoportvezetőként dolgozik. 2000-ben Pécsett, a Zipernowsky Károly Műszaki Szakközépiskolában technikusi képesítést szerzett.

A teljesítményelektronikai csoport fő tevékenysége a generátorok feszültségét szabályozó gerjesztők karbantartása, javítása. Az erőműben két fő gerjesztőtípus fordul elő, forgógépes és statikus. Ezek segítségével érhető el a generátorokon stabil, 15 750 voltos kimenő feszültség. A generátorokat szabályozó elektronikus egységek fele a régi típusú (GSD) fiókos rendszerű, a többi új ABB gyártmányú gerjesztő. 2017-ig az összes régi gerjesztő kiváltásra kerül. A teljesítményelektronikai csoport ennek a nyolc gerjesztőnek az éves, illetve négyéves karbantartását, javítását végzi. Az évenkénti felülvizsgálatok során portalanítást, csavarellenőrzést és villamos próbákat végeznek. A négyévenkénti karbantartások alatt a gerjesztő fiókjait a laborba szállítva vizsgálják be. Pakson generátoronként egy, azaz összesen 8 gerjesztő található, de a dízelgenerátorokhoz tartozó 12 db gerjesztő karbantartása is a csoport feladata. Ezenkívül az erőmű területén található inverterek, töltőberendezések, frekvenciaváltók és kis szünetmentes tápegységek karbantartását is ők látják el. Pukli József az elmúlt időszakban Kiváló Karbantartó Díjban részesült.

József családjával Pakson él, felesége Zsuzsa az egészségügyben dolgozik, lánya Regi 27, fia Bálint 18 éves. Szabadidejében elmondása szerint kedvenc időtöltése a tánc, az íjászat és a foci.

KV

Fiataljaink

fotó: Bodajki Ákos

Bemutatjuk
Zajacsné Rátkai Anita
adószakértőt

Szekszárdon született, de gyermekkorát Bogyiszlón töltötte. Tizenöt éves volt, amikor a szüleivel együtt Madocsára költözött. A középiskolai tanulmányait Dombóváron, az Apáczai Csere János Postaforgalmi Szakközépiskolában végezte, ahol 1990-ben érettségizett. A középiskolai tanulmányokat követően szakképesítésének megfelelő munkahelyen, a paksi postahivatalban helyezkedett el. A postai munka mellett úgy érezte, hogy többet, valami mást szeretne csinálni, ezért – 1999-ben, kislánya megszületése után – jelentkezett a Dunaújvárosi Főiskola gazdálkodási szakára, ahol 2003-ban közgazdász diplomát szerzett. Közben a postahivatalban megszűnt a munkaviszonya, ezért egy könyvelőirodában dolgozott három évig, mialatt mérlegképes könyvelői képesítést szerzett. Ezt követően, 2007-ben adódott lehetőség az MVM Kontó Zrt.-nél elhelyezkedni, ahol az Adóügyi Osztályon adóügyi előadó munkakörben foglalkoztatták. Feladata volt az MVM csoporthoz tartozó tagvállalatok adóbevallásainak, adóügyeinek intézése. Közben szakmai téren továbbfejlesztette magát, és adótanácsadói szakképesítést szerzett. Az MVM Kontó Zrt.-nél hat évig dolgozott, miközben mindig is szeretett volna az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. munkavállalója lenni. Ehhez megtette az első lépést, benyújtotta önéletrajzát a cég Gazdálkodási és Kontrolling Főosztályára, ahova 2013. július 1-jével felvételt nyert. A Pénzügyi és Számviteli Osztályon, az Adócsoportban adószakértőként dolgozik. Nem okozott számára nehézséget, hogy más jellegű tevékenységet végez, mint korábbi munkaköreiben, mivel fő feladata a szerződések véleményezése, illetve részt vesz a tervezésben. Kolléganői jó szívvel, szeretettel fogadták, szívesen voltak segítségére a beilleszkedésben, a kezdeti betanulási időszakban. Anita nem tervezi egyelőre, hogy szakmai vagy egyéb területen visszaüljön az iskolapadba, de ha szakmai fejlődése szempontjából szükségessé válik, szívesen képezi tovább magát, gyarapítja ismereteit.

Családjával együtt Madocsán lakik egy kertes családi házban. Férje Madocsán dolgozik gátőrként, korábban ő is a Paksi Atomerőmű egy külső cégénél dolgozott. Két gyermekük van. Lányuk, Evelin 16 éves, és a Paksi Vak Bottyán Gimnáziumba a komplex természettudomány szakra jár. Érdekli a kémia és a biológia. Szabadidejében a Madocsai Hagyományőrző Néptánc csoportban táncol. Fiuk István, aki 10 éves és a Madocsai Általános Iskolába jár, jó tanuló. Szabadidejében úszik, zongorázik, valamint ő is táncol Madocsán, az utánpótlás csoportban.

Saját vállalkozása van, munkaviszonya mellett egyéni vállalkozóként könyvelési munkát végez, ami jelentős idejét leköti.

Anita szabadidejében szívesen végez ház körüli munkát, nagy kert tartozik a házukhoz, így mindig talál kertészkedni valót. Amikor teheti, szívesen kirándul családjával, elsősorban a hegyvidéket és a vízpartot kedvelik. Maradék szabadidejében pedig hobbijának, a kézimunkázásnak hódol, ami nem merül ki egyfajta tevékenységben, mivel hímzés és gobelinezés egyaránt leköti figyelmét, és számára igazi kikapcsolódást jelent. Általában csendélet témájú, közepes méretű és a természet színeivel harmonizáló fonalakkal készíti munkáit.

Lászlóné Németh Ilona

Régi motorosok
Akik a kezdetektől itt dolgoznak

***Baldauf Jánost*, a Forgógép-karbantartó Osztály főkeringtető-szivattyú karbantartói művezetői egységének paksi születésű művezetőjét már gyermekkorában megragadta az atomerőmű-építkezés látványa. Az iskolapadból egyenesen ide vezetett az útja. A kezdetektől itt dolgozó kollégák között is azon kevesek közé tartozik, akik szakmai pályafutásukat már atomerőművesként kezdték.**

fotó: Bodajki Ákos

– Hogyan történt ez a gyerekkori ismeretségszerzés az atomerőmű-építkezéssel?

– 1974 táján már ki volt markolva a hideg vizes csatorna, de még nem kötötték össze a Dunával, azaz nem vágták még át a töltést. Így a csatornában levő víz nyáron jól felmelegedett, mi pedig ide jártunk le fürödni. Ekkor már zajlottak az egyéb földmunkák is, és mindezek látványa, hatalmas méretei nagy hatással voltak rám. Ennek a gyerekkori emléknek is köszönhető, hogy a szakiskola után azonnal ide jelentkeztem dolgozni.

– Mit tanultál és milyen munkakörben kezdtél?

– Dunaújvárosban, gépszerelő szakon végeztem, és a friss bizonyítvánnyal azonnal jelentkeztem az atomerőműbe. Ekkor még nem volt olyan szakosodás, mint a későbbiekben: Erős Imre, aki üzemvezető volt, gépész munkakörbe vett fel, 1978 júliusában. A művezetőm Lafferton Imre lett. Emlékezetes a felvételem, mert éppen egy balatoni nyaralásról jöttem be elbeszélgetésre, s amikor megtudtam, hogy felvettek, mindjárt három nap szabadságot kértem, hogy vissza tudjak utazni, összecsomagolni.

Már munka mellett, esti tagozaton végeztem el – ugyancsak Dunaújvárosban – a Bánki Donát Szakközépiskolát, szintén gépész vonalon. Később, 2001-ben a technikusi képesítést is megszereztem az ESZI első ilyen képzésű évfolyamának tagjaként.

– Milyen volt itt dolgozni ezekben a kezdeti időkben?

– Egy szóval: jó. Bár a munka feszített volt, szigorú határidőket kellett tartanunk, de fiatalok voltunk, s ez önmagában is megszépítette ezt az időszakot. Ezenkívül már ekkor is nagy presztízse volt az atomerőműnek mint munkahelynek, kiváltságnak tekintettem, hogy itt dolgozhatok.

– Milyen feladatokkal bíztak meg ekkor, és hogyan alakult a pályád a későbbiekben?

– Kezdetben a beszállított szivattyúk, tolózárak átvételét, előrevízióját végeztük. 1979 után kezdődött a szivattyúk, többek között a fő-keringtetőszivattyúk (fksz) revíziója és telepítése, tehát lényegében a kezdetektől azon a területen dolgoztam, amelyen ma is. Amikor az I. kiépítésen elkészültek az épület szintjei és a reaktort beemelték, mi már javában szereltük össze illetve telepítettük az fksz-eket. A ma is megszokott fehér primer köri ruhákban dolgoztunk, de a maiaknál sokkal mostohább körülmények között. Például ekkor üzemeltek már a 30 és a 250 tonnás daruk, de közelharcot kellett vívni értük: a beszállító folyosónál sorban álltak a teherautók a különböző berendezésekkel, alkatrészekkel, és mindenki a darukat akarta megszerezni ezek le-, illetve helyükre emeléséhez.

Mégis, a benti munkák mellett még társadalmi munkára – ahogy akkor nevezték, kommunista műszakra – is futotta az erőnkből. Az egyik vasárnap például a cseresznyési erdei iskola alapjait ástuk ki.

– Hogyan alakult a pályád a későbbiekben? Milyen munka jelentett különösen emlékezetes szakmai kihívást a számodra?

– Időközben behívtak másfél évre katonának, Ercsibe. Az fksz-csoport megalakulása után megbízott csoportvezető lettem, majd műszakvezető. A művezetői teendőkre négy évvel ezelőtt, az elődöm, Nagy Sándor nyugdíjba vonulásakor kaptam megbízást. A legemlékezetesebb munkáim közül az fksz-ek modernizálását említeném meg. Ide tartozik többek között a teljesítménynövelés valamint az üzemidő-hosszabbítás keretében végzett, a tengelyek, a járókerekek, a tengelykapcsolók cseréje, valamint a főosztósík-tömítések cseréje (ez utóbbiak még folyamatban vannak).

– Részesültél-e valamilyen kitüntetésben, elismerésben?

– Megkaptam a kiváló dolgozói elismerést, valamint nemrég egy emlékplakettet is a teljesítménynövelési munkákban való részvételért.

Baldauf János a kép bal szélen, hátul

– Melyek a személyes, illetve a szakmai terveid a jövőre nézve?

– Még jó néhány évem van a nyugdíjig. Szeretnék minél tovább aktívan dolgozni.

– Család, szabadidő?

– A feleségem szintén az erőműben dolgozik, a vegyészeten. Ketten együtt immár hatvanöt – ő harminc, én harmincöt – éve vagyunk a cégnél. Két gyermeket neveltünk fel. Lányunk a Pécsi Tudományegyetem építészmérnök-, fiunk a Pannon Egyetem gépészmérnök-hallgatója.

Ami a szabadidőt illeti, régebben sok éven át méhészkedtem. Az utóbbi időben a saját és édesanyám házának felújítása adott folyamatosan feladatot, emellett ott a kert gondozása. Egyébként minden ház körüli munkában feltalálom magam, szakembert ritkán kell hívni.

– Van-e valamilyen üzeneted, amit az Atomerőmű újságon keresztül el szeretnél juttatni a munkatársakhoz?

– Mindig jó volt a légkör a kollégákkal. Mindig segítettük egymást a munkában és a magánéletben – például építkezésekben – egyaránt. Ezúton is szeretném megköszönni nekik ezt az összetartást.

Prancz Zoltán

Jelszókezelés biztonságosan

Az idei ősz bővelkedett a jelszókezeléshez kapcsolódó biztonsági eseményekben. November elején MVM Biztonsági Igazgatósága tájékoztatott az intraneten az Adobe Inc. 2013. októberi bejelentéséről, hogy a cég szervereit korábban ért hackertámadásban több tízmillió felhasználójuk személyes adatához fértek hozzá illetéktelen személyek, többek között a titkosított formában tárolt jelszavakhoz is. December elején az MVMI határvédelmi eszközei tiltották le a Gmail külső levelező elérését a vállalati környezetből, amelynek okai szintén jelszólopásra vezethetők vissza.

Az információbiztonsággal foglakozó cégek rendszeresen felmérik a felhasználók jelszókezelési szokásait, amelynek eredményei mindig elszomorítóak szoktak lenni. Sokan leragadtak az „őskori" jelszavak használatánál: 123456, jelszo, password, qwertz. Ezen túlmenően a felhasználók egyharmada hat karakternél rövidebb jelszavakat használ, kb. 40%-uk jelszava csak kisbetűket tartalmaz, 73%-uk ugyanazt a jelszót használja több oldalon, 33%-uk egy jelszót használ mindenhol.

A jelszavaink hosszától és bonyolultságától függ, hogy a kiberbűnözők milyen gyorsan tudják megfejteni jelszavainkat. Amennyiben csak kis betűket tartalmaz a jelszavunk és 6 karakter hosszú, kb. 10 perc szükséges a megfejtésére, 8 karakter esetén már 4 nap – de ez mindig függ a támadó erőforrásaitól. A biztonságos jelszó képzéséhez mindenképpen használjunk nagybetűket, számokat, különleges karaktereket a magánéletben is. Sose használjunk olyan információkat jelszavakban, amelyek közösségi oldalakról könnyen megszerezhetők, például születési dátum, kedvenc állatunk neve, gyermekünk beceneve stb.

Fontos szempont, hogy a magánélet és munkavégzés során használt jelszavak nem egyezhetnek meg. Amennyiben azonos jelszót használunk, lehetőséget adunk a kíberbűnözők számára, hogy bejuthassanak a vállalati rendszereinkbe, ezért kell a magánéletet a munkavégzéstől teljesen elkülöníteni. Azt is meg kell jegyezni, hogy a munkavégzéshez használt jelszavainkat külső internetes oldalakon történő regisztrációnál sem alkalmazhatjuk, vállalati jelszavaink a belső munkavégzéshez használhatóak.

Társaságunk Információbiztonsági Szabályzatának 4.1.7. fejezete tartalmazza a jelszóhasználat szabályait. Röviden áttekintve a fejezet legfontosabb előírásai:

- Mindenkinek gondoskodni kell jelszavának titokban tartásáról, azt másnak nem adhatja át.
- A jelszó hossza minimum 8 karakter legyen, tartalmaznia kell nagy és kisbetűket, számokat és speciális karaktert.
- 3 havonta szükséges a jelszót cserélni, a korábban alkalmazott jelszótól eltérőre.
- A jelszót akkor is módosítani kell, ha gyanú merül fel annak kikerülésére, megismerésére mások által.

Az információbiztonsági szakemberek szerint az erős jelszóképzés legbiztonságosabb módja, ha hosszú jelszót használunk, egyetlen szó helyett úgynevezett jelmondatot használva. Befejezésül erre két ötlet: Boldog új Év3t2014!! vagy heppinyujir14!?

SJ

Az ördög nem alszik!

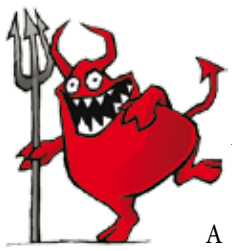

Hangulatjavítók a téli időszakra

Az egyre rövidülő nappalok és a borongós téli idő sokunk hangulatára rányomja bélyegét.

A szezonális affektív zavart (SAD) a 90-es években azonosították mint a depresszió egyik válfaját. Az SAD egy fényhiány eredetű hangulatzavar, mely a lakosság több mint egynegyedére van komoly hatással. A borús-hideg idő sokunkat bekényszerít a lakásba, magunkba fordulunk, társas kapcsolataink visszaszorulnak. Sokan menekülnek a csokoládéhoz vagy más szénhidrátban gazdag ételhez, szerveztük így próbál kompenzálni (a szénhidrát növeli az agy szerotonin termelését, ami a hangulat javulásáért felelős). Mások megnövekedett alvásigényről, csökkent energiáról, erőtlenségről számolnak be, de jele lehet még az ingerültség, hangulatingadozás is, a munkahelyen a motiváció és koncentráció hiánya. A zavar kialakulásában szerepet játszik a felborult melatonin-egyensúly is, ami az alvás-ébrenlét ciklusát szabályozza (a cirkadián ritmusról bővebben az Atomerőmű újság következő számában olvashatnak). Kevesebb természetes fény esetén csökken a szervezet melatonintermelése, ezáltal a szervezet belső biológiai órájában zavar áll be. Törekedjünk hát a téli időszakban minél többet a szabadban lenni, hasznosítani azt a kevés fényt, ami ilyenkor kijut a számunkra. Sportoljuk rendszeresen, akárcsak fél órákat is, vagy válasszunk magunknak egyéb aktív pihenési formát (például tánc). Fogyasszunk természetes vitaminforrásokat, a halolaj és cink szedése is jó hatással lehet hangulatunkra. A szezonális affektív zavar egyik komoly ismertetőjele, hogy ilyenkor hajlamosak vagyunk visszahúzódni csigaházainkba, barátainkkal ismerőseinkkel való kapcsolataink visszaszorulnak. Holott épp a jó társaság és a jókedv lehet a rossz hangulat elleni harc egyik legnagyobb fegyvere, nem véletlen, hogy eleink erre az időszakra szervezték a legtöbb bált, farsangot.

Téli komfortérzetünk kihat nemcsak a mindennapi életminőségünkre, de társas kapcsolatainkra és a munkánkra is. Cselekedjünk hát a téli melankólia, a levertség, a rossz hangulat ellen, és éljünk a fent említett hangulatjavítókkal, színesítsük ki napjainkat, keressük a vidám társaságot, érezzük jól magunkat télen is!

Kristó Réka

KENTON-HAGYATÉK

RUTHERFORD: A TUDÓS ÉS AZ EMBER

Fizikus, kémikus, tudós, zseni. És persze igazi brit nemes: Lord Ernest Rutherfordról szól a könyv, amit e havi számunkhoz vettünk elő az Atomenergetikai Múzeum Kenton-hagyatékából. John Rowland tollából származik a Rutherford – Atom Pioneer című kötet (kiadó: Philosophical Library, New York, 1957).

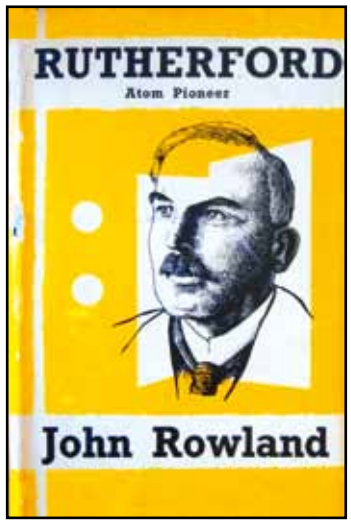

Ernest Rutherford átlagos fiú volt. Negyedik gyermekként érkezett a – később 12 tagú – családba 1871-ben egy új-zélandi kis faluban, Spring Grove-ban. A gyerekek nappal segítettek a fűrészmalom körül, amit apjuk, James Rutherford saját kezével épített. Kora esténként az egész család búzát vetett és más növényeket ültetett.

Ernest az általános iskolában még semmi jelét sem mutatta, hogy természettudós lesz belőle, sőt, a kedvenc tantárgyai a latin és az irodalom voltak. Rendszeresen olvasott, gyakran annyira belemerült, hogy képtelenség volt kizökkenteni.

Egyetemi éveire – melyet állami ösztöndíjjal végzett Új-Zélandon – már előjött a reál érdeklődés, doktori értekezését a nagyfrekvenciájú elektromágneses hullámok mágneses hatásáról írta.

Szintén ösztöndíjjal került a cambridge-i egyetemre 1894-ben. Itt ismerkedett meg feleségével, Mary Newtonnal, akivel nagyrészt levélben tartották a kapcsolatot. Ekkor még mindig az elektromágneses hullámokkal kísérletezett: sikerült rádiókapcsolatot létesítenie a laboratórium és az attól három kilométerre lévő csillagvizsgáló között.

1896-ban a röntgensugárzás kutatásába kezdett, megkülönböztette a radioaktív és a röntgensugarakat. Felfedezte a sugárzás két fajtáját (az alfa- és a béta-sugárzást), a radongázt, továbbá a bizmut, a rádium és a – Marie Curie által felfedezett – polónium számos új radioaktív izotópját, a radioaktív bomlás exponenciális törvényét, emellett ő vezette be a felezési idő fogalmát is.

A radioaktív bomlás elméletét közösen fogalmazta meg Frederick Soddy-val 1902-ben. Ez hozta meg a hírnevet Rutherford számára. A bomláselmélet sok ellenvetést váltott ki, mivel ezzel a kémiai elemek bomlásáról alkotott korábbi elméletet döntötték meg – mi szerint egy elem nem alakulhat át más elemmé, kivéve a vegyületeket, amelyek elemekből épülnek fel és elemekre bonthatók szét.

1907-ben visszaköltözött Angliába. Előbb Manchesterben, majd 1919-től ismét Cambridge-ben tanított. A világ egyik legnagyobb fizikusaként nem kicsit volt meglepő számára, hogy kémiai Nobel-díjat kapott 1908-ban. Igaz, hogy felfedezései legalább annyira kapcsolódnak a kémiához, mint a fizikához, mégis szellemesen úgy fogalmazott: sokféle átalakulással találkozott már, de a leggyorsabb mégis a sajátja volt, ahogy fizikusból kémikussá változott át.

1910-ben munkatársai szórási kísérlete kapcsán következtetett az atommagra, majd 1918-ban a protonra, 1920-ban pedig megsejtette, hogy még egy részecskének kell lenni – utóbb ez vezetett a neutron felfedezéséhez.

Vitathatatlan, hogy Rutherford kezében a kirakós játék olyan darabkái voltak, amelyekkel megalapozta, segítette egy egész kutatógeneráció munkáját és a modern fizika alapköveinek letételét.

Simon Zoltán – Kalocsai Veszta

Gábor Dénes-díj

A kimagasló szellemi alkotásokat létrehozó és az új ismereteket a gyakorlatba átültető szakemberek erkölcsi megbecsülésére a NOVOFER Alapítvány által létesített Gábor Dénes-díjakat december 19-én adták át. Az alapítvány munkáját az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. is támogatta.

Gábor Dénes-életműdíjban részesült:

– ***Dr. Gyenge Csaba*** gépészmérnök, a Kolozsvári Műszaki Egyetem emeritusz professzora; a gépipari technológiák, nevezetesen a korszerű fogaskerékgyártás, a szerelésautomatizálás, a kockázatalapú karbantartási módszer és a gyors prototipizálási technológiák széles körű alkalmazásáért.

– ***Dr. Szabó Ervin József*** gépészmérnök, a Szent István Egyetem címzetes egyetemi docense; a különböző mezőgazdasági gépek, szabadalmazott találmányaiért, a fiatalok oktatásában, az egyetemi jegyzetek, tervezési segédletek és tankönyvek kidolgozásában vállalt szerepéért.

Gábor Dénes-díjazottak:

– ***Dr. Madarász László*** villamosmérnök, a Kassai Műszaki Egyetem professzora a bonyolult, hierarchikus felépítésű rendszerek irányítási módszereinek vizsgálata, modellezése, diagnosztizálása és tervezése során elért eredményeiért.

– ***Dr. Csernátony Zoltán*** orvos, a Debreceni Egyetem egyetemi docense, az Ortopédiai Klinika igazgatója; több évtizedes, kiemelkedő színvonalú kutatás és orvosi eszközfejlesztési tevékenységéért, különösen az új gerincimplantátum rendszer, az új elven működő gerincsebészeti műtőasztal.

– ***Dr. Dinnyés András*** állatorvos, a Szent István Egyetem egyetemi tanára, a BioTalentum Kft. ügyvezetője; a testi sejtek genetikai újraprogramozásában elért tudományos munkásságáért, a sejtmag-átültetéses klónozás hazai módszerének meghonosításáért, a betegspecifikus őssejtek, szívizomsejtek és idegsejtek előállítási technológiájának kidolgozásában nyújtott alkotó közreműködéséért.

– ***Dr. Gyimóthy Tibor*** informatikus, a Szegedi Tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanára; a szoftverkarbantartás területén a minőségi mutatókon alapuló szoftverelemzési módszer kidolgozásáért, a gyakorlatban alkalmazható dinamikus programszeletelési algoritmus fejlesztéséért.

– ***Dr. Pavelka Tibor*** fizikus, a Semilab Zrt. vezérigazgatója; a félvezető és napelemiparban alkalmazott, elektromos és optikai elveket egyaránt felhasználó anyagvizsgáló és folyamat-ellenőrző berendezések fejlesztésében nyújtott közreműködésért.

– ***Dr. Tóth Miklós*** biológia-kémia szakos középiskolai tanár, az MTA ATK Növényvédelmi Intézet kutató professzora; az új, szelektív növényvédelmi irányzatok kidolgozásában, a feromon-csapda-családjának kialakításában.

– ***Dr. Mátyus Péter*** vegyészmérnök, a Semmelweis Egyetem egyetemi tanára, a Szerves Vegytani Intézet igazgatója; kimagaslóan innovatív gyógyszerkutatási tevékenységéért, a Parkinson betegség gyógyszeres kezelése szempontjából ígéretes molekulacsoport kifejlesztésében tanúsított alkotó közreműködéséért.

In Memoriam Gábor Dénes elismerésben részesült:

– ***Dr. Erol Gelenbe*** egyetemi tanár, az Imperial College London professzora, az MTA tiszteletbeli tagja. A londoni Imperial College „Dennis Gabor Chair" professzoraként nemzetközileg is meghatározó szerepet tölt be a számítástudományi algoritmusok és a számítógépes, távközlő hálózatok modellezése, illetve analízise területén. Gábor Dénes tanszéki utódaként kiemelkedő munkásságával érdemelte ki az elismerést.

gyulai

DE!

Már 7. alkalommal rendezte meg Digitális Esélyegyenlőség (DE!) konferenciáját a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság múlt év november végén „Szép új világ?" címmel. Mintegy 250-en regisztráltak az eseményre, hogy meghallgassák neves előadóktól a 11 előadást.

Bőgel György a nagy koalícióról beszélt, áttekintve a világtrendeket. 2015-re 900 000 informatikusi állás lesz betöltetlen az EU-ban, miközben a fejlett országokban 35-50%-kal csökken a beiskolázottak száma ezekre a szakirányokra. Csábítóbbá téve a „szakmát" a „szilíciumvölgy" mintájára pazar infrastruktúrájú fejlesztő-, kutatóközpontokat építenek Indiában, Dél-Koreában, Egyiptomban, Kenyában, ahol 20 000-en, 25 000-en, 250 000-en dolgoznak össze. Maguk a kutatók is vitatják, hogy lehet-e valaki akárhol kreatív (Thomas Friedman: És mégis lapos a Föld) vagy megfelelő környezet generálja a fejlesztéseket (Robert Florida: A világ tüskés). Van olyan törekvés, hogy ne csak útdíjat, parkolást, vonatjegyet lehessen mobilon keresztül fizetni (a telefonszámla terhére), hanem mivel a készülék SIM-kártyája megfelelő biztonságot nyújt, hogy a bankkártyák, a hitelkártyák, a hűségpontkártyák mind a mobiltelefonba kerüljenek (odatartom és fizettem) – számolt be Országh Örs a T-Systems törekvéseiről.

A digitális esélyegyenlőség a hátrányos helyzetűek esetében adja a legnagyobb eltérést. Kürty Sándor beszámolt egy kezdeményezésről: grafikus nyelvoktató programot telepítettek (kiejtés-ellenőrző modulja is van) a Hejőkeresztúri Általános Iskolába – roma gyerekeknek. Az iskola kiemelkedő lett. Nemcsak a gyerekek szeretnek iskolába járni, de soknak a szülei is bejárnak az iskolába tanulni. Jelenleg 2000-en vannak bejelentkezve csúcsidőben – ez 5%-os leterhelést jelent a szerverükön. Regisztráció után ingyenesen használható a program, amely kifejezetten alkalmas diszlexiások számára. Ha már tud angolul, akkor már „sínen van", mert Angliában minden tankönyv elérhető hangoskönyvként, tehát egyenes út az idegen nyelvű diplomáig.

Végül bemutatkozott a Magyar Telemedicina és e-Healt Egyesület is. Küldetésük szerint hidat képeznek a páciensek, fejlesztők és az orvosok, ápolószemélyzet között. „Nem az élethossz számít, hanem az életminőség." Megszokott környezet inkább ad megfelelő komfortérzetet, oda viszont a kor előrehaladtával egyre több felügyeleti rendszer szükségeltetik. Számos olyan vizsgálóberendezést fejlesztettek, amely méréseredményei okostelefonra menthetők. Van olyan kombinált műszer, amelynek elég egy bőrérintés a méréshez (vérnyomás, vércukor, koleszterin).

E konferencia adta ünnepélyes keretét az ünnepélyes díjkiosztónak:

Neumann-díj

Bőgel György, a Közép-európai Egyetem professzora, az információs társadalom kérdéskörével foglalkozó publikációért, a hazai számítástechnikai kultúra emeléséért kapta.

Kalmár-díj

Bohus Mihály, a Szegedi Tudományegyetem oktatója, az informatikai történeti gyűjtemény gondozásáért. Pető Gábor, a Wigner Fizikai Kutatóközpont projektvezetője, a CERN és a budapesti központ nagysebességű összeköttetés megteremtéséért. ***Dr. Szinnay-Kalos László***, a BME Irányítástechnika és Informatika tanszékvezetője, a számítógépes grafika nemzetközileg elismert szakértője.

Tarján-emlékérem

Péter Miklós, a szekszárdi I. Béla Gimnázium tanára a Neumann János Nemzetközi Tehetségkutató Programtermék-verseny szervezéséért. ***Szabó János***, a keceli II. János Pál Általános Iskola tanára, diákjainak LOGO versenyre felkészítéséért. ***Visontay György***, az NJSZT Közoktatási Szakmai közösségében megalakulásától végzett munkájáért.

Kemény János-díj

Antal Bálint, a Debreceni Egyetem Komputergrafika és Képfeldolgozás tanszék doktorandusza automatikus szűrőrendszer kifejlesztéséért. ***Meskó Bertalan***, a Semmelweis Egyetem oktatója, az online orvosi szolgáltatás megalapításáért.

Életmű-díjat

Dr. Holnapy Dezső és ***Ivanyos Lajos*** kapták.

Kovács Attila-díjat

Molnár Csaba biológus ismeretterjesztő cikkeiért.

gyulai

MATERIALICA

16. nemzetközi müncheni szakvásáron a speciális anyagok, bevonatok szakértői, több mint 100 kiállító mutatta be termékeit. A kompozit anyagok főleg a karosszériák, vázak esetében helyettesítik a fémeket, lehetőség szerint kedvezőbb tulajdonságokat kölcsönözve azoknak.

A kiállítással párhuzamosan konferencia is lezajlott az autóipar, a légiközlekedés számára fejlesztett kompozit anyagokról – 9. Nemzetközi Kompozit Konferencia neves előadókkal. Többen felhívták a figyelmet, hogy mekkora ez a kutatási terület. A fém alkatrészek tervezéséhez képest sokkal több tényezőt kell figyelembe venni.

A legnagyvonalúbb tervekről dr. Rainer Rauch, az European Aeronautic Defence and Space Company NV (EADS) technológiai igazgatója számolt be. Az unió ki akarja fejleszteni 2020-ra a világ legnagyobb szállítógépét (A380) háromszintes utastérrel tisztán kompozit anyagokból. Ehhez több mint 66 cégcsoport összehangolt innovatív munkája szükséges csak a ragasztóanyagok kikutatásához.

Ebben a sokféleségben egy érdekes módszerrel is találkoztunk – felületkezelés-plazmával. A különféleképpen kialakított fejekkel a felületek tisztíthatók, simíthatóak, érdesíthetőek, bevonatozhatóak.

gyulai

A megújulók állami támogatása feje tetejére állította az európai árampiacot

Gyakran éri az atomenergiát az a vád kritikusai részéről, hogy csak azért lehet olcsó, mert állami támogatást kap. Azonban lassan kezd világossá válni, hogy nem az atomenergia, hanem a megújulók részesülnek bőkezű szubvenciókban és ez átláthatatlan piaci körülményeket eredményezett az európai energiapiacon, különösen Németországban. A német vegyipari társaság szerint elszabadultak az energiaárak. A német elektromos áram ára gyorsabban növekszik, mint máshol Európában, és már kétszer annyiba kerül, mint az Egyesült Államokban. És ez még csak a kezdet, mert a német kormány elképzelései szerint 2030-ig az összes megtermelt energia felének, 2050-re a 80%-ának szél, nap és más megújuló energiaforrásokból kell származnia. A költségbecslések szerint azonban az átállás a következő 25 évben már ezer milliárd euróba fog kerülni – és ezt a német fogyasztóknak kell majd megfizetni az áramszámlákban. A német gyáriparosok szövetsége (BDI) hangsúlyozta, hogy nem maradhatnak tovább csendben, miközben „idealisták tönkreteszik" az ország energiapolitikáját és veszélyeztetik a német ipar nemzetközi versenyképességét is.

A folyamatok kedvezőtlen irányú fordulatát érzékelve Günther Oettinger energiaügyi biztos figyelmeztetett, hogy az állami beavatkozás potenciális veszélyt jelent a piac működésére. Az Európai Bizottság pedig egy közleményében kijelentette, hogy az utóbbi években a megújulók beruházási költségei csökkentek, ezért az állami támogatásokat fokozatosan csökkenteni lehet. Nagy energiacégek – mint a GDF-Suez, ENI, EoN és az RWE – is sürgették az állami támogatások csökkentését az olyan megújuló energiák vonatkozásában, mint a szél és a nap, mert azok már érett technológiáknak számítanak és meg tudnak állni a saját lábukon.

Idén októberben a 10 legnagyobb európai energetikai cég vezérigazgatóit egyesítő Magritte csoport felhívást intézett az Európai Bizottsághoz: változtassa meg eddigi energiapolitikáját, amely sikertelennek bizonyult hármas célkitűzésének elérése – az energiaárak és a szén-dioxid-kibocsátás csökkentése, valamint az energiabiztonság megteremtése – terén. Kritikus hangok ugyanakkor rámutatnak, hogy valószínűleg a nagy társaságok túl sokáig hanyagolták a szél- és napenergiát. Ennek következtében ezek az új energiaforrások ma főként nem a nagy üzemeltetők tulajdonában vannak: a napelemek magánkezekben, a szélerőművek pedig kisebb energiatársaságok, önkormányzatok és szövetkezetek tulajdonában.

Válaszul a kedvezőtlen energiapiaci folyamatokra az Európai Bizottság novemberben közleményt tett közzé, melyben kijelentette, hogy a szubvenciókat fokozatosan fel kell számolni, és addig is rugalmasabbá kell tenni a támogatási rendszert oly módon, hogy az állami támogatások a piaci feltételeknek megfelelően csökkenjenek vagy nőjenek. Az Európai Bizottság szerint az unióban mindaddig emelkedni fognak az energiaárak, amíg a kormányok nem fogadnak el szigorú szabályokat az alternatív energia termelésének támogatásáról. A bizottság közleménye azonban nem terjed ki az atomenergia támogatására, amely korábbi állásfoglalás szerint már „érett technológia". Ez nem jelenti szükségképpen azt, hogy a nukleáris energia támogatása illegálisnak minősül, mert minden atomenergetikai fejlesztés egyedi elbírálás alá esik majd.

Forrás: http://www.ma.hu; AFP; http://www.euractiv.com

Szerbin Pável

OPERA

A neutrínó létezését először Wolfgang Pauli tételezte fel 1930 végén, hogy a bétabomlás folytonos energiaspektrumát megmagyarázza. Kísérleti kimutatása csak 1956-ban sikerült. A neutrínó a leptonok közé tartozó könnyű elemi részecskék egyik fajtája. Elektromos töltése nincs, semleges (innen a neve is, amelynek jelentése olaszul „semlegeske"), emiatt elektromágneses kölcsönhatásban sem vesz részt. Ez a magyarázata annak, hogy a neutrínó rendkívül közömbös az anyaggal szemben, azaz a kölcsönhatás (ütközési) hatáskeresztmetszete igen kicsi. A csillagokban zajló energiatermelési folyamat modellje alapján előbb a kozmikus sugárzásból mutatták ki.

A detektorok kevesebb neutrínót érzékelnek, mint a Nap működési modelljéből várható lenne. Ezt azzal magyarázták, hogy a kísérleteknél mindig csak egyik fajtát keresték, holott a neutrínók útközben valószínűleg átalakulnak, oszcillálnak. Mivel mesterséges úton is elő lehet állítani, kézenfekvő volt, hogy a CERN tudna biztosítani megfelelő forrást. Az olaszországi Gran Sasso Laboratórium 2007-re megépült, ez lett az OPERA-kísérlet Oscillation Project with Emulsion-tRacking Apparatus. A CERN csak müon-neutrinókat enged útjára és detektálja, hogy útközben (730 km) a föld kérgében utazva átalakultak-e.

Felhasználva a már rendelkezésre álló technikákat: a globális helymeghatározó (GPS) műholdján keresztül szinkronizált atomórák vezérlik a kísérletet, mérik a csomagok futásidejét. Volt már olyan eset, amikor az univerzumban a neutrínók hamarabb hoztak hírt egy eseményről, mint a fénye. A Nagy Magellán-ködben az 1987A szupernóva felrobbant. Optikai észlelése 1987. február 24-én történt, a neutrínók detektálása pedig még ezt megelőzően, 1987. február 23-án 07:35 UTC időpontban. A szupernóvából érkező neutrínók detektálása a következő értékelést adta: a csillag tömege 15 és 18 naptömeg, a neutrínózápor időtartama: 13 másodperc, a kollapszus (összeomlás) során keletkezett neutrínók száma kb. 10^{57}.

A felszabadult neutrínók közül mindössze 18 lépett kölcsönhatásba a detektorok anyagával, ennyi viszont már elegendő volt ahhoz, hogy a mag összeomlásáról alkotott alapvető ismereteink helyességét igazolja.

A neutrínók és a fotonok (röntgen/gammasugárzás) versenyének eldöntésére mégsem alkalmas ez a megfigyelés, mert bár a fúziós folyamatoknál egyaránt keletkeznek, de míg a neutrínók akadálytalanul közlekednek akár a Nap magjából, addig a fotonoknak a turbulens folyamatok miatt 70 000-50 000 000 évig tarthat, míg kijutnak a felszínre.

gyulai

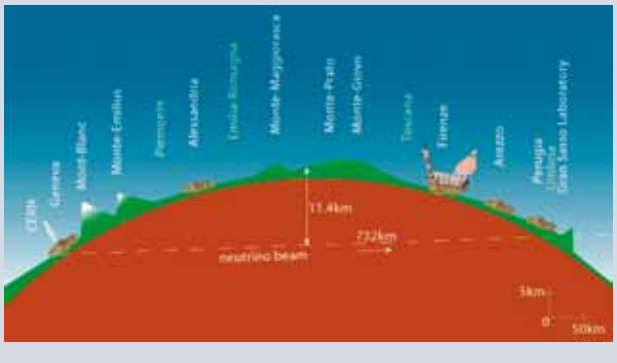

Bionika konferencia

Az Olasz Kultúrintézet adott otthont annak a nemzetközi konferenciának, amely a Torinói Műszaki Egyetem és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem együttműködésében mutatta be eredményeiket.

A bionika egy teljesen új tudományág, amely a biológia és elektronika határterületein bontakozik ki, és egyben egy új iparágat is létrehozott. A beültethető elektronikus protézisek, a pacemakerek, a látást és hallást segítő intelligens eszközök egyben az orvosbiológia eredményei is. Látványosan fejlődő terület például a lenyelhető mikrokamerák gyártása és alkalmazása. Azok az új diagnosztikai módszerek, amelyek egyenes TV-közvetítést adnak az emésztőcsatornáról, pedig csak egy parányi kapszulát kellett lenyelnie a betegnek. Segítségével az orvos akár a betegágy mellett vagy akár a távolból követheti páciense állapotát, érzékelheti a fertőző mikroorganizmusokat. Mindez az interneten keresztül összekapcsolható a legmodernebb elemzési módszerekkel. A terület termelési volumene hamarosan meghaladhatja a gyógyszerpiac forgalmát, amely pedig köztudottan a legnagyobbak között van.

Iván Kristóf csoportja a Pázmány Egyetemen mikrofluidikai módszereket fejleszt, amelyek révén egy teljes, komplex orvosi laborvizsgálatot egyetlen, mikrochip méretű eszköz végezhet el. Alessandro Marcello trieszti munkacsoportja viszont genetikai vizsgálatokra szakosodik, olyan módszert fejlesztenek, amelyekkel az ilyen vizsgálatok a legnehezebb körülmények között is elvégezhetők. Carlo Ricciardi torinói munkacsoportja olyan mikromechanikai letapogató eszközökön dolgozik, amelyekkel a betegségekre jellemző molekulák észlelhetők a szövetek felületén.

A doktoranduszok posztereken mutatták be rendkívül szerteágazó, magas szintű projektjeiket.

A fáradhatatlan Roska Tamás akadémikus, aki megalapította a magyar bionikai egyetemi képzést, 1980 körül a Berkeley Egyetemen Leon Chua kínai származású professzorral együtt kifejlesztette a szemprotézis alapját képező CNN (Cellular Neural Networks) chipet, egyfajta mátrixprocesszort. Már az is egy hatalmas részeredmény, hogy míg az emberi szem a másodpercenként vetített 25 képet is mozgófilmnek látja, a CNN chip 50 000 képkockát is képes másodpercenként feldolgozni. A műszem elkészítéséhez még sok kutatás kell, mert sajnos a jeleket még nem lehetett eredményesen a látóidegekhez illeszteni, mert a szem receptoraihoz kapcsolódó idegpályák már egyfajta előfeldolgozást végezve adják tovább a „látottakat". Ekkor látórendszeri kutatásokba kezdett Hámori József agykutatóval – analogikai modellek. Most közös projektet indítanak a Semmelweis Egyetemmel.

gyulai

HÍREK A NEMZETKÖZI ATOMENERGIA VILÁGÁBÓL

NEI SmartBrief

Elhagyta az első uránszállítmány a Lost Creek bányát

Tizenhat tonnányi „sárgapor" került az első kamionra

Az Ur-Energy cég Wyoming államban lévő telephelyéről egy Illinois államban lévő feldolgozó üzembe került a szállítmány. Az elképzelések szerint havonta kettő-négy hasonló kamion kel útra – nyilatkozta Wayne Heili, a tulajdonos és üzemeltető cég elnöke. – Egyfajta lelkesedés töltött el bennünket, ahogy néztük a telephelyet elhagyó szállítmányt, és nem mindennapos látni azt, amikor egy cég sikerre viszi hosszú távú terveit – tette hozzá a vezető.

Az urán ára jelentősen visszaesett az utóbbi években. A 2007-es fontonkénti (0,45 kg) 130 dolláros ár már a múlté, jelenleg a 36 dolláros ár a jellemző a napi piacon. A hosszabb távra kötött üzletek esetében kicsit jobb a helyzet, átlagosan 50 dollár is elérhető. A bánya termelésének 30-50 százalékát a hosszú távú kereskedelemben kívánják értékesíteni, és a társaság profitálni fog abból a két évvel ezelőtt kötött megállapodásból, amelyben 60 dolláron vagy afelett rögzítették az árat. A bányászat és a félkész termék gyártása augusztusban indult a telephelyen, az idei éves tervben nagyjából 360 tonna kiszállítását irányozták elő. A következő évekre nézve mintegy 450 tonna produktummal számolnak. A kinyerés úgy történik, hogy víz, oxigén és szóda keverékét pumpálják be a talajba, ahol ezek kioldják az uránt. Az oldatot visszanyomják a felszínre, ahol megtörténik a feldolgozás, majd a köztes terméket átadják az üzemanyagot gyártó cégeknek.

A zöldeknek semmi nem tetszik

Veszélyes a nukleáris robbanófejek feldolgozása?

Alig húsz évvel ezelőtt az Amerikai Egyesült Államok és a korábbi Szovjetunió ezrével rendelkezett atomrobbanófejekkel, amiket a másik fél legfontosabb célpontjaira irányoztak. De a végítélet napja mégsem jött el, mert 1993-ban az újonnan létrejött Orosz Föderáció megállapodást kötött a másik nagyhatalommal, hogy energetikai célra hasznosítsák a robbanófejekben lévő hasadóanyagot. Az egyezményben foglaltak szerint az Egyesült Államok anyagi támogatást nyújtott az oroszoknak, hogy bontsák szét eszközeiket és csökkentsék az anyagok koncentrációját annak érdekében, hogy azok felhasználhatók legyenek az amerikai atomerőművekben. A korábban „Megatonnákból megawattokat" néven is ismert program során 500 tonna magasan dúsított uránt alakítottak át energetikai szintű üzemanyaggá. Nem árt tudni, hogy az így nyert és más forrásból származó nyersanyaggal összekevert töltetek biztosítják az ország nukleáris alapú energiatermelésének a felét. Ez a sikeres, a fegyverkezést alapvetően csökkentő és terrorizmusellenes program ez év végén befejeződik.

További intézkedéseket kell azonban tenni azért, hogy nőjön a nukleáris biztonság és csökkenjenek a fegyverkészletek. Már egy kilogramm plutónium is elegendő lehet atomfegyver gyártásához. Számolva ezzel a lehetőséggel, a két ország 2000-ben egyezséget kötött a birtokukban lévő plutónium MOX-üzemanyaggá történő átalakítására. A plutónium-készletek feldolgozására szolgáló MOX-üzem építés alatt van a Savannah River telephelyen. A földmunkák 2007-ben kezdődtek meg, az üzembe lépés 2019-ben várható. Számos atomerőművet üzemeltető cég folytat tárgyalásokat a Nemzeti Nukleáris Biztonsági Szervezettel arról, hogy majd felhasználhassák az ott gyártott üzemanyagot. Sajnálatos módon néhány zöld szervezet és kongresszusi képviselő az üzemmel kapcsolatos ellenkezésének adott hangot. Az ellenzők szerint a MOX veszélyes üzemanyag, bár ennek ellentmond a több évtizedes felhasználási gyakorlat. Ráadásul nagyon hatékony is az energiatermelés szempontjából.

Forrás: NEI SmartBrief, 2013. december

Varga József

NUCLEAR ENGINEERING INTERNATIONAL

Átfogó hatósági értékelés a Flamanville-3 beruházásról

Az első félév került górcső alá

Az ASN közreadott jelentése vizsgálta a reaktorépület dómjának júliusi beemelését, a nyomástartó rendszerek állapotát és az üzemeltetésre való felkészülés helyzetét. A következő vizsgálat a belső konténment betonozási munkáit értékeli majd. A dóm esetében a hatóság képviselői háromszor tartottak helyszíni ellenőrzést a júliusi-augusztusi időszakban, egészen a hegesztési munkák elvégzéséig. A vizsgálatok ezt mutatták, hogy az előzetes emelési próbák jól elő voltak készítve, és a szomszédos 2. blokk személyzetét is rendszeresen informálták a műveletekről. A közelben lévő blokk egy esetleges teherrádőlés vagy a teher elejtése esetén igencsak érintve lett volna. Azt is kiemelte a jelentés, hogy az EDF szakemberei a legszigorúbb követelményeket érvényesítették a hegesztést végző vállalkozók felé.

Egy, a biztonsági befecskendező rendszerhez tartozó szelepet nem megfelelően építettek be, emiatt a hatóság utasította az AREVA-t a szükséges módosítások megtételére a munkák szervezése és a dokumentálás terén. A csővezetéki szerelési munkák június 10-én kezdődtek, aminek során négy darab háromutú szelepet kellett beépíteni és behegeszteni. Ezek az eszközök szolgálnak aztán rögzített kiindulási pontként a többi berendezés szereléséhez. A hatóság július elején értesült arról, hogy az első szelepet sikerült fejjel lefelé beépíteni. A vizsgálat kiderítette, hogy ehhez a hibához elsősorban humán eredetű szervezési okok vezettek, másodsorban az elvárások megfogalmazásában is hiányosságok léptek fel. Az AREVA szeptemberben nyújtotta be a hatóságnak azt az eljárásrendet, ami azonosítja és korrigálja a műszaki dokumentumok hiányosságait. Az ASN szerint ezek alapján biztosítva lesz a dokumentációk folyamatos fejlesztése, és így garantálható az előírások alkalmazása.

Szintén szeptemberben vizsgálta a hatóság azt a szervezetet, amelyik az üzemeltetésért lesz felelős. A felelősség átvétele fokozatosan történik meg a jelenlegi, a beruházást végző szervezettől. Az ASN ezt a metódust kielégítőnek találta. Ebben az átvételi folyamatban nagy szerepet kap az a számítógépes (tabletekre alapuló) adatrögzítés is, amelynek során minden fontos telephelyi paramétert egyeztetnek és hitelesítenek.

Forrás: NEI Magazine, 2013. december

Varga József

wnn world nuclear news

Feltörték a talajt a Karachi atomerőmű építéséhez

Ásót ragadott a pakisztáni miniszterelnök

A Karachi Coastal Nuclear Power Project néven futó beruházás építésének kezdetét jelző ceremónián részt vettek Pakisztán és Kína hivatalos küldöttei is. Az ACP–1000 típusjelű blokkok építési területe Sindh provinciában található, a fővárostól 25 kilométerre nyugatra. A két blokkot a kínai partner kulcsrakész állapotban szállítja. Nawaz Sharif miniszterelnök egy ásóval emelte ki az első földdarabot, amivel hivatalosan kezdetét vette az építkezés.

A 2200 MW-os beruházás megkezdése egy büszke pillanata Pakisztán energetikai történelmének. Az atomenergia egyre növekvő és fontos szerepet játszik az ország energetikai céljainak megvalósításában, és a tervezett erőmű fontos lépés ebben az irányban – nyilatkozta a miniszterelnök. Több hasonló program is indul majd országszerte ott, ahol elengedhetetlen a villamos energia biztosítása. A vezető azt is hozzátette, hogy a beruházás várhatóan 72 hónapot vesz igénybe, és sürgette a szakembereket, hogy olyan rövid időn fejezzék be a programot, ahogy az csak lehetséges. Az ország erős gazdaságának áramra van szüksége, és a tervek szerint 2050-re mintegy 40 ezer MW atomerőművei kapacitást akarnak létesíteni. Pakisztán rendelkezik egy 137 MW-os, nyomott nehézvizes reaktorral (Karachi) és két 325 MW-os nyomottvizes reaktorral (Chasma). Ez utóbbi telephelyen két, hasonló teljesítményű és típusú blokk épül. Az ország nem tagja az Atomsorompó Egyezménynek, és teljesen ki van zárva a nukleáris anyagok világkereskedelméből, mivel nem veti alá magát a teljes biztosítéki eljárásoknak. Kína azonban hosszú távra szóló megállapodásokat kötött Pakisztánnal, amelyek alapján támogatja annak atomenergetikai fejlesztését. Pakisztán blokkjai részleges és speciális nemzetközi ellenőrzés alatt vannak.

Visszakapcsolták a Leningrad-1 blokkot

A legöregebb RBMK-blokkot a grafitmoderátor deformációja miatt állították le

A 925 MW-os egység 2012 májusa óta állt, akkor fogtak hozzá a 18 hónapos feltáró és korrekciós munkáknak. Ebben szerepeltek kutatás, kísérleti és üzemeltetési feladatok, különleges berendezések és ellenőrző rendszerek kifejlesztése. Jelenleg 11 RBMK típusú blokk üzemel, mind Oroszországban. Vlagyimir Pereguda, az atomerőmű vezetője dicséretben részesítette a személyzetet a program iránti elkötelezettség miatt. Úgy jellemezte a blokk „újjászületését", mint az erőmű és Oroszország atomipara számára is jelentős eseményt. A Roszatom helyettes vezetője, Alekszander Loksin szerint az újraindítás jelentős mérföldkő az RBMK-blokkok történelmében. Az itt végrehajtott programot a többi ilyen típusú egységnél is el fogják végezni.

Forrás: World Nuclear News, 2013. december

Varga József

Egyeztetés nyugdíjasaink támogatásáról – 1. rész

Az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. nyugdíjasainak megválasztott képviselői, *dr. Germán Endre* és *Majoros János* egyeztető megbeszélést kezdeményeztek *Bognár Péter* humán igazgatónál, akit a nyugdíjasok számára biztosított lehetőségekről és az egyeztetésen elhangzottakról kérdeztem.

– Kérem, Igazgató úr, foglalja összse, hogy a részvénytársaság milyen módon támogatja a cégtől nyugdíjba vonult munkavállalókat.

– A részvénytársaság két nyugdíjas-egyesület működését támogatja, klubhelyiség biztosításával, pénzbeli támogatással és a programokhoz kedvezményes autóbusz biztosításával. A társaság saját üdülőiben a nyugdíjas munkavállaló és 3 fő közeli hozzátartozója kedvezményesen üdülhet, a meghirdetett tárgyévi feltételekkel. Nyugdíjasaink rászorultsági alapon étkezési támogatásra és karácsonyi ajándékra jogosultak. 2013. évben az étkezési támogatás összege a feltételeknek megfelelő nyugdíjasok részére 60 000 Ft/fő/év, a 2012. december 31-ig nyugállományba vonultak karácsonyi ajándéka 5 000 Ft/fő/év volt. Nyugdíjas munkavállalóink tájékoztatása céljából az Atomerőmű újságot megküldjük részükre, és a fontos információkról, aktuális eseményekről nyugdíjasportált üzemeltetünk. Kedvezményesen biztosítjuk a nyugdíjasok részvételét a majálison, illetve az egyedileg meghirdetett kulturális programokon. Egészségnapokon a nyugdíjas munkavállalók kedvezményesen igénybe vehetik a meghirdetett egészségügyi szolgáltatásokat, továbbá kedvezményes feltételekkel vehetik igénybe Pakson a gyógytorna-szolgáltatást. Az aktív munkavállalók mellett a nyugdíjas munkavállalók részére is biztosított a szekszárdi kórházban az emelt szintű elhelyezés a fekvőbeteg-ellátás során.

Ezenkívül kiemelném, hogy a részvénytársaság Humán Alapítványához a nyugdíjasok különböző jogcímek alapján kérelmet nyújthatnak be. Így a nehéz élethelyzetbe került nyugdíjas és közvetlen, egy háztartásban élő családtagjai támogatására, kórházi és egyéb egészségügyi ellátások és kezelések költségeinek fedezésére, rehabilitációs jellegű szolgáltatások és felszerelések igénybevételére, illetve megvásárlására, nagy értékű és/vagy speciális jellegű gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök megvásárlására, elhalálozott vagy tartósan munkaképtelen nyugdíjas munkavállaló gyermekei tanítási költségeinek fedezésére, ösztöndíjak folyósítására, önhibáján kívüli eladósodás miatt, illetve természeti csapás okozta károk enyhítésére. Külön hangsúlyoznám, hogy az elmúlt év őszén kiterjesztettük a jogosultsági kört, amelynek eredményeképpen az alapítványhoz érkezett nyugdíjasigények jelentősen megnövekedtek.

– Kérem, jellemezze a részvénytársasági nyugdíjasok képviselőivel való kapcsolatát. Ön miben látja ennek jelentőségét?

– Az atomerőmű életében nagyon fontos a nyugdíjasok és az aktív munkavállalók kapcsolata. A részvénytársaságnak 1795 nyugdíjasa van, akik hosszú évekig, évtizedekig itt dolgoztak. Ők azok, akik ennek a nagy műnek, a Paksi Atomerőműnek az alapjait letették. Nélkülük, az ő tapasztalatuk nélkül a most üzemeltető generáció a biztonság tekintetében nem tudná ilyen nyugodt körülmények között működtetni a céget. Nagyon fontos, hogy minden esetben, amikor olyan problémánk van, amelylyel az eddigi működésünk során nem találkoztunk, megkereshessük őket és támaszkodhassunk az ő tapasztalatukra. Fontos az is számunkra, hogy azok, akik itt évtizedekig jól érezték magukat, a nyugdíjas éveik alatt is és mindenkor magukénak érezzék a Paksi Atomerőművet. Ahhoz, hogy a nyugdíjasok aktuálisan felmerülő igényeit megismerhessem, szükséges, hogy rendszeresen találkozzak a képviselőikkel. Egy-egy ilyen találkozás, egyeztetés során a rejtett kérdések és gondolatok elő tudnak jönni, tolmácsolni tudják a hozzájuk érkezett észrevételeket, igényeket.

– A nyugdíjasok képviselői milyen problémákkal keresték meg Önt?

– Javaslat hangzott el a karácsonyi ajándékutalványok összegének 6000 Ft-ra történő felemelésére. 2013-ban azt a célt tűztük ki magunk elé, hogy minél több nyugdíjast tudjunk elérni a karácsonyi utalvánnyal, és mivel a források nem emelkedtek, az összeg emelésére sem volt lehetőségünk. Úgy gondoljuk, hogy az a gesztus, ami megjelenik a karácsonyi ajándékutalványokban sokkal fontosabb, mint egy csekély mértékű emelés.

Továbbra is magukénak érzik a nyugdíjasok az atomerőmű olyan múlthoz kötődő eseményeit, amelyről egy-egy évforduló kapcsán emlékezünk meg. A nyugdíjasok továbbra is részesei kívánnak lenni nemcsak az alkotásnak, hanem annak is, amikor már elégedetten, hátradőlten lehet arról az eseményről emlékezni, amiben ők is közreműködtek.

Következő számunkban folytatjuk.

Lászlóné Németh Ilona

Maga kovácsolja, köszörüli a pengét

A Pentelei Kézműves Egyesület kiállításán, amelyet Dunaújvárosban múlt év november 28. és december 6. között rendeztek meg, *Aranyos Sándor* kapta az első díjat. Sokan gratuláltak neki, és nem akarták elhinni, hogy a kézművességhez semmiféle művészeti iskolát nem végzett.

Aranyos Sándor a Paksi Atomerőmű Építészeti Osztályának bádogos üzeméből mintegy 10 éve korengedménnyel vonult nyugdíjba. Az erőműben több újítását fogadták el, amelyek a gőzvezetékek hőszigetelésének burkolatszerelési munkafolyamata kapcsán a dózisterhelését jelentősen csökkentették. Szakoktatóként a szakma szeretetére tanította meg a diákjait – addig magyarázott, míg meg nem értették. Nyugdíjas éveit hosszasan tervezte – a nyüzsgő városi, lakótelepi élet után egy nyugodt, csöndes kis falusi házra vágyott, nagy kerttel. Feleségével ma Baracson laknak. A házat saját kezűleg újította fel: falazás, vakolás, víz- és villanyszerelés, tetőfedés – ha elvétve mégis mestert hívott, igyekezett ellesni a szakma fogásait. A falubeliek hamar megkedvelték, befogadták, még a padlásukra is fölengedték – aminek eredményeként kialakult egy helytörténeti múzeum anyaga, mely egyelőre a tyúkólban, annak külső falán van elhelyezve. Néhány darab még a nagyobb múzeumokban sem lelhető fel, például öntöttvas lábas, 400 éves pallós tőke.

De nem ezért látogattam meg riportalanyomat, hanem ezért, mert különleges eszközöket készít, régóta szúró-vágó eszközöket, vadászkéseket, sétabotba rejtett tőröket, alabárdokat gyárt. Még aktív dolgozóként egy-egy ünnepi alkalomra főnökeinek, nyugdíjba vonuló kollégáinak készített emlékbe különleges díszkéseket. Elhatározta, ha nyugdíjba megy, hobbijának él.

Saját maga kovácsolja, köszörüli a pengét, faragja a markolatot, alakítja a tokot, és saját tervezésű motívumokkal díszíti, legyen az véset vagy csontberakás. Noha nem tartja magát művésznek, képzett nagy művészek csodálják alkotásait. Egyedülálló az, hogy minden munkafogást saját kezűleg végez. Többen jönnek hozzá tanulni, ellesni egy-egy munkafogást vagy csak tanácsért – mindenki elégedetten távozik.

Már számolni sem tudja hány helyen, mennyi kiállítása volt már, de országos sikereit számon tartja – dicsérő oklevelek a nappali falán bekeretezve függenek a számtalan szablya, lándzsa, tőr, alabárd társaságában. Nincs két egyforma alkotása, talán ezért sem válik meg tőlük, bárhogyan kérik, bármennyit ajánlanak értük.

Relikviákat is őriz: az első hátultöltős vadászfegyvert, amelyet hajdan Ferenc József ajándékozott testőrsége tagjainak, a nagyapja bőr tölténytáskáját és még sok mást is.

A múltat idézve, szóba kerülnek a régi idők, az emlékek. Elmeséli, hogy kilencen voltak testvérek, mind fiúk. Volt úgy, hogy az alapi (falubeli) futballcsapat úgy állt fel: öt Aranyos, három Tóth, meg a kapus. A katonaságot légvédelmi tüzérként, rakétaszerelőként töltötte. Talált egy rézlemezt, megkalapálta, domborította, s kialakult belőle rakétásokat ábrázoló életkép – első díjat nyert vele országos versenyen.

Nagyapja vízimolnár volt Sáregresen, abban a malomban, ahol Csók István is született. Művelt, sokat

olvasott mesterember volt a nagypapa, nagy könyvtárába sokan megfordultak. Illyés Gyula és Csók István mindennapos vendégek voltak. Talán innen eredeztethető, hogy szívesen hallgatja idős emberek elbeszéléseit. Édesapja kocsmáros volt, de nem inni tanult meg, hanem sakkozni, ráadásul olyan fokon, hogy egy idő után a Tibi csokoládés „tétmérkőzéseken" verhetetlen volt. Később az iskolában korosztályában megyei bajnok lett.

Ma ketten, feleségével élnek családi házukban, a gyerekek már „kirepültek" (két lány és egy fiú). Alkalomadtán három fiúunoka fúr, farag a műhelyben a nagyapa példáján. A ház körül két különleges macska, három kutya szaladgál békességben – összeszoktatták őket. A macskák a kutyaház „manzárdján" alszanak. Példamutató tartalmas életnek lehettem tanúja.

gyulai

Munkatársaink szabadidőben

Közel 25 év versei, gondolatai egy kötetben

fotók: Wollner Pál

A Paksi Atomerőmű munkavállalójának, *Pólya Lajosnak* könyvbemutatóját tartották november 30-án a Pákolitz István Városi Könyvtárban. A Firkafal című első önálló kötetben olvashatók írásai, gondolatai. A könyvbemutatón arra kértük Pólya Lajos kollégánkat, mutatkozzon be olvasóinknak, meséljen az íráshoz kapcsoló érzelmeiről, élményeiről.

1987 májusában Budapestről érkeztem Paksra, mert megnősültem és a feleségem paksi volt. Az erőműbe kértem felvételt, amit el is nyertem, blokkszámítógép-ügyeletesi munkakörbe, az akkori Számítástechnikai Osztályra. Azóta is ebben a munkakörben dolgozom, csak annyi a változás, hogy most már nem a 3. blokkon teljesítek folyamatos műszakban szolgálatot, hanem mind a négy blokkon. Mára már nem a Számítástechnikai Osztály dolgozója vagyok, hanem az Irányítástechnikai Osztályé, mert ez a munkakör oda került.

Az írással egészen fiatal koromtól kezdtem foglalkozni, az általános iskola harmadik osztályától kezdve. Hatalmas lökést adott az, hogy az irodalomtanár tetszéssel fogadta a dolgozataimat, nem egyet fel is olvasott az osztály előtt. Később a gimnáziumban is a magyar irodalom tantárgy a kedvencem volt, tanárom ott is határozottan kedvelte az írásaimat, amiket a tananyag szerint hol verselemzés, elbeszélés, leírás formájában olvasott és osztályozott, ő is gyakran megosztotta írásaimat az osztály plénuma előtt.

Édesapám szintén mindig az olvasás, a könyv szeretetére nevelt, ez végigkísérte életemet a mai napig is. Aztán sok évig nem írtam semmit, csak olyan 27-28 éves koromban ragadtam újra tollat, mert egész egyszerűen kívántam írni, megfogalmazni gondolatokat, érzelmeket, tapasztalatokat. Először csak a magam kedvére, az íróasztalfiókomnak tartogatva, majd ahogy szaporodtak, ahogy egyre inkább élveztem az írás misztériumát, kezdtem megmutatgatni a szűk családomnak, barátaimnak. Mivel kellemesen kedvező fogadtatása volt, így szélesítettem a „közönségemet", egyre többeknek mutattam meg, míg aztán egyszer vettem a bátorságot, és a 2010-es Irodalmi Antológiába jelentkeztem verseimmel, ahol ***Komáromi János*** szerkesztésében az én verseim is napvilágra kerültek. Utána a 2011-es, majd a 2012-es Antológiának is részese voltam, növekvő oldalszámban. Az erőműben a MÉSZ szakszervezet újságjában is megjelent egy versem. A saját kötet gondolatával kb. 20 évvel ezelőtt kezdtem el játszani, aztán ahogy gyűltek a versek, úgy erősödött ez a vágyam is. Mivel jó fogadtatása volt környezetemben az Antológiáknak, így hosszas gondolkodás után vakmerően belevágtam az önálló kötetbe. Jelentős segítséget kaptam a családomtól, barátoktól, hogy anyagilag bírjam fedezni a kötet költségeit. Komáromi Jánostól pedig a verseim szerkesztésében, a megfelelő arculat elérésében, a kötet borítójának tervezésében kaptam hatalmas segítséget. Így jött létre a Firkafal, ami

20-25 év termése. Most, hogy ez a nagy álmom teljesült, boldog és felszabadult vagyok, erős érzelmi lökést adott, tehát mi mást tehetnék, a jövőben is fogok írni, folytatom ezt a számomra oly kedves tevékenységet, mert mindig lesz témám, mindig valamit megérzek, átélek, kitalálok, aztán már csak meg kell írnom.

Családom tagjai mindenben támogatnak, hálás olvasóim, és az unokáimat is egykoron az olvasóim közt szeretném majd tudni. Elváltam, két gyermek apja vagyok. György fiam 25 éves, a leedsi egyetemen végzett, ösztöndíjas hallgatóként, mellette sportolt, kosárlabdázott. Magyarországon a nevelőegyesülete az ASE volt, majd a Pécsben játszott, utánpótlás magyar válogatott játékos volt, kétszeres utánpótlásbajnok. Jelenleg Németországban él és dolgozik, alacsonyabb szinten kosarazik is. Leányom, Zsófia 22 éves, az ELTE levelezős hallgatója, jövőre végez. Ő Pakson él, itt szeretne boldogulni, dolgozni és családot alapítani.

Wollner Pál

Ajánljuk hazánk tájait

Abaligeti kalandozások

A mai alkalommal látogassunk el egy közkedvelt kirándulló- és üdülőhelyre, a dél-dunántúli régióban fekvő Abaliget községbe!

A Pécsi járásban található Abaliget kelta eredetű település, így régészeti leleteiben egy körülbelül kétezer évvel ezelőtt, a vidéken és jobbára a Dunántúlon élt nép, népcsoport tárgyi és temetkezési szokásait fedezhetjük fel.

Írásos emlékekben először 1332-ben találkozhatunk a település akkori nevével; Abaligete. Ahogy a név is tanúskodik, valószínűsíthető, hogy nevét az Aba nemzetségről kapta. Hogy ki volt az Aba nemzetség? Névadó őse Aba Sámuel király, aki az egyik legnépesebb és legkiterjedtebb nemzetségből került ki, majd uralkodott 1041–1044 között.

A török hódoltság ideje alatt a falu lakossága jelentősen csökkent, így a későbbi évszázadokban más vidékekről érkező magyar és német telepesekkel népesítettek be a Mecsek nyugati részén fekvő települést.

A történelem fordulatainak szomorú következménye, hogy a második világháború után a tisztességes portákat megteremtő, a magyar lakossággal békében élő német lakosság szinte teljes létszámát kitelepítették. A 2000-es években már csak néhány fő vallotta magát németnek.

Látogatásunk első állomása az Abaligeti-barlang, amit Mattenheim József, egy abaligeti molnár fedezett fel hajdanában, az 1768-as évben. A látogatás során szebbnél szebb cseppkőképződménnyel találkozhatunk, amelyeket a csepegő vízből kiváló ásványok formálnak alakzattá. A vezetővel látogatható rész egy körülbelül 500 m-es szakasz. A barlangban padokat helyeztek el azok számára, akik légzőszervrendszeri megbetegedések gyógyítása céljából érkeznek.

A hűs járatokból ismét a felszínre térve érdemes sétát tenni a barlang bejáratától induló, 12 állomásból álló Abaligeti-tanösvényen. Érdekes látnivalókat nyújt a barlangtól mindössze néhány lépésnyire található Denevérmúzeum is, ahol széles körű információt adnak a denevérek talán kevéssé ismert, misztikus világából. A múzeum 2004-ben nyitotta meg kapuit. Külön fontos megjegyezni, hogy belépője a barlangjeggyel kombinálható.

A környék természetvédelmi terület.

Az Abaligeti csónakázótó, a horgásztó, mind kellemes kikapcsolódást biztosít minden korosztály számára. Autónkat leparkolva gyalogosan minden könnyedén elérhető, legyen az barlangtúra vagy egy kellemes uzsonna a csónakázótó hűs fái alatt.

Lehmann Katalin

Az előző számunkban megjelent kérdésünkre a helyes válasz (Mit ábrázol a kép?): Velemér-templombelső

Aktuális feladványunk: Mit ábrázol a kép?

PAV-os voltam…

Régi fényképeket várunk

Az Atomenergetikai Múzeum (AEM) az atomerőmű építésével és üzemeltetésével kapcsolatos tárgyi emlékek gyűjtése mellett gyűjteni kívánja a volt PAV-os dolgozók munkaidő utáni közösségi életével kapcsolatos fotóit is. Célja, hogy ezzel értékként őrizze a munkahelyi közösség munkaidőn túli összetartozásának élményeit, emlékét, feltérképezze a dolgozók társadalmi életét, a munkahelyi kollektívák és családok közös rendezvényeit.

Olyan fekete-fehér papírképek (negatívok) gyűjtését kezdjük el, amelyeken az atomerőmű dolgozóinak „PAV-os" időszakából baráti, brigádi köreinek mindennapjai örökítődtek meg családi vagy közösségi körben.

Olyan fényképeket várunk, amelyekről tudható, hogy kit ábrázol, hol, mikor, milyen esemény kapcsán.

A fotókat szeretnénk személyesen, a múzeumban átvenni, vagy az alábbi címre kérjük beküldeni: Atomenergetikai Múzeum, 7031 Paks, Pf.:71. Bővebb információt a 75/50-74-31-es telefonszámon nyújtunk.

AEM

Hogyan töltik napjaikat nyugdíjasaink?

Forster György **nyugdíjasunk olyan átéléssel mesélt az erőműves éveiről, hogy könnyeket csalt a szemembe, és éreztem, még most is a szíve mélyén azon van, hogy szolgálja az erőművet.**

– Hol dolgoztál mielőtt az erőműhöz kerültél?

– Közvetlenül az érettségi után Budapesten, a Közmű és Mélyépítő Vállalathoz kerültem az anyagosztályra. Feladatom volt az összes megyében folyó építkezés közvetlen építési anyaggal való ellátása. Havonta többször jártam Ausztriába is, hiszen németül jól beszéltem, ami nagy előny volt a többiekkel szemben. Anyagilag nagyon megbecsültek, emlékszem, amikor a fizetésemet mutattam az édesanyámnak, megkérdezte, hogy ezt tisztességes úton szereztem-e, mivel négyszer több volt, mint a középvezetőként 25 éve dolgozó édesapám fizetése.

– Hogyan kerültél az erőműbe?

– Futott a szekér, hónapokon keresztül csak futva találkoztam a családommal, a pár óra együtt töltött idő és a távolság hűtötte a kapcsolatunkat, házasságunk egyre labilisabb lett. Döntenem kellett, a család vagy a munkahely. Szerettem a kihívásokat, és 1981. július 1-jén már az erőműben voltam. A tartalékalkatrész-raktár irányításával bíztak meg. Akkor indult meg a szovjet tartalékalkatrész-szállítás több mint 30 000 fajta árucikk jött be a blokkokhoz. Tudtam, ha ez az áru bejön a raktárba, akkor ezt biztonsággal ki kell tudnom adni a felhasználóknak. Rengeteg német, osztrák beszállító volt, ahol a német nyelvtudásom nagy haszonnal járt. Nagyon sokat tanultam, beástam magam a műszaki dolgokba. Büszkén mondhatom, hogy még mindig az én általam kialakított anyagszámrendszert használják. Már 12 éve eljöttem nyugdíjba, de ezek a számok még mindig bennem élnek.

Megbecsülve éreztem magamat, munkámat elismerték több kitüntetésben részesültem, megkaptam a Céggyűrű kitüntetést is. 2002. szeptember 30-án vonultam nyugdíjba. Szerettem a munkahelyemen kialakult családias légkört. Örömmel jártam dolgozni. Felejthetetlenek maradnak a közös bulik, a hatalmas táncolások.

– Megosztanál velünk egy munkahelyi sztorit?

– Egy dunaszentgyörgyi kollégám – Tóth – a raktárban pakolt, amikor arra járt Pónya József vezérigazgató, és egy minőségileg kifogásolt szeleppel kapcsolatban kérte, hogy mutassa meg, hogy hol vannak a szelepek. Tóth: – Semmit nem mutatok meg, mert ha a Forster megtudja, hogy ő nélküle beengedem a raktárba, akkor lesz ám haddelhadd. Pónya: – Nem lesz abból semmi baj, ha megmutatja, csak mutassa meg! Természetesen nem mutatta meg Tóth, és jött hozzám, hogy menjek ki, mert van itt egy illető, aki a szelepeket akarja megnézni. Egy illető? Ekkor láttam, hogy a vezérigazgató úr áll a raktár bejáratánál.

Másik kedves történetem az, amikor a sportcsarnok épült, és nekem is ki kellett mennem. Ott volt a vezérigazgató is, és látta, hogy egy ember kaszálni próbálja a környéken levő gazt, de nem akart neki sikerülni. Pónya úr odament hozzá: – Na, mutassa csak, nem jól fogja maga ezt a kaszát, mert állandóan bemegy a hegye a földbe. Ekkor megfogta a kaszát, és pár kaszáló mozdulattal megmutatta, hogyan kell rendet vágni. Erre az emberke megszólalt: Könnyű magának, biztosan mindig ezt csinálja!

– Mesélj a családodról!

– Dunakömlődön élek a feleségemmel, gyermekeim felnőttek, önálló családjuk van. Szüleim több generációra visszamenve tősgyökeres dunakömlődiek voltak. Feleségemmel 1969-ben kötöttünk házasságot, két gyermekünk született. Gyuri fiam Dunakömlődön egy faipari üzemet vezet. Neki egy 14 éves fia van. Tamás fiam a családjával Biatorbágyon él, kislánya 3 éves, fia 1 éves. Menedzser mérnökként diplomázott. Amikor Angliában dolgozott, még egy diplomát szerzett. Budapesten egy informatikai cégnél dolgozik, mint üzletág-igazgató, mellette egy kereskedőcéget üzemeltet.

– Hogyan töltöd a nyugdíjas éveidet?

– Feleségemmel rendszeresen járunk gyógyfürdőkbe. Siófokon építettünk egy üdülőt, ahová sokszor elmegyünk. Kihasználjuk az erőmű adta üdülési lehetőségeket. A mondás szerint a nyugdíjas mindig ráér. Hát ez rám nem igaz, mert a gyerekeim folyamatosan biztosítják az elfoglaltságom. A családi építkezéseknél én csinálom a kőműves-, asztalos-, ács- és burkolási munkákat. Van szőlőm, ami folyamatosan ellát munkával. Örülök, hogy az egészségem jó, és remélem, még sokáig tudom segíteni a fiaimat, unokáimat.

Vadai Zsuzsa

(A cikk teljes terjedelmében az Emlékező Füzetek következő számában olvasható.)

Törzsgárdatagsági elismerések

2013. december

— 10 éves —

Herger Róbert	ÜVIG ÜVFO TO
Bakonyi György	ÜVIG ÜVFO IÜO
Horváth János	MIG MFO GMO
Varga János	MIG MFO GMO
Kókai Lajos	MIG RTFO RTO
Vágvölgyi Zoltán István	MIG RTFO DKO
Gungl István	MIG NUFO ÖKO
Császár Elemér	MIG NUFO PFO
Winecker Ferenc	KAIG KAFO VKO
Gyulai Károly	KAIG KAFO VKO
Hagyó Hajnalka	KAIG ÜFFO
Tóth Imre	KAIG ÜFFO AO

— 20 éves —

Dala György	ÜVIG ÜVFO NFÜ

— 30 éves —

Szabó Attila	ÜVIG ÜVFO TO
Lengyel József	ÜVIG ÜVFO VÜO
Bajor László	HUIG OKFO SZIMO

Rádióklubos múltidézés – 1. rész

Mach Jánossal, a rádióklub vezetőjével beszélgettem a rádióklub megalakulásáról, annak működéséről napjainkig.

– Rádióklubunk – jelentős erőmű általi támogatással – 1984. szeptember 25-én 54 fővel alakult MHSZ-PAV Rádióklub néven. Rádióállomásunk egy hektár területét 1986 tavaszán a helyi Dunamenti TSZ-től térítésmentesen kaptuk, amelyen év végére elkészült a jelenlegi formájában látható épület, és 1987 tavaszán a kisebb antennaárboc. Ekkor a villamos energiát még a városi tanács biztosította számunkra. 1988-1989-re bekerítettük az ingatlant, felállításra került a 4 db nagy árboc és elkészültek az antennaszerelvények. A működéshez (amatőr rádiózáshoz) szükséges végleges villamosenergia-hálózat kiépítése, rádióamatőr-berendezések, antennák, anyagok, napjainkig folyamatosan kerültek megvalósításra, beszerzésre. Az ingatlan jelenleg még a bejegyzett önálló civilszervezetünk tulajdona, főbb berendezései vegyes tulajdonúak. Fenntartásuk költségvonzata magas. A tulajdonunkat nem kívánjuk értékesíteni, hanem klubunk fennmaradásának biztosítása érdekében át szeretnénk adni akár tulajdonba az MVM PA Zrt.-nek, akár üzemeltetésre az ASE részére. Működésünk feltétele az MVM PA Zrt. és az ASE támogatása, irányítása, ellenőrzése mellett jelenleg realizált. 2014. évben szeretnénk hivatalosan is beintegrálódni az ASE Szabadidősport Szakosztályába mint rádióamatőr szakcsoport. Ehhez a klub feladatát képező okmányokat elkészítettem és átadtam ellenőrzésre, jóváhagyásra az ASE részére.

Szervezeti életünkről: a klub jelenlegi létszáma 28 fő. A klub és tagjai a Magyar Rádióamatőr Szövetség tagjaként a hatósági előírások betartásával, az MVM PA Zrt. és az ASE támogatása, irányítása, ellenőrzése mellett a hazai és nemzetközi rádiószabályzatok, versenyelőírások, az ASE Alapszabálya és a Szabadidősport Szakosztály előírásai szerint, folyamatos ellenőrzés mellett fejtik ki rádióamatőrös tevékenységüket. A tagjaink négy szakbizottságban (rádióforgalom (RF), rádiós tájékozódási futás (RTF), gyorstávírász (GYT vagy HST), konstruktőr) tevékenykedhetnek, amelyben elsődleges a szabadidős hobbi-rádiózás. Klubunkhoz és a nevemhez fűződnek 50 MHz-en az első magyar–újzélandi, magyar–ausztrál, magyar–dél-afrikai, magyar–USA Holdon – mint valóságos égitesten – keresztül történő visszaverődésen alapuló úgynevezett Föld–Hold–Föld (EME) összeköttetések.

A rádióamatőrös versenytevékenységünk sem elhanyagolható. Világbajnoki, Európa-bajnoki címek, valamint a legrangosabb, amerikai rendezésű (CQ WW, CQ WPX) világversenyek I-II-III. helyezéseit értük el. Ez több mint 20 éve folyamatosan, és jellemzően az utóbbi három évben is megmutatkozott. Világbajnoki cím és az amerikai rendezésű (CQ WW, CQ WPX) világversenyek I-II-III. helyezései. Meg kell, jegyezzem, sajnálatosnak tartjuk, hogy kezdeményezéseink ellenére az utánpótlás biztosítása háttérbe szorult.

Klubunkat a személyemen keresztül az a megtiszteltetés érte, hogy részt vehettem az 1989-ben megalakult Magyar Rádióamatőr Szövetség Alapszabályának kidolgozásában, majd a szövetség megalakításában is aktívan részt vehettem, amelynek 2011-ig elnökségi tagja voltam.

Wollner Pál

Következő számunkban folytatjuk.

Caravaggiótól Canalettóig

Az MVM által meghirdetett exkluzív tárlatvezetésen néztem meg a kiállítást. A múzeum művészettörténésze vezetett minket körbe rengeteg pluszinformációt adva a festők életéről és képeikről a másfél óra alatt. Caravaggio (1571–1610) életvezetése nem nevezhető átlagosnak, nagyon zaklatott életet élt, barátai sem az átlag- és mintapolgárok közül kerültek ki. Naturalisztikus ábrázolásmódjával szembeszegült kora művészeti elvárásaival, forradalmian új stílusával – amely a fény és árnyék kontrasztján alapult vagy az alakok drámai megvilágításán – a barokk festészet ismertetőjegye lett. 61 képe ismert a világon, amelyek közül azonban sok templomban található. Ezen a tárlaton 9 képe tekinthető meg, amelyek így együtt még nem voltak láthatók, és a világ legnagyobb múzeumaiból érkeztek.

Canaletto (1697–1768) Velence szülötte és halottja is. A látképek készítésében teremtett új irányzatot a rendkívül aprólékos kidolgozású, világos tónusú képeivel. Művei elkészítéséhez valószínűleg használt camera obscura-t (a fényképezőgép őse), amely segítséget nyújtott számára a nagylátószögű képek festésében. A művész korában már kialakult egy tehetősebb réteg, akik körében divatos lett az utazás szerte Európában. Ők is – akárcsak manapság mi – szerettek volna emlékeket hazavinni utazásaikról, számukra az egyik lehetőséget Canaletto festményei jelentették.

Csupán a két címadó festőről írtam néhány gondolatot, a tárlaton azonban mintegy 100 festő 140 képe tekinthető meg, a korszakról teljes áttekintést adva. A kiállítás még egészen 2014. február 16-ig tekinthető meg a Szépművészeti Múzeumban. *SJ*

KI KICSODA

Tisztelt Kolléganők és Kollégák!

Az Atomenergetikai Múzeum abban is különbözik más országos gyűjtőkörű múzeumtól, hogy a mi múzeumunkhoz több ezer embernek van személyes szellemi és tárgyi kötődése. Ezt az érzelmi kapcsolatot erősítené egy olyan, akár évente megjelenő kiadvány, amely lexikonszerűen jelenítené meg azokat a személyeket, akik fontos szakmai és társadalmi kapcsolataikkal erősítik az atomerőmű társadalmi elfogadottságát.

Azok, akik úgy érzik, hogy munkájukkal hozzájárulnak az atomerőmű biztonságos és eredményes üzemeltetéséhez, tiszteljék meg közösségünket és tárják nyilvánosság elé az erőműben, a szűkebb és tágabb társadalmi környezetben végzett tevékenységüket.

A lexikonba egy arckép és maximum 1600 karakternyi szöveg kerül.

Kért adatok:

- Név,
- születési idő (év, hónap, nap),
- családi állapot (házastárs neve, gyermekek keresztneve),
- iskolai végzettség,
- korábbi munkahely,
- mikortól dolgozik az atomerőműben,
- szakmai tevékenység,
- társadalmi tevékenység,
- munkásság (megjelent cikkei, könyvei).

Beküldési határidő: 2014. április 30.
Cím: beregnyei@npp.hu
Bővebb információ: Beregnyei Miklós (20/531-6380, beregnyei@npp.hu)

Természetesen a személyre vonatkozó adatok csak elvárások, nem kötelezőek!

Dr. Kovács Antal
kommunikációs igazgató

Volt egyszer egy Bábkuckó

„Sok támogatást kaptam az erőműtől…”

***Prokobné R. Tóth Mária* a bábozás, a mazsorett és a twirling kiemelkedő paksi úttörője, de személyes tapasztalatom alapján mondhatom, Marika kitűnő vendéglátó is. Otthonában nagyon nagy kedvességgel, figyelmességgel, forró kapucsínóval és csokis aprósüteménnyel kínált.**

Beszélgetésünk a bábozás, majd a mazsorett és a twirling paksi megalakításáról, működéséről, sikereiről, majd azok befejezéséről szólt. A visszaemlékezés során számtalanszor szóba került, hogy a Paksi Atomerőmű és az erőműves kollégák miként karolták fel és támogatták a bábozást hosszú időn keresztül.

A kezdetek Sárospatakra és Tiszaújvárosba, az egykori Leninvárosba nyúlnak vissza.

– 1983-ban, otthagyva a kétszobás lakást, férjem után jöttem Leninvárosból Paksra, és beköltöztem a szállóra – illegálisan – kezdi mosolyogva történetét Marika.

– Szekszárdra jártam dolgozni az óvodába, mivel úgy volt, hogy ott kapunk majd lakást. Sárospatakon, az első munkahelyemen főiskolásokat tanítottam a szakmára, itt középiskolások oktatásával folytathattam. Megyei bábreferensnek kértek fel, bábcsoportokat látogattam a megyében, próbáltam segítséget nyújtani, előadásokat tartani számukra a bábozásról. A szállón (Pakson) az erőmű egyik mérnöke is velünk lakott, látta, hogy bábokat készítek, és felvetette, hogy mit szólnék ahhoz, ha gyerekeknek mi felnőttek báboznánk? Az első fellépés Szekszárdon lett volna, de hófúvás kezdődött. A miniszteri biztostól kaptunk kocsit, így időbe megérkeztünk. Ezzel elkezdődött a ,,bábkarrierünk”. Akkoriban voltak brigádok, mindenki szervezett Télap- ünnepséget, ahová minket is meghívtak (Horváthné Julika, Sima Feri).

Ekkor „B” kategóriás bábrendezői tanfolyamra jártam már 2 éve (az országban mindössze 13-an), ahol vizsgadarabot kellett terveznem és rendeznem. Bementem a művelődési központba, ahol kértem egy termet, hogy próbálhassak. A II. számú iskolába mentem gyerekeket toborozni. Erdei Julianna, Körösztös Tímea, Széperdei Beáta és Tell Edit volt a kezdőcsapat. Fantasztikus lelkesedéssel dolgoztak, és a vizsgaelőadáson csodás kritikát kaptunk; ,, a báb zsonglőrei”.

Pakson jutottunk lakáshoz, így helyezkedtem el a művelődési központban népművelőként. Sok támogatást kaptam az erőműtől, így jutottam raktárhoz is, ami egy kétszobás lakás volt. Ekkor már több mint hat éve báboztam, és rengeteg felszerelésem volt. Elkezdődtek az országos versenyek, amelyek mindegyikére biztosított számunkra buszt az erőmű. Gigafont Beregnyei Miklóstól kaptam, és jártam a várost, betérve minden iskolába invitáltam a gyerekeket.

Mindeközben Fillér János sofőrrel és a bábos gyerekekkel jártuk a környező falvakat, ahol mindig nagy szeretettel és érdeklődéssel vártak bennünket, a közönség rendkívül hálás volt. A gyerekektől még autogrammot is kértek! – emlékezik mosolyogva Marika.

– Látva megszállottságomat, az akkori igazgató, Bordás István külön termet biztosított számomra, és állandóra felállított paraván mögött lehetett, így a bábokat sem kellett dobozolni – a magával ragadó történetmesélésből szinte magam is elhiszem, ezeknek a csodás báboknak valóban lelke lehetett. És hogy tényleg olyan csodásak ezek a bábok? Erre az előkerülő képek és megsárgult fotók adják a legkiválóbb bizonyítékot.

– Bábkuckó lettünk, ahová folyamatosan érkezhettek az iskolások, óvodások. Később osztálytermekben, udvarokon tarthattam rendhagyó irodalomórákat. Egy év alatt 800 gyermeket mozgattam meg. Később az iskolától állandó osztálytermet kaptam, ahol elkészíthettük tárgyanimációs darabjainkat, amellyel Nívódíjat kaptunk. Két zenész;

Novák Zoltán és Pólya Ernő gitárral kísértek bennünket (KÉP), és zenét is szereztek. Mindketten az erőműben dolgoztak.

Kérdésemre Marika azt is elárulta, hogy az atomerőmű technikai támogatást is biztosított a számukra, így például szivacsot és egyéb fontos eszközöket egyaránt.

– Tóth Lajos osztályvezető személyesen köszönte meg, hogy foglalkozom a gyerekekkel, mint mondta, ő is néptáncolt Szekszárdon, és tudja milyen fontos ez a tevékenység is a gyermekek számára.

Ezt követően kaptam „Miniszteri Dicséretet”. Köszönöm!

Mikor Egerbe mentünk versenyre, támogatásképp ismételten kaptunk egy buszt, mégpedig tárgyalóbuszt, forgószékekkel, szőnyegpadlóval. Fantasztikus élmény volt a gyerekek számára.

Marika arca ezután elkomolyodik, a hétköznapok egyszerű valósága csakúgy jelen van az emlékek közt, ahogy az egykor megélt vidám pillanatoké is. – Azt hiszem a szülők és a gyerekek bizalma, szeretete, csak ennek a „Csikócsapat” kornak volt a sajátja. Jóformán nem is ismertem a szülőket, amikor buszra szálltunk, akkor találkoztunk, hiszen más dolguk volt, és örültek, hogy jó helyen van a gyermekük. Amikor eljött a kamaszkor, „ciki” volt bábozni, majd körülbelül két év múlva megkerestek, hogy folytassuk, majd továbbtanultak.

Hogy hogyan ért véget ez a csodálatos bábkuckós korszak?

– Kinőttük a kereteinket, a színvonalból nem akartunk lejjebb adni. A gyerekek megnőttek, más szépségek vártak rájuk, így váltottunk. Így fogtunk bele a mazsorettbe, majd a twirlingbe. Erről is szívesen mesélek…

Arra a kérdésemre, hogy akadtak-e nehézségek az évek folyamán a következő kedves választ kaptam:

– Persze, nehézségek is voltak, de arra már nem emlékszem! 25 évi ESZI-kollégiumi munka után mentem nyugdíjba. A kollégium dolgozóitól búcsúképpen KOLI-GYŰRŰT kaptam, aminek felbecsülhetetlen értéke van számomra. A rendezvényekre most is meghívnak bennünket, régebbi dolgozókat. Köszönjük!

Marika emlékezésének olvasata után talán most sok egykori bábkuckós gyermek sóhajt fel egyszerre, kellemesen derülve az emlékeken, megköszönve, hogy tanítójuk mesebeli csodát vitt gyermekkorukba a farkas koma, nyuszika és társainak változatos közreműködésével.

Köszönöm, hogy egy interjú erejéig én is ebben a csodavilágban lehettem!

Lehmann Katalin

Babahírek

Bartos Petra vagyok, 2013. november 21-én 14 óra 35 perckor láttam meg a napvilágot, Szekszárdon, az alternatív szülőszobán. Születési adataim ideálisak: 3350 gramm és 54 centiméter. A születésemnél minden úgy történt, ahogy az a nagykönyvben meg van írva! Első gyermek vagyok, akit már nagyon vártak. Egyelőre egy mintababa vagyok, és emellett egy vérbeli csaj is, aki már most nagyon élvezi, ha kényeztetik és csak vele foglalkoznak. Szüleim hálát adnak az égnek, hogy az „alvókám" rendben van. Anyukám dr. Bartos-Molnár Rózsa, aki a Gazdasági Igazgatóság Beszerzési Osztályán szerződéskötő, apukám Bartos Roland, ő küv-operátor a Reaktorosztályon.

Mi hármas ikrek vagyunk! A pécsi kórházban születtünk, 2013. november 3-án. Nevem ***Betlehemi Gábor,*** elsőként én láttam meg a holdvilágot 0 óra 17 perckor, 1780 gramm súllyal és 43 centiméterrel.
Én, ***Betlehemi Ábel,*** másodikként érkeztem a családba, 0 óra 18 perckor, 1680 grammal és 41 centiméterrel.
Betlehemi Anna vagyok, a család harmadik gyermekeként születtem, 0 óra 20 perckor. Én voltam a legkisebb, 1470 gramm volt a súlyom, a magasságom pedig 40 centiméter.
Kicsit előbb érkeztünk a jóslathoz képest, mivel már nagyon kevés volt a hely anya pocakjában. Kezdetben adódtak nehézségek, de ezeket jó két hét alatt leküzdöttük. Mára egészségesek vagyunk, rendszeresen és sokat eszünk, szépen gyarapodunk. Az időjárás-változást (különösen a hidegfront érkezését) meteorológusokat megszégyenítő pontossággal jelezzük, heves kéz- és lábmozdulatok és óriási hangorkán kíséretében. Apukánk Betlehemi Szabolcs, építész-minőségfelügyeleti mérnök a Biztonsági Igazgatóság Minőségfelügyeleti Osztályán, anyukánk Betlehemi Anikó fejlesztőpedagógus.

Kenessey Emília vagyok, a szekszárdi kórházban születtem 2013. november 30-án, 3250 grammal és 53 centiméterrel. Első baba vagyok a családban, akit már nagyon vártak a szüleim. Szeretem a pocakomat, szeretek nézelődni, felfedezni a környezetem, de azt szeretem a legjobban, ha odabújhatok a szüleimhez. Néha éjszakánként szeretek ébren lenni, de általában egész nap sokat alszom, hogy nagyra nőjek. Apukám Kenessey Zoltán betanuló blokkügyeletes, jelenleg a Reaktorosztályon dolgozik. Anyukám Kenessey Kitti, itthon van velem és minden figyelmét nekem szenteli.

Nevem ***Kozma Henrik,*** a szekszárdi kórházban jöttem a világra, 2013. november 27-én. Születéskor 3130 gramm volt a súlyom, a hosszúságom 56 centiméter. Szüleim első gyermeke vagyok, nagyon vártak már engem. Szeretek enni, kedvenc tevékenységem az alvás, de legjobban azt szeretem, amikor a szüleimmel együtt lehetek. Anyukám neve Dächert Henriett, születésem előtt a Vezérigazgatói Titkárság Utaztatási Csoportjában utaztatási előadóként dolgozott, apukámat Kozma Tamásnak hívják, ő tűzoltó az Atomix Kft.-nél.

LILI

Mi illik?

Egy kis báli etikett

Kezdődik a báli szezon! A hagyomány szerint vízkereszt napja, január 6. a farsang, a báli szezon eleje, mely hamvazószerdával, a 40 napos nagyböjt kezdetével zárul. Ebben az időszakban évről évre egyre több bált rendeznek országszerte, és egyre többen veszünk részt ezeken a táncos mulatságokon, ezért úgy gondolom, nem árt átnézni a báli etikett néhány alapszabályát az öltözködéstől kezdve, az asztalnál történő viselkedésen át a táncparketten betartandó szabályokig.

A bálok két nagy csoportját különböztetjük meg, az egyik a klasszikus, amelyek hagyományosan nagy patinás épületekben, kiemelt helyszíneken kerülnek megrendezésre, míg a másik pedig az úgynevezett vegyes típusú, amelyek sokkal gyakoribbak, ahol az előírások már nem annyira szigorúak. Szinte nincs is olyan város az országban, ahol ne rendeznének legalább egy bált az évnek ezen időszakában.

A tradicionális nagy bálok meghívóján az időpont, a hely és a cél megjelölése mellett mindig megtalálható a megjelenésre utaló tájékoztatást is, a „white tie", ami a férfiak esetében frakkot jelent fehér mellénnyel vagy selyem övsállal, fehér csokornyakkendővel, fekete lakkcipővel és fekete selyem térdzoknival, míg ez a hölgyeknek nagyestélyit, könyököt takaró kesztyűt, és zárt orrú cipőt ír elő. Azonban ez a megkötött előírás ma már csak a nyitótáncban szereplő párokra vonatkozik, ugyanis ezekben a ruhákban szinte lehetetlen fesztelenül egy egész estét végigtáncolni, vacsorázni. Így mára ez az előírás kissé szabadabb, és a férfiak részére megengedi a szmoking viselését, amelyhez már nem kötelező sem a mellény, sem a spanyol öv.

A vegyes típusú bálokon, amelyeken általában nagyobb gyakorisággal veszünk részt, az öltözködésre vonatkozó szabályok már sokkal megengedőbbek. Itt jellemzően a „black tie" szabályait lehet követni, ahol a hölgyek akár kisestélyiben vagy esetleg estélyi nadrágkosztümben is megjelenhetnek. A férfiak pedig a szmokingot felválthatják egy elegáns sötét öltönnyel. Azonban indulás előtt mindig gondoljuk végig, hogy hová, milyen jellegű, célú rendezvényre vagyunk hivatalosak, és feltétlenül vegyük figyelembe a helyi szokásokat, hiszen a „túlöltözöttség" ugyanolyan kellemetlen tud lenni, mint az „alulöltözöttség".

Ami viszont minden bálra érvényes: a pontos megjelenés, na, nem mintha nélkülünk nem kezdődne el, hanem mert egyszerűen illetlenség a késés különösen ültetett vacsora esetén asztaltársainkkal szemben. A távozás idejét is jól kell megválasztani, legalább az éjfélt várjuk meg. Egy bálba szólóban nem szokás megjelenni, így a partner nélkül állók mindenképpen társasággal érkezzenek.

Az asztalhoz érve mindenkit köszöntünk, és bemutatkozunk annak, akit még nem ismerünk, annak ellenére, hogy rendszerint névkártyák vannak minden terítéknél. A bál kiváló helyszíne az ismerkedésnek, kapcsolataink bővítésének, azonban figyeljünk arra, hogy ne legyünk udvariatlanok, tolakodóak. Egy bálba soha ne érkezzünk éhesen, mert a díszvacsora soha nem a gyomrunk megtöltését, hanem a kulináris élvezeteket célozza meg.

E mulatság elképzelhetetlen tánc nélkül, amelyhez nem csupán a hagyományos táncok tartoznak, mint az angolkeringő, bécsi keringő, tangó, slow fox, swing, hanem ugyanúgy helye van a parketten a rumbának, a cha-cha-chának, a rock and rollnak és a salsának is tánctudásunktól és vérmérsékletünktől függően. Hogyan illik táncolni? Az asztalnál vagy a fővendég feleségét illik először felkérni a fő házigazdának, vagy ha ilyen nincs, akkor a saját feleségét. Egy asztalnál ülő férfiaknak legalább egyszer illik megtáncoltatni minden ott ülő hölgyet. Tánc közben nincs lekérés és maximum két számot szokás táncolni. Ha egy hölgy egy felkérést visszautasít, akkor azt a táncot már mással sem táncolhatja, és a kikosarazott férfi sem kérhet fel másik hölgyet választottja helyett egy társaságon belül. Tánc után a férfinak vissza kell kísérnie táncpartnerét az asztalhoz, és segítenie kell elfoglalni a helyét. A táncot természetesen illik megköszönni. Tánc közben legyünk tekintettel a parketta méretére, a többi táncosra, és kerüljük az olyan figurákat, amit a partnerünk nem ismer.

A báli szezonban minden kedves olvasónak nagyon jó szórakozást, remek hangulatot és kiváló táncpartnereket kívánok!

KABé